

MAGAZYN *razem z dodatkami*

Sykulskiego propaganda antywojenna rozgrzała Polaków do czerwoności

● W szpitalu bez łez. Pies pomaga dzieciom przejść terapię ● Powstanie Wielkopolskie nie skończyło się Trewirem

PLUS TELEMAGAZYN z programem TV oraz omówienia najbardziej interesujących audycji

Piątek,
17.02.2023
Wydanie 1 2
Nr 40 (24.017)

GŁOS WIELKOPOLSKI

www.gloswielkopolski.pl
Cena 4,90 zł (w tym 8% VAT)

Czy Poznań będzie miał ulicę 16 Lutego? Ruszyła zbiórka podpisów **str. 2**

Seniorzy z poznańskiego TBS na razie będą płacić mniej, niż mieli str. 6

Więźniowie, najemnicy, kadyrowcy. Straszne i śmieszne oblicza armii Putina **str. 9**

BANKI NIE MOGĄ ŻAŁAĆ ODSZKODOWAŃ!

Przełomowa opinia w sprawie kredytów frankowych! STR. 8

CZY PRZEZ NADMIAROWE DYŻURY W WIELKOPOLSKIM SZPITALU UMIERALI PACJENCI?

Szpital narażał pacjentów?

Fikcyjne dyżury, brak dokumentów czy nadmiarowe zgony - to tylko niektóre z nieprawidłowości, jakie miały miejsce w złotowskim szpitalu. Sprawę bada prokuratura. - Prowadzimy dwa postępowania. Jedno dotyczy nieprawidłowości w funkcjonowaniu szpitala w Złotowie. Z tego postępowania wyłonione zostały materiały dotyczące możliwości wpływu tych nieprawidłowości na proces leczenia pacjentów, czyli na ewentualne narażenie ich

na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia. To drugie śledztwo jest w początkowej fazie - tłumaczy Łukasz Wawrzyniak, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Poznaniu.

Postępowania prowadzone są „w sprawie”, a nie przeciwko komuś. Prokuraturę zawiadomił Ryszard Goławski, starosta powiatu złotowskiego. Dyrekcja nie chce komentować sprawy.

Czytaj str. 6

Nr ISSN 2353-6179

Nr indeksu 350-281

9 772353 617051

W Suchym Lesie ma powstać terminal. Mieszkańcy protestują **str. 4**

SĄDY OPIERAJĄ SIĘ NA ICH OPINIACH, ALE NIE SPRAWDZAJĄ WIEDZY

Nierzetelni biegli bez kontroli

Co może biegły? Wszystko. W bardzo wielu przypadkach opinia eksperta decyduje o wyroku, o winie lub niewinności. Nawet, jeśli opinia biegłego mija się z prawdą i nie odpowiada ustaleniom nauki, bardzo trudno pociągnąć go

do odpowiedzialności. Sytuacja jest patowa. Dobrych fachowców praca biegłego nie interesuje, bo sądy nie dość, że płacą marnie, to jeszcze na pieniądze trzeba czekać latami. Sądy i prokuratury powołują biegłych, którzy sporządzają

opinię szybko i tanio. Czy faktycznie umieją to zrobić? Nie wiadomo. Także dlatego, że koniecznych kwalifikacji nie regulują przepisy. A sprawiedliwość cierpi.

Czytaj str. 14-15

W wielu sprawach nowa opinia biegłych zmieniła wyrok. W ilu nikt błędnej opinii nie podważył?

TYDZIEŃ Z NASZĄ GAZETĄ

SOBOTA

● Jak co tydzień - Weekend z Rodziną

PONIEDZIAŁEK

● Pomeczowe oceny za wodników Lecha Poznań.

WTOREK

● Nadchodzi rewolucja w kodeksie pracy

ŚRODA

● Dieta, która pomaga w zaburzeniach nastroju.

CZWARTEK

● Policja kobieca w czasach Drugiej Rzeczypospolitej

PIĄTEK

● Jak rosyjska agresja na Ukrainę zmieniła świat

ZAMÓW PRENUMERATĘ: tel. 61 333 22 60, prenumerata@glos.com, prenumerata.gloswielkopolski.pl

Leszek Waligóra

ODYSEJA BANKOWA. ODCINEK 489

Najpierw przez lata dawali Polakom do podpisu sążniste umowy. Potem przez lata patrzyli na ich bankructwa. Potem z pewnością siebie odrzucali zarzuty. Potem zaczęli proponować ugody. W ostatnim czasie zaczęli je proponować masowo i szybko. Mowa o bankowcach, skrytych za fałszami instytucji, które skubały posiadaczy kredytów frankowych przez ostatnie 20 lat. I mimo licznych zabiegów, aby z tego skubania wyszły bez szwanku... wszystko wskazuje na to, że eldorado się skończyło. To eldorado. Bo są przecież i inne.

Polski Sąd Najwyższy od paru lat przeciąga wydanie werdyktu w tej sprawie. Miałby on działanie bomby atomowej, bo z góry orzekłby - czego spodziewają się prawnicy niezwiązani z bankami - że wszystkie umowy frankowe były nieważne z mocy prawa. A to oznaczałoby konieczność

zwrotu przez banki pieniędzy jakie w ramach spłat pobrały od klientów. Bez możliwości zabierania im mieszkań. Można powiedzieć: niesprawiedliwe, bo ktoś będzie miał mieszkanie i jeszcze pieniądze? Niekoniecznie. Do tej pory praktyka sądów jest taka, że nakazują bankom zwracać wszystkie pobrane dotąd wpłaty, a klientowi - oddać nominalną kwotę kredytu. Jaka to różnica?

Ano taka: jak ktoś w 2008 roku brał 300 tysięcy złotych kredytu, to na umowie z banku, miał wpisane jakieś 120-130 tysięcy franków. Ale według banku te franki są dziś warte blisko 600 tysięcy złotych. I tyle, plus odsetki, chciałby dostać banki. A sądy mówią: hola, hola. Dostaniecie 300 tysięcy. Ale najpierw oddajcie wpłacone raty... Które często okazują się wynosić... 300 tysięcy.

Nic dziwnego, że takiego interesu banki robić nie chcą.

A frankowicze zatykają system sądowy, bo 100 tysięcy ich spraw czeka tam w kolejce na rozstrzygnięcia. Teraz, po opinii rzecznika TSUE... spadają kursy banków, ale nie oznacza to odeknięcia sądów. To tylko początek końca jednej z polskich patologii. Tej, której rozstrzygnięcie obiecywały wszystkie partie w kampaniach. I żadna słowa nie dotrzymała.

Bo nie było to w interesie banków. Mówi się, że za straty banków odpowiemy wszyscy, ale to nieprawda: odpowiemy wszyscy, z wyjątkiem bankierów, bo oni na tym interesie nie tracą nigdy. Nie przypominają już grubasów w cylindrach, z dawnych komiksów. Dziś bankier to elegancki pracownik najemny, a nie właściciel. Właściciele rozmyli się w milionach akcjonariuszy... Równie dobrze można być klientem banku, jak i jego współwłaścicielem. Ale dorabiają się na tym... nieliczni.

Poszukiwany chodzik dla seniora

Alicja Durka
Pomoc

Zupa na Głównym szuka chodzika dla seniora. Co ważne, ma to być chodzik z czterema kółkami, a nie balkonik z dwoma.

Organizacja „Zupa na Głównym”, zajmująca się między innymi opieką nad bezdomnymi, prosi też, by sprzęt był w dobrym stanie, bo osoba potrzebująca musi go używać na co dzień.

- Jeśli masz taki chodzik, który został np. po osobie starszej i chciałbyś go oddać, to prosimy o informację lub przywiezienie go do siedziby Zupy na Głównym we wtorek od 13 do 19 lub w sobotę w podobnych godzinach. Myślimy, że nawet gdyby w siedzibie Zupy nikogo nie było, to chodzik można zostawić pod drzwiami i dać nam o tym znać - chodzik

Chodzik można przynieść do siedziby Zupy na Głównym

raczej nie zginie - informuje Zupa na Głównym.

Zupa na Głównym to organizacja, która od 2017 roku pomaga osobom, które z różnych powodów nie mogą się same utrzymywać. To osoby bez-

domne, ubogie, z niepełnosprawnościami.

Wolontariusze co sobotę, przez cały rok, karmią chętnych, którzy spotykają się na ciepły posiłek.

- Aktualnie „Zupa na Głównym” to przede wszystkim akcja społeczna, która ma punkt kulminacyjny w każdą sobotę o godzinie 18 na przystanku tramwajowym „Dworzec Zachodni”. Nie jesteśmy kolejną jadalnią - posiłek to tylko pretekst do spotkania z osobami, którym pomagamy lub wskazujemy miejsca, w których mogą uzyskać potrzebną pomoc, dostarczamy odzież, środki czystości, robimy opatrunki, rozmawiamy. A przy tym nie oceniamy, nie pouczamy, nie próbujemy wpasować w nasze ramy, ale staramy się przywrócić im godność i wiarę w samego siebie - piszą o sobie osoby zaangażowane w działalność.

Gdzie ta zima?
Będzie ciepło i deszczowo

Długoterminowa prognoza mówi, że do końca lutego możemy się spodziewać co najwyżej nocnych mrozów, do -4 stopni. Czy to się sprawdzi?

Długoterminowe prognozy bywają zawodne, te na najbliższy czas są prawie pewne. Zapowiada się ciepło, ale deszczowy weekend. Słońce wyjrzy zza chmur tylko w sobotę, ale za to tego dnia może spaść deszcz ze śniegiem.

JUTRO U NAS

ĆWICZENIAMI
W NIEŚMIAŁOŚĆ

Trening może sprawić, że nieśmiałość nie będzie utrudniała codziennego funkcjonowania

FOT. 123 RF

+

DANIA JEDNOGARNKOWE
OSZCZĘDZAJĄ CZAS

Gotuje się je szybko, mogą stać w lodówce, mają je wszystkie kuchnie świata

FOT. 123 RF

+

WĘDKOWANIE W 2023
ROKU: ZASADY, OPŁATY

Wędkowanie to dla wielu osób na relaks. Jakich formalności trzeba dopełnić?

FOT. 123 RF

POGODA NA WEEKEND W POZNANIU

Piątek

9°C
4°CWiatr
30 km/h
Ciśnienie:
1015 hPa

Sobota

6°C
5°CWiatr
25 km/h
Ciśnienie:
1011 hPa

Niedziela

8°C
4°CWiatr
18 km/h
Ciśnienie:
1007 hPa

CYTAT TYGODNIA

Od dawna podnosiliśmy, że banki nie mają podstaw żądać wynagrodzenia za korzystanie z kapitału w przypadku upadku umowy z ich winy, w związku ze stosowaniem postanowień niedozwolonych. Taka możliwość oznaczałaby dopuszczanie osiągnięcia korzyści przez przedsiębiorcę, który stosował klauzule abuzywne

skomentował opinię rzecznika TSUE w sprawie kredytów frankowych Tomasz Chróstny, prezes polskiego Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Innego zdania są przedstawiciele banków.

DYŻURNY
„GŁOSU WIELKOPOLSKIEGO”

Jestem dziennikarzem Działu Wydarzeń „Głosu Wielkopolskiego”. Dziś czekam na Wasze telefony z ważnymi informacjami, pod nr telefonu: 61 860 60 82

Grzegorz Okoński
grzegorz.okonski
@polskapress.pl

ZDJĘCIE TYGODNIA

Tłusty czwartek w 2023 roku wypadł 16 lutego i rozpoczął obchody końca karnawału. Poznaniacy od rana ustawiali się w kolejkach i objadali pączkami. Niektóre kolejki były tak długie, że wymagały przynajmniej kilkunastu minut oczekiwania, ale to nie zniechęcało amatorów. Wiadomo - tradycja. Pączki to w tłusty czwartek punkt obowiązkowy

Poznań będzie miał ulicę 16 Lutego?

Angelika Sarna
Poznań

W Internecie ruszyła zbiórka podpisów pod projektem dotyczącym ustanowienia w Poznaniu ulicy 16 Lutego. Akcja trwa do końca lutego.

W czwartek, 16 lutego w symboliczny dzień zakończenia Powstania Wielkopolskiego - w Internecie ruszyła zbiórka podpisów pod projektem dotyczącym ustanowienia w Poznaniu ulicy 16 Lutego. Zbiórka potrwa do końca lutego, a podpisy można złożyć na stronie internetowej petycja-online.com. Cyryl Club z Poznania chce wprowadzić nową nazwę ulicy, na upamiętnienie jednego z ważniejszych wydarzeń w Wielkopolsce.

- 16 lutego 1919 r. zakończyło się Powstanie Wielkopolskie - jeden z największych zwycięskich zrywów niepodległościowych, który doprowadził do wyzwolenia spod władzy niemieckiej niemal całej Wielkopolski. Jest to data ważna dla wszystkich Wielkopolan. Z tego powodu Instytut Poznański oraz Stowarzyszenie Projekt Poznań - przekazuje Cyryl Club

i dodaje - Poznańskie organizacje pozarządowe współpracujące w ramach Cyryl Club, uruchamiają zbiórkę podpisów pod petycją ws. ustanowienia w Poznaniu ulicy 16 lutego.

Zebrane podpisy zostaną załączone wraz z wnioskiem do Rady Miasta Poznania o ustanowienie w Poznaniu ulicy 16 Lutego. Obecnie zebranych jest już ponad 40 podpisów, a akcja zakończy się o północy 28 lutego. Również na Facebooku utworzono wydarzenie, które ma na celu promowanie akcji.

- Wspólnie doprowadzmy do tego, aby data 16 lutego istniała na topograficznej mapie Poznania! - zachęcają organizatorzy.

Poznań ma ulicę 23 Lutego (choć jej nazwę próbowano usunąć) upamiętniającą wyparcie Niemców ze stolicy Wielkopolski w 1945 roku.

Poznań ma ulicę upamiętniającą wybuch Powstania, ale nie jego zwycięskie zakończenie. Czy to się zmieni?

MATERIAL INFORMACYJNY VELOBANK

0010737214

VeloBank pomoże w zarządzaniu domowym budżetem

Rozmowa z Adrianem Adamowiczem, Członkiem Zarządu ds. bankowości detalicznej i korporacyjnej VeloBanku.

VeloBank wprowadził właśnie przyjazne dla budżetu domowego rozwiązanie pozwalające na rozłożeniu kwoty rachunków za gaz w ciągu roku. Jak to działa?

Ofertę VeloKomfort przygotowaliśmy z myślą o osobach, które chcą mieć lepszą kontrolę nad finansami domowymi i ceną swój czas. Rozumiemy, jak ważna jest przewidywalność wydatków, tymczasem mogą ją utrudniać sezonowe wahania wysokości rachunków, np. za gaz. W zimie są one dużo wyższe, więc trudniej o finansową równowagę. Jako bank chcemy w takich sytuacjach wspierać naszych klientów. Dlatego rozpoczęliśmy partnerstwo z największym

dostawcą gazu w Polsce i przygotowaliśmy ofertę VeloKomfort, pozwalającą rozłożyć płatności za rachunki na równe, stałe spłaty w ciągu całego roku, bez żadnych dodatkowych opłat. Regulujemy w imieniu klienta na bieżąco rachunki za gaz, a on płaci co miesiąc tę samą stawkę za jego dostawę. Z VeloKomfortem znika więc problem dużego obciążenia budżetu domowego, gdy nadchodzi chłodniejsze dni i rosną rachunki.

A skąd komfort w nazwie? Czy chodzi o komfort finansowy?

To odpowiedź na jeden z większych obecnych problemów, czyli niustawiający brak... czasu. VeloKomfort to nie

tylko rozwiązanie ułatwiające zarządzanie domowym budżetem, ale też po prostu wygodny sposób na płacenie rachunków. Nie musimy martwić się o sezonowe wahania opłat, bo faktura za gaz będzie regulowana automatycznie przez VeloBank. Wystarczy, że będziemy posiadali środki na rachunku osobistym, z którego VeloBank co miesiąc pobierze ustaloną kwotę. Takie podejście, czyli myślenie o wygodzie naszych klientów, to element tego, co nazywamy „Światem bardziej Velo” - w którym bankowanie ułatwia codzienność.

Co wyróżnia ofertę VeloBanku?

W naszej bankowości łączymy nowoczesne rozwiązania z myśleniem o indywidualnych potrzebach naszych klientów. Dzięki temu dajemy im realne wsparcie na co dzień. Jednym z elementów tego podejścia jest nawiązywanie nowych partnerstw z innymi firmami, które dają naszym klientom realne korzyści i ułatwiają korzystanie z usług finansowych. Chcemy się tym wyróżnić na bankowym rynku i pokazać, że warto mieć konto właśnie u nas. Nie tylko dlatego, że mamy dobre warunki, ale też oferujemy więcej niż dostęp do tradycyjnych produktów finansowych. Doskonałym przykładem jest właśnie oferta VeloKomfort, która od strony formalnej funkcjonuje jak prosta, a przede wszystkim darmowa, bo nieobciążona

żadnymi kosztami kredyt odnawialny z RRSO 0%.

Kto będzie mógł skorzystać z VeloKomfort?

To oferta dla każdego indywidualnego klienta PGNiG OD, który korzysta z dostaw gazu przynajmniej od roku i posiada jedną zawartą umowę na dostarczanie gazu w ramach jednego numeru klienta. W najbliższym czasie z oferty będą mogli skorzystać także klienci, którzy nie mają zaległości w płatności faktur za gaz dłuższych niż 30 dni. Do skorzystania z VeloKomfort potrzebne jest również posiadanie lub założenie konta w VeloBanku oraz dostęp do bankowości elektronicznej. Co istotne, w okresie obowiązywania umowy VeloKomfort opłata za prowadzenie konta w banku wynosi 0 zł, niezależnie od posiadanego rodzaju konta. W celu skorzystania z tego rozwiązania konieczne jest wyrażenie niezbędnych zgód, które umożliwią bankowi przygotowanie oferty, a następnie jej realizację. Należy oczywiście pamiętać, że udzielenie kredytu jest zależne od zdolności kredytowej klienta.

A jak można rozpocząć korzystanie z tego rozwiązania?

Samo złożenie wniosku o VeloKomfort jest proste. Wszystko załatwimy za pośrednictwem strony interneto-

wej banku, w tym bankowości internetowej i mobilnej, gdzie później będziemy mieli także podgląd naszych płatności za faktury. Wysokość stałej miesięcznej spłaty będzie ustalona na samym początku, m.in. na podstawie faktur za gaz z ostatnich 12 miesięcy.

Chętnych do zapoznania się ze szczegółami oferty zapraszam na naszą stronę internetową velobank.pl. Tam znaleźć można szczegółowe warunki konieczne do skorzystania z oferty oraz regulamin. Zachęcam też do kontaktowania się z nami. Nasi doradcy chętnie opowiedzą o VeloKomforcie oraz o innych ciekawych produktach i usługach.

VeloBank - VeloBank S.A. z siedzibą w Warszawie
PGNiG OD - PGNiG Obrót Detaliczny Sp. z o.o.
z siedzibą w Warszawie

KRÓTKO

POZNAŃ

Upamiętniono 104. rocznicę rozejmu w Trewirze

W czwartek na rogu ulic Matejki i Wyspiańskiego spotkali się przedstawiciele władz, a także służby mundurowe, harcerze, historycy i młodzież. Spotkanie to miało upamiętnić dzień podpisania w Trewirze traktatu pomiędzy Ententą, a Republiką Weimarską. Dokument ten zakończył I Wojnę Światową oraz Powstanie Wielkopolskie, uznając Polaków za zwycięzców. Do podpisania tego traktatu, znacząco przyczynił się Ferdynand Foch,

na którego cześć zasadzono symboliczne drzewko (lipę).

- Dzięki jego działaniom zmuszono Niemców do podpisania rozejmu w Trewirze. Gdy w 1923 roku przyjechał do naszego miasta, poznaniacy witali go okrzykami „nasz wybawca”. Zgadzam się z tym określeniem i bardzo bym chciał, aby pamięć o nim nigdy nie zgasła - mówił prezes Towarzystwa Pamięci Powstania Wielkopolskiego 1918-1919 Tadeusz Musiał. GP

SUCHY LAS

Proces wójta Suchego Lasu dobiega końca

Proces samorządowca toczy się od grudnia 2021 roku. Wójtowi Suchego Lasu Grzegorzowi Wojterze przedstawiono łącznie trzy zarzuty, dotyczące nadużycia uprawnień i wyrządzenia szkody wielkich rozmiarów w majątku gminy. Sprawa dotyczy m.in. kwestii związanych z budową szkoły oraz parkingiem w Biedrusku.

Wójt nie przyznał się w sądzie do zarzucanych mu czynów. W środę, 15 lutego sąd okręgowy w Poznaniu odrzucił dwa wnioski prokuratury dotyczące: przesłuchania świadka oraz o uzupełniającą opinię biegłej. Tutaj proces miał się zakończyć, ale strony potrzebowały czasu na przygotowanie do mów końcowych. Ostatecznie wyrok ma zapadnąć 15 marca. Wójt podkreślał, że w 2014 r. gminy nie było stać na budowę placówki lub sfinansowanie inwestycji z kredytu. Grzegorzowi Wojterze grozi do 10 lat więzienia.

AD

POZNAŃ

Cykl „Na drodze do wolności”

W marcu rusza cykl wydarzeń kulturalnych pt. Na drodze do wolności. Poznański sposób na niepodległość 1956-1990. Projekt ma na celu popularyzację wyników badań dotyczących okresu 1956-1990, czyli od Poznańskiego Czerwca do odrodzenia samorządu. Te dwa wydarzenia miały ogromne znaczenie w dzie-

jach Polski, a udział Poznania i poznaniaków jest w nich doniosły. Wykłady będą odbywać się w Sali Posiedzeń PTPN. Zrealizowanych zostanie 16 wykładów. Zakłada się, że prelekcje będą organizowane we czwartki co dwa tygodnie od marca do grudnia z pominięciem okresu letniego.

AD

STARE MIASTO K. KONINA

Do groźnie wyglądającego zdarzenia doszło w czwartek około godz. 7.30 na ul. Lisieckiej w Starym Mieście. Ratownicy po przybyciu na miejsce zdarzenia zastali samochód osobowy marki Peugeot, leżący w płytkim rowie na lewym boku. Poza pojazdem znajdował się już kierowca, który opuścił go o własnych siłach i nie wymagał udzielenia pomocy.

MM

FOT. JAROSŁAW JAKUBCZAK

TUREK

Wypadek w piekarni

W czwartek przed godziną 9:30 doszło do wypadku w jednej z piekarni w Turku. Kobieta poparzyła się tłuszczem podczas smażenia pączków. Ma obrażenia brzucha i nóg. AS

Kto (nie) chce 120 hektarów betonu w Suchym Lesie?

Alicja Durka

Inwestycje

Mieszkańcy gminy Suchy Las mają wątpliwości, co do planowanej inwestycji w gminie.

W gminie Suchy Las pojawił się pomysł, by teren między Gołęczewem, torami kolejowymi, Złotkowem i Złotnikami zagospodarować na budowę centrum logistycznego oraz terminala przeładunkowego.

- Jak ta inwestycja (120ha betonu?) wpłynie na środowisko naturalne? No cóż odpowiedź wydawałoby się jest oczywista. Zagajniki do wycięcia, dewastacja powierzchni biologicznie czynnej, zasypianie cieku wodnego, hałas, silne oświetlenie całą dobę - twierdzą twórcy profilu Zielona Strona Gminy Suchy Las.

Ich obawy budzi także zagrożenie hałasem, bo bocznica ma działać całą dobę, a rozładunek 16 godzin dziennie. Wójt jednak nie podziela tego zdania i uznał, że inwestycja nie będzie znacząco oddziaływać na środowisko.

25 stycznia przewodniczący zarządu osiedla Złotniki Osiedle wraz z radnym gminy Suchy Las Grzegorzem Słowińskim złożył wniosek o przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami gminy Suchy Las w tej sprawie. Jak informuje Klub Radnych Gmina Razem, do wniosku dołączono ponad

FOT. PAWEŁ MIECZNIK (ZDJEŃCE ILUSTRACYJNE)

23 lutego odbędzie się sesja rady gminy Suchy Las w sprawie budowy terminalu

400 podpisów mieszkańców gminy. Konsultacje z mieszkańcami, ich zdaniem powinny być poprzedzone informacją wójta o szczegółach planowanego przedsięwzięcia.

W minioną środę odbyło się spotkanie zarządu osiedla Złotniki Osiedla, w czasie którego przeprowadzono posiedzenie komisji finansów, budżetu i rozwoju gospodarczego. Celem posiedzenia miało być zapoznanie się z opinią mieszkańców Złotnik. Ci mieli określić, czy zgadzają się na budowę terminala przeładunkowego i centrum logistycznego.

- Wójt gminy uznał, że jak przedłuży swoje konsultacje o kilka dni, to sprawa załatwiona - oczywiście nie o takie konsultacje chodziło i wójt dobrze o tym wie. Na ten moment do 21-go lutego na adres mailowy npp@suchylas.pl można wysłać swoje opinie - do czego zachęcamy - napisali twórcy profilu Lokalni w Gminie Suchy Las, którzy twierdzą także, że inwestor POZ BRUK SP. z o.o. przekazał, że będzie się starał o zewnętrzne dofinansowanie w ramach Krajowego Programu Odbudowy, który ma wzmocnić polską go-

spodarkę i sprawić, że będzie łatwiej znosiła kryzysy. Gmina ma otrzymać 158,5 mld złotych, w tym 106,9 mld złotych w postaci dotacji i 51,6 mld złotych w formie preferencyjnych pożyczek.

- Fundusze zainwestujemy m.in. w rozwój gospodarki, innowacje, środowisko, cyfryzację, edukację i zdrowie. Każdy z nas na tym skorzysta - dodają autorzy wpisu.

23 lutego ma odbyć się sesja rady gminy Suchy Las, podczas której radni zgłoszą w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzeni.

Wielki powrót Białej Soboty poznańskiej Caritas. To okazja do zbadania się za darmo

Nicole Młodziejewska
Zdrowie

Wraca Biała Sobota, czyli wydarzenie na którym można skorzystać z bezpłatnych badań, konsultacji z ekspertami czy wykładów o zdrowiu.

- Po okłopotandemicznej przerwie powraca Biała Sobota - impreza zrzeszając lekarzy i innych specjalistów, którzy w ramach wydarzenia badają stan zdrowia przybyłych uczestników. Udział

jest nieodpłatny i kierowany do wszystkich zainteresowanych. W ostatniej edycji wzięło udział przeszło 1200 osób, dla których przeprowadzono ponad 2000 badań i diagnoz - mówi Adam Hubert, rzecznik Caritas Poznań.

Wydarzenie odbędzie się w sobotę, w godzinach 10-13, w budynku Katolickiej Szkoły Podstawowej im. św. Stanisława Kostki w Poznaniu.

Biała Sobota jest okazją do skorzystania z wielu badań.

W tym celu pod szkołą podstawową zostaną specjalne autobusy medyczne, jak osteobus, mammobus, słuchobus i RTG. Nie są potrzebne skierowania, a badania są bezpłatne.

Nie zabraknie też ekspertów, którzy udzielą porad i konsultacji.

Co więcej, na wydarzeniu pojawią się również przedstawiciele wielkopolskiego NFZ. Na ich stoisku będzie można uzyskać informacje o programach profilaktycznych. Mini-

sterstwa Zdrowia i NFZ realizowanych w Wielkopolsce.

- Wśród dostępnych na co dzień badań jest np. bezpłatna mammografia i cytologia czy program Profilaktyka 40+. Powiemy też, jak korzystać z platformy: diety.nfz.gov.pl i Akademii NFZ. Przy stoisku edukacyjnym pojawią się również drukowane materiały na ten temat.

Podczas Białej Soboty można także wziąć udział w wykładach podnoszących poziom wiedzy o bezpieczeństwie i zdrowiu.

Jak zmniejszyć rachunki za ogrzewanie w domu jednorodzinnym?

Wysokie rachunki za ogrzewanie najczęściej związane są z niewłaściwą izolacją budynków oraz przestarzałymi systemami grzewczymi. W perspektywie wzrostu cen za energię zmniejszenie zużycia ciepła staje się dla wielu rodzin kluczowe. Dowiedz się, w jaki sposób ograniczyć wydatki na ogrzewanie z programem „Czyste Powietrze”!

Co mogę zrobić, żeby płacić mniej za ogrzewanie?

Jednym ze sposobów na zmniejszenie kosztów ogrzewania jest oszczędzanie energii cieplnej przez wdrożenie właściwych nawyków oraz obniżenie temperatury panującej w domu. Choć taka strategia przyniesie oczywiście pewne korzyści, spowoduje zmniejszenie zużycia ciepła tylko do pewnego progu. Dlatego żeby naprawdę obniżyć koszty energii cieplnej, trzeba ustalić prawdziwą przyczynę problemu, a następnie ją usunąć.

Jeśli więc Twoje rachunki są wysokie, a dom niewłaściwie zabezpieczony przed utratą ciepła, zdecyduj się w pierwszej kolejności na audyt energetyczny. Takie badanie przeprowadzone przez specjalistę pozwoli na precyzyjne ustalenie działań, które należy podjąć, żeby zmniejszyć zużycie ciepła oraz zapobiec jego utracie, w konsekwencji obniżając koszty ponoszone na ogrzewanie.

Uwaga: audyt energetyczny jest dofinansowywany w ramach programu „Czyste Powietrze”. Nie ponosisz całości kosztów za jego przeprowadzenie!

Program „Czyste Powietrze” w nowej odsłonie od 2023 r.

Wiedząc, jakie działania musisz podjąć, żeby ograniczyć zużycie energii w twoim domu, zapoznaj się z rządowym programem „Czyste Powietrze”, który od początku 2023 r. uległ zmianom korzystnym dla beneficjentów.

W ramach programu „Czyste Powietrze” realizowanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej (NFOŚiGW), we współpracy z wo-

jewódzkimi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej (wfośgiw), możesz uzyskać dofinansowanie (bezzwrotną pomoc finansową) przeznaczone na szereg działań, których efektem jest zmniejszenie zużycia energii cieplnej, obniżenie rachunków za ciepło i poprawa jakości powietrza.

Na co mogę uzyskać dofinansowanie?

Dofinansowanie z programu „Czyste Powietrze” jest przeznaczone na konkretne działania związane z jednej strony z ograniczeniem zużycia energii, a z drugiej z poprawieniem jakości powietrza. Pozyskane pieniądze możesz więc wykorzystać na:

- audyt energetyczny,
 - ocieplenie ścian, stropów i podłóg,
 - wymianę stolarki drzwiowej i okiennej (okna, drzwi, brama garażowa),
 - wymianę starego pieca na paliwo stałe (tzw. „kopciucha”) na ekonomiczne i nowoczesne źródło ciepła (m.in. pompa ciepła, ogrzewanie elektryczne, kocioł gazowy, kocioł na pellet drzewny) lub podłączenie do sieci ciepłowniczej,
 - instalację centralnego ogrzewania (CO) i ciepłej wody użytkowej (CWU),
 - wentylację mechaniczną z odzyskiem ciepła,
 - mikroinstalację fotowoltaiczną.
- Warto podkreślić, że o dofinansowanie na ocieplenie budynku możesz się ubiegać również wówczas, jeśli wymienisz już „kopciucha” na nowe źródło ciepła.

Na jaką kwotę dofinansowania mogę liczyć?

Kwoty dofinansowania są zależne od progu dochodowego. W zależności od przeciętnego miesięcznego dochodu, w przeliczeniu na członka gospodarstwa domowego wnioskodawcy (potwierdzonego zaświadczeniem o dochodach wydawanym przez gminy) możesz uzyskać dotację w wysokości:

- do **135 000 zł** (plus dodatkowe dofinansowanie na audyt ener-

getyczny w kwocie do 1 200 zł) w najwyższym poziomie dofinansowania dla dochodu nie wyższego niż 1 090 zł na członka gospodarstwa domowego wieloosobowego i 1 526 zł w gospodarstwie domowym jednoosobowym,

- do **99 000 zł** w podwyższonym poziomie dofinansowania (plus dodatkowe dofinansowanie na audyt energetyczny w kwocie do 1 200 zł) dla dochodu nie wyższego niż 1 894 zł na członka gospodarstwa domowego wieloosobowego i 2 651 zł w gospodarstwie domowym jednoosobowym.

Jeśli dochód w przeliczeniu na członka Twojego gospodarstwa domowego jest wyższy, możesz skorzystać z podstawowego poziomu dofinansowania pod warunkiem, że Twój dochód roczny (bez uwzględniania członków gospodarstwa domowego) nie przekracza 135 000 zł, możesz otrzymać dotację w wysokości do **66 000 zł** (plus dodatkowe dofinansowanie na audyt energetyczny w kwocie do 1 200 zł).

Jak pozyskać pieniądze na wkład własny?

Dofinansowanie na przeprowadzenie inwestycji w ramach programu „Czyste Powietrze” to kwota znaczna, jednak nie pokrywa kosztów w całości. Nie mając środków własnych na termomodernizację budynku, możesz ubiegać się o bezpieczny kredyt na dobrych warunkach w jednym z banków – partnerów NFOŚiGW. Ich aktualna lista znajduje się na stronie czyste-powietrze.gov.pl. Kredyty bankowe w ramach programu „Czyste Powietrze” dostępne są dla beneficjentów podstawowego i podwyższonego poziomu dofinansowania. Po przyznaniu kredytu bank uruchamia środki na inwestycję, a dotacja pozyskana z programu „Czyste Powietrze” wypłacona przez NFOŚiGW bezpośrednio bankowi zmniejsza Twoje zadłużenie.

Wniosek o prefinansowanie – pieniądze przed rozpoczęciem inwestycji

Jeśli ubiegasz się o dofinansowanie na podwyższonym lub najwyższym poziomie, możesz wnioskować o prefinansowanie. Potrzebujesz do tego umowy zawartej z wykonawcą, którą załączasz do wniosku.

W ramach prefinansowania 50% dotacji w formie zaliczki wypłacane jest przez wfośgiw zaraz po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku i zawarciu umowy o dofinansowanie, na początku inwestycji, a 50% – po jej zakończeniu i złożeniu wniosku o płatność.

Jak złożyć wniosek o dotację krok po kroku?

Wniosek o dotację można złożyć w formie elektronicznej lub papierowej. Zarówno w jednym, jak i drugim przypadku procedura nie jest skomplikowana i przebiega podobnie.

KROK 1. Oceń potrzeby swojego domu, możesz zlecić przeprowadzenie audytu energetycznego (audyt jest obowiązkowy w przypadku wnioskowania o kompleksową termomodernizację) po ustaleniu zakresu inwestycji określisz zakres dotacji, o którą wnioskujesz.

KROK 2. Zgromadź wszystkie niezbędne dokumenty

Jeśli budynek należy tylko do Ciebie, a wkład własny finansujesz wyłącznie ze swoich środków i nie przysługuje Ci prawo do skorzystania z dofinansowania o podwyższonym lub najwyższym poziomie, będzie to wyłącznie dokument potwierdzający prawo do budynku.

W innych przypadkach może być dodatkowo wymagana:

- zgoda właściciela/współwłaściciela budynku na realizację przedsięwzięcia,
- zaświadczenie o dochodach wydane przez gminę, w której mieszkasz (jeśli ubiegasz się o podwyższony lub najwyższy poziom dofinansowania),
- zgoda współmałżonka na zaciągnięcie zobowiązań w ramach umowy o dofinansowanie,
- umowa z wykonawcą (jeśli ubiegasz się o prefinansowanie).

KROK 3. Złóż wniosek o dofinansowanie

Masz do wyboru 3 rodzaje wniosku o dofinansowanie, w zależności od Twojej sytuacji.

1. W formie dotacji.
2. W formie dotacji z prefinansowaniem.
3. W formie dotacji przeznaczonej na spłatę kredytu bankowego.

W dwóch pierwszych przypadkach wniosek składasz na jeden z 3 możliwych sposobów:

- elektronicznie, korzystając z portalu www.gov.pl i systemu GWD (system przeznaczony do składania wniosków): gwd.nfosigw.gov.pl,
 - w formie papierowej, składając osobiście lub wysyłając pocztą wydrukowany i podpisany wniosek o dofinansowanie, wcześniej wypełniony i przekazany wraz z załącznikami w systemie GWD: gwd.nfosigw.gov.pl,
 - w formie papierowej w gminnym punkcie konsultacyjno-informacyjnym również po wcześniejszym wypełnieniu i przekazaniu go wraz z załącznikami w systemie GWD.
- jeśli zamierzasz złożyć wniosek w formie dotacji przeznaczonej na spłatę kredytu bankowego, robisz to w okienku banku, jednocześnie wnioskując o kredyt.

KROK 4. Umowa o dofinansowanie

Twój wniosek staje się umową o dofinansowanie po jego pozytywnym rozpatrzeniu przez wfośgiw, zostaniesz o tym poinformowany pisemnie lub jeżeli wyraziłeś zgodę na doręczenia elektroniczne e-mailowo.

KROK 5. Zrealizuj inwestycję i złóż wnioski o płatność

Poza prefinansowaniem dofinansowanie wypłacane jest po zrealizowaniu inwestycji, którą można podzielić maksymalnie na trzy wnioski o płatność (pięć w najwyższym poziomie dofinansowania).

Ile mogę zaoszczędzić, dokonując modernizacji budynku?

Realne oszczędności na rachunkach za energię cieplną zależą oczywiście od konkretnego budynku, a także zwyczajów i oczekiwań jego użytkowników w zakresie komfortu cieplnego. W każdym przypadku są znaczące i mogą wynosić 20, 40, a nawet 85% dotychczasowych kosztów.

Seniorzy na razie zapłacą mniej. A co z innymi? Kolejna odsłona walki z podwyżkami w Poznańskim TBS

Paweł Antuchowski
Podwyżki

Najstarsi lokatorzy bloku przy ul. Grabowej 22A w Poznaniu będą płacić taką samą stawkę czynszu co pozostali lokatorzy budynku.

10 lutego odbyło się spotkanie, podczas którego mieszkańcy budynku TBS z najdłuższym stażem protestowali przeciwko podwyżce stawki czynszu. Ich stawka miała wzrosnąć do aż 17,47 zł za m kw., ponieważ nie zostali zakwalifikowani do programu „Mieszkanie dla Seniora”. Wcześniejsza stawka wynosiła 10,80 zł za m kw.

Pozostali mieszkańcy, objęci programem, mają po podwyżce płacić nieco ponad 13 zł za m kw. Jak tłumaczy PTBS, lokatorzy mieszkający od 2007 roku nie zostali zakwalifikowani do programu, ponieważ wtedy nie spełniali oni jego kryteriów. - W związku z tym nastąpiło urealnienie ich stawki czynszu do wysokości takiej, jaką płać najemcy w zasobach w systemie TBS - stwierdza Agnieszka Szymankiewicz, wiceprezes zarządu PTBS.

- W tym przypadku mamy do czynienia z wieloletnimi najemcami lokali przypisanych do programu. Spółka wraz z Miastem Poznań uzgodniła, iż do czasu przeprowadzenia ponownej weryfikacji spełnienia przez najemców kryteriów zakwalifikowania do Programu Se-

Seniorzy protestowali przeciwko decyzji PTBS podczas spotkania z radnymi i posłem PiS

nior zwiększona stawka czynszu nie będzie ich obowiązywała - podkreśla Agnieszka Szymankiewicz.

Dodaje, że najemcy niebędący w programie będą musieli złożyć wnioski do poznańskiego magistratu o zakwalifikowanie do programu. Muszą także spełniać kryteria osiągnięcia wieku emerytalnego i poziomu dochodów. - Objęcie preferencyjną stawką czynszu z partycypacją Miasta Poznania, nie wynika z miejsca zamieszkania, ale uczestnictwa w programie - kończy wiceprezes PTBS.

Decyzja dotycząca części mieszkańców jednego z budynków przy ulicy Grabowej nie wpłynęła na pozostałe osiedla, gdzie wciąż nie zmienia się wysokość planowanej od maja 2023 roku podwyżki. Miasto, zarówno w odpowiedziach na interpelacje radnych, jak i w odpo-

wiedzi przesłanej do naszej redakcji, twierdzi, że podwyżki zostały skalkulowane zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa.

- Najemcy, mieszkający w ramach poszczególnych programów, otrzymali od spółki szczegółowe informacje na temat elementów wpływających na podwyżkę stawki czynszu. Zakłada ona pokrycie wzrostu kosztów eksploatacji i remontów budynków oraz spłatę zobowiązań spółki związanych z ich budową - stwierdza Katarzyna Kaszubowska, dyrektorka Biura Spraw Lokalowych UMP.

Na razie nie podjęto jeszcze żadnej decyzji, która mogłaby wpłynąć na ograniczenie wielkości planowanej podwyżki. Konkretnie propozycje radni mają poznać podczas posiedzenia komisji transportu i polityki mieszkaniowej, zaplanowanego w samo południe, 17 lutego.

Szpital w Złotowie pod lupą prokuratury

Nicole Młodziejewska
Zdrowie

Fikcyjne dyżury, brak dokumentów czy nadmierowe zgony - to tylko niektóre z nieprawidłowości, jakie miały miejsce w złotowskim szpitalu. Sprawę bada prokuratura.

- Prowadzimy dwa postępowania. Jedno dotyczy nieprawidłowości w funkcjonowaniu szpitala w Złotowie. Z tego postępowania wyłonione zostały materiały dotyczące możliwości wpływu tych nieprawidłowości na proces leczenia pacjentów, czyli na ewentualne narażenie ich na bezpośrednie niebezpieczeństwo utraty zdrowia lub życia. To drugie śledztwo jest w początkowej fazie - tłumaczy Łukasz Wawrzyniak, rzecznik Prokuratury Okręgowej w Poznaniu.

Postępowania prowadzone są „w sprawie”, a nie przeciwko komuś. Prokuraturę zawiadomił Ryszard Goławski, starosta powiatu złotowskiego.

- W 2021 roku przeprowadzaliśmy konkurs na dyrektora szpitala powiatowego w Złotowie. W związku z tym, że pojawiały się już doniesienia o nieprawidłowościach w placówce, zarządziliśmy przeprowadzenie audytu. Wynikało z niego, że audytor nie mógł dotrzeć do pewnych dokumentów, co było dość niepokojące. Dlatego też zarząd powiatu powołał komisję doraźną do kontroli działań szpitala w okresie od września 2020 do września 2021. Po przeanalizowaniu protokołu z tej kontroli, który wskazywał na nieprawidłowości, zgłosiłem sprawę do prokuratury - relacjonuje Ryszard Goławski, starosta złotowski.

Śledztwa prokuratury dotyczą lat 2020-2021, czyli okresu pandemii koronawirusa. Jak nieoficjalnie przekazały nam osoby znające sprawę szpitala, w tym

Trwają dwa śledztwa. Jedno dotyczy nieprawidłowości w szpitalu, a drugie ich wpływu na zdrowie pacjentów

czasie funkcjonowania wielu placówek medycznych wyglądało inaczej niż przed epidemią i obecnie, a przepisy dotyczące działania szpitali były łagodniejsze, co mogło wpłynąć na raporty i inne dokumenty.

Zapytaliśmy w związku z tym przedstawicieli wielkopolskiego NFZ, czy już wcześniej wiedzieli o sytuacji w złotowskim szpitalu.

- Wielkopolski oddział NFZ reagował na każde zgłoszenie dotyczące nieprawidłowości w Szpitalu w Złotowie. Zwracaliśmy się do dyrekcji placówki o przesyłanie grafików pracy personelu wraz z listami obecności, weryfikowaliśmy te dane z personelem wykazywanym w naszym systemie. Jeśli pojawiały się wątpliwości, prosiłmy dyrektora szpitala o ich wyjaśnienie - mówi Marta Żbikowska-Cieśla, rzecznik Wielkopolskiego Oddziału Wojewódzkiego NFZ.

Co na to wszystko przedstawiciele szpitala? Dyrekcja nie chce komentować sprawy.

- Na tym etapie postępowania szpital w Złotowie nie będzie zajmował żadnego stanowiska. Czekamy na wyniki prowadzonego postępowania. Jedyną formalną wiedzę, jaką obecny dyrektor szpitala posiada to fakt, że Prokurator Rejonowy wydał w sprawie postanowienie o wydaniu dokumentacji potwierdzającej m.in. rozliczenie dyżurów w związku prowadzonym w sprawie niedopełnienia w okresie od 1 września 2020 r. do 30 września 2021 r. obowiązków służbowych. Zgodnie z postanowieniem dokumentacja została przekazana organom ścigania. Biorąc jednak pod uwagę, że postępowanie dotyczy okresu, w którym obecny dyrektor nie sprawował funkcji dyrektora szpitala w Złotowie nie czuje się uprawnionym do komentowania tej sytuacji - tłumaczy Agnieszka Mackojć-Barabasz, rzecznik Szpitala Powiatowego im. A. Sokołowskiego w Złotowie.

REKLAMA

0010735665

ORKIESTRA KAMERALNA POLSKIEGO RADIA
AMADEUS
CHAMBER ORCHESTRA OF POLISH RADIO

55 SEZON ARTYSTYCZNY

JAROSŁAW BRĘK
BAS-BARYTON

PAWEŁ WAKARECY
FORTEPIAN

ANNA DUCZMAL-MRÓZ
DYRYGENT

Data: 5 marca 2023 r., niedziela, godzina 18.00
Miejsce: Aula UAM, ul. Wieniawskiego 1, www.amadeus.pl

PARTNERZY: UAM, Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, Bilety 24, dwójka, wyborcza.pl, iks, TVP3, Radio, kultura.pl

PATRONI MEDIALNI: wyborcza.pl, iks, TVP3, Radio, kultura.pl

Al. Marcinkowskiego 3, 61-745 Poznań, Poland
www.amadeus.pl • office@amadeus.pl • Amadeus Chamber Orchestra of Polish Radio

REKLAMA

0010700922

MEDYCYNĄ PRACY

Poradnia realizuje:

- badania profilaktyczne pracowników (wstępne, okresowe, kontrolne);
- badania sanitarno-epidemiologiczne – wydawanie książeczki sanitarno-epidemiologicznej;
- badania kierowców oraz kandydatów na kierowców;
- badania dla uczniów i studentów.

KOMPLEKSOWE BADANIA (wszystko w trakcie 1 dnia po wcześniejszej rejestracji)

Zapraszamy do rejestracji wizyt osobiście od poniedziałku do piątku w godzinach 9:00-19:00 (**BUDYNEK C**) lub telefonicznie pod numerem telefonu **61 820 80 60**.

PORADNIA GINEKOLOGICZNA DLA DZIEWCZĄT

Poradnia udziela świadczeń opieki zdrowotnej w ramach kontraktu z Narodowym Funduszem Zdrowia.

- Oferujemy opiekę nad pacjentkami w wieku rozwojowym do 18. roku życia w zakresie profilaktyki i leczenia zaburzeń rozwojowych.

Zapraszamy do rejestracji wizyt osobiście od poniedziałku do piątku w godzinach 8:00-20:00 (**BUDYNEK A**) lub telefonicznie pod numerem telefonu **61 822 56 03 lub 601 799 005**.

TERMEDICA NSZOS POZ
os. B. Chrobrego 101, Poznań (Piątkowo)
Szczegóły na stronie: www.termedica.pl

UWAGA!

WAŻNY KOMUNIKAT:

UDOSTĘPNIENO 1000 DARMOWYCH WZMACNIACZY SŁUCHU

**Urodziłeś/aś się w latach 1927-1994
i masz problemy ze słuchem? To Ci pomoże! ↓**

Informujemy, że właśnie ruszyła akcja refundacyjna producenta: 100% dofinansowania na wzmacniacz słuchu nowej generacji. Do Polski trafiło 1000 darmowych sztuk urządzenia, które pomaga zmniejszyć nawet zaawansowane problemy ze słuchem, a przy tym praktycznie nie widać i nie czuć go w uchu. Rynkowa cena takiego aparatu zwała z nóg. Ty jednak możesz otrzymać go ZA DARMO. Wystarczy, że zadzwonisz pod numer podany na samym dole strony. Nie zwlekaj. O przyznaniu gratisowego urządzenia decyduje zasada kto pierwszy, ten lepszy.

7 x lepszy słuch w 4 minuty

Szwajcarscy naukowcy dokonali prawdziwego medycznego przełomu. Opracowali inteligentny wzmacniacz słuchu, który już w 4 minuty może zatrzymać i zmniejszyć u Ciebie nawet zaawansowaną utratę słuchu. Co to oznacza w praktyce?

- Perfekcyjne słyszenie dźwięków
- Pozbycie się szumów usznych
- Doskonałe rozróżnianie naturalnych odgłosów
- Nadążanie za rozmową nawet w 20-osobowej grupie
- Bezbłędne rozpoznanie kierunku, z którego pochodzi dźwięk

To wszystko da Ci leciutki wzmacniacz słuchu, który z łatwością chwycisz w 2 palce!

AUDIOwzmacniacz z inteligentnym czujnikiem dźwięku

Specjaliści audiologii twierdzą, że miniaturowy wzmacniacz dźwięków do końca tego roku może wyprzeć inne metody poprawy słuchu. Rewolucyjny wzmacniacz do tej pory dał szansę na doskonałe słyszenie już 769 875 osobom. A to pewne, że takich ludzi będzie znacznie więcej! Wśród nich znajdziesz się Ty, jeśli w porę odbierzesz jedno z 1000 darmowych urządzeń, które właśnie zostały wysłane z magazynu w Genewie do Polski.

Słuch doskonały – bez kompleksów i kompromisów

„Mija zwykle aż 7 lat, zanim osoba dotknięta głuchnięciem zdecyduje się włożyć aparat!” – lamentują nasi krajowi eksperci. A my możemy odpowiedzieć tym wszystkim „mądrym głowom”, z czego to wynika! Pani Barbara (71 l.), której innowacyjne urządzenie pomogło odzyskać doskonały słuch twierdzi: „wszystko inne, co wkładałam do ucha, było ciężkie, uciskało i wypadało przy każdym ruchu. To nowe urządzenie jest zupełnie inne”.

Ogromna przyjemność słyszenia i... noszenia!

Udostępniony na Polskę w liczbie 1000 sztuk wzmacniacz słuchu nowej generacji jest maleńki oraz równie nowoczesny jak systemy stosowane w NASA. Użytkownicy z Europy Zachodniej cenią go m.in. za lekkość, anatomiczne wyprofilowanie, cielisty kolor oraz to, że wyposażono go w nakładki w aż 3 rozmiarach! Można go włożyć zarówno do lewego, jak i do prawego ucha. Nadaje się dla kobiet i dla mężczyzn.

Dzięki tym wszystkim starannie przemyślanym usprawnieniom miniaturowe urządzenie jest poręczne i dyskretne, a jednocześnie skuteczne. Wystarczy 4 minuty po włączeniu, aby słuch znacznie się poprawił. A przy tym nie musisz się obawiać, że po jego założeniu zaczniesz wyglądać jak kosmita!

Uwaga: 100% refundacji na wzmacniacz słuchu nowej generacji jest jednorazowe i już nigdy nie powtórzy się w tak korzystnej formie. Producent udostępnił 1000 darmowych urządzeń.

BEZ UKRYTYCH DOPLAT, ZAPISÓW „Z GWIAZDKĄ” I ZAŚWIADCZEŃ.

Podaruj idealny słuch sobie lub komuś bliskiemu

- ✓ Czy Twój rok urodzenia mieści się w przedziale 1927-1994?
- ✓ Czy na stałe zamieszkujesz w Polsce?
- ✓ Czy chcesz mieć najlepszy słuch w Twoim życiu?

Jeśli odpowiedź na wszystkie 3 pytania brzmi „tak”, gratulujemy! Zyskujesz prawo do odbioru darmowego AUDIOwzmacniacza. Urządzenie opracowane w kraju, który słynie z precyzyjnych miniaturowych mechanizmów, czeka pod numerem telefonu podanym poniżej. Jeśli chcesz je zarezerwować, musisz się pośpieszyć. Doświadczenie z innych krajów pokazuje, że o te urządzenia ludzie pytają średnio co 7 sekund!

DLA NAS LICZY SIĘ WYŁĄCZNIE TWÓJ SŁUCH!

Odbierz wzmacniacz słuchu nowej generacji pod numerem:

71 728 19 76

WAŻNE: jedna osoba może odebrać jeden aparat. Oferta jest ważna do 28.02.2023 r.

Regulamin - rglnprmcjpk.com

REKLAMA 0010712471

**ZŁOMOWANIE
POJAZDÓW**
tel. 600 609 606

Wydajemy zaświadczenie o demontażu
Odbieramy własnym transportem

Stacja demontażu pojazdów | Czarkowo 16 | 64-125 Poniec

REKLAMA 0010743431

**SPRZEDAM
BETONIARNIĘ KRZYWOSĄDÓW**

Produkujemy: zbiorniki na deszczówkę i szamba,
komory wodomierzowe i techniczne,
kanały samochodowe, rury, kręgi, dennice,
zakończenia przepustów, płyty i pokrywy, piwnice

3 węzły betoniarskie, 4 samochody z HDS i przyczepy
3 budynki, 7 zbiorników na cement,
ładownia Atlas, koparka, kruszarka

**Kontakt: 609 609 777
lub 62 761 53 66**

REKLAMA 0010745238

**INFORMACJA O PRZETARGU
NA SPRZEDAŻ LOKALU MIESZKALNEGO**

Zarząd Powiatu Obornickiego

informuje o ogłoszeniu
I przetargu ustnego nieograniczonego

na sprzedaż lokalu mieszkalnego nr 8
położonego w Objezierzu nr 30, gm. Oborniki,
stanowiącego własność Powiatu Obornickiego.

Ogłoszenie zostało zamieszczone na tablicy ogłoszeń
w Starostwie Powiatowym w Obornikach
przy ul. 11 Listopada 2a (I piętro)
oraz na stronach internetowych Urzędu.

REKLAMA 0010745389

**Burmistrz
Gminy Czempin**

ogłasza
nabór na stanowisko

**Specjalista/Podinspektor
do spraw gospodarki komunalnej.**

Szczegóły dotyczące procesu rekrutacyjnego
znajdują się na stronie
www.czempin.pl – BIP – Ogłoszenia o naborze.

Termin składania dokumentów aplikacyjnych upływa
20 lutego 2023 roku.

POLSKA i ŚWIAT

Rzecznik generalny TSUE staje po stronie frankowiczów

Karolina Wrońska
Bruksela

**Wydana w czwartek opinia
dotyczy polskiego małżeń-
stwa i sięga jeszcze 2008 ro-
ku. Sprawa dotyczy jednak
wszystkich frankowiczów.**

Po uznaniu umowy kredytu hipotecznego za nieważną ze względu na nieuczciwe warunki konsumenci mogą dochodzić względem banków roszczeń wykraczających poza zwrot świadczeń pieniężnych - ocenił w opublikowanej w czwartek opinii rzecznik generalny Trybunału Sprawiedliwości UE Anthony Michael Collins.

Collins przypomniał, że sprawa sięga 2008 roku, kiedy polskie małżeństwo zawarło z Bankiem M. umowę kredytu hipotecznego na budowę domu. Kwotę kredytu wyrażono i wypłacono w złotych, przy czym - podobnie jak w przypadku tysięcy innych kredytów hipotecznych udzielonych konsumentom w Polsce od początku pierwszej dekady XX wieku - kwota ta była indeksowana do franka szwajcarskiego (CHF).

Miesięczne raty kredytu miały być spłacane w złotych po przeliczeniu zgodnie z kursem sprzedaży CHF opublikowanym w tabeli kursów wymiany banku obowiązującej w dniu wymagalności każdej miesięcznej raty kredytu.

FOT. EASYFOTOSTOCK/EASTNEWS

W opinii stwierdzono, że klienci nie byli w stanie określić kwoty, jakiej będzie się od nich domagał bank

„Uznając, że umowa kredytu hipotecznego, o której mowa zawiera nieuczciwe warunki powodujące, iż jest ona nieważna w całości w świetle polskiego prawa (klient) wytoczył powództwo przeciwko Bankowi M. przed Sądem Rejonowym dla Warszawy-Śródmieścia.

Podniósł on, że Bank M. otrzymał miesięczne raty kredytu bez żadnej ustawowej lub umownej podstawy i uzyskał w związku z tym korzyść.

Zażądał od Banku M. zapłaty należności z tytułu bezumownego korzystania z pieniędzy, utraty okazji osiągnięcia korzy-

WILNO

Prezydent Litwy Gitanas Nausėda „błędny pomysł” określił zapowiedź Międzynarodowego Komitetu Olimpijskiego przywrócenia rosyjskich sportowców do międzynarodowych zawodów i oświadczył, że jego kraj powinien rozważyć rezygnację z udziału w letniej olimpiadzie, jeśli Rosjanie będą w niej uczestniczyć. Litwa tworzy międzynarodową koalicję, aby do tego nie dopuścić. Takie stanowisko ma popierać 35 państw, w tym Polska.

Unii. W odniesieniu do roszczeń konsumenta względem banku, Collins przyjął, że regulacje unijne nie stoją na przeszkodzie przepisom prawa krajowego ani orzecznictwu krajowemu, na podstawie których konsumentowi ułatwia się dochodzenie roszczeń wykraczających poza zwrot świadczeń pieniężnych spełnionych na podstawie nieważnej umowy kredytu hipotecznego, oraz zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

W odniesieniu do możliwości dochodzenia przez bank roszczeń o podobnym charakterze przeciwko konsumentom, rzecznik generalny jest przeciwnego zdania.

Zaproponował, by Trybunał orzekł, że bank nie może dochodzić względem konsumenta roszczeń wykraczających poza zwrot przekazanego kapitału kredytu i zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od chwili wezwania do zapłaty.

Zwrócił on ponadto uwagę, że kredytobiorcy przed podjęciem decyzji, czy w ich interesie leży podniesienie, że w umowach kredytu zawarto nieuczciwe warunki, w zasadzie nie są w stanie określić kwoty, jakiej może się od nich domagać bank.

Opinia rzecznika generalnego jest wstępem do wyroku. TSUE może się z nią zgodzić i zwykle tak się dzieje, może jednak też wydać zupełnie inny wyrok. PAP

ści wskutek czasowego unie możliwości korzystania z pieniędzy oraz spadku siły nabywczej pieniędzy, które przekazał bankowi” - zreferował Anthony Michael Collins.

W wydanej w czwartek opinii rzecznik generalny przypomniał, że prawo Unii nie określa, jakie są skutki stwierdzenia, że umowa konsumencka staje się prawnie nieistniejąca po usunięciu z niej nieuczciwych warunków.

Skutki te są określane przez państwa członkowskie na podstawie ich prawa krajowego w sposób zgodny z prawem

Już ponad 3 mln dzieci w złożonych wnioskach o 500 plus. Przyznano 82,5 proc. świadczeń

Anna Nagel
Warszawa

Rodzice i opiekunowie złożyli około 2 mln wniosków o 500 plus na kolejny okres świadczeniowy - poinformowała w czwartek prezes ZUS prof. Gertruda Uścińska.

Od 1 lutego ZUS przyjmuje wnioski o świadczenie wychowawcze „Rodzina 500 plus” na nowy okres świadczeniowy, który trwa od 1 czerwca 2023 r. do 31 maja

2024 r. Świadczenie wychowawcze przysługuje na każde dziecko do ukończenia przez nie 18 lat, niezależnie od osiąganych dochodów.

„Według najnowszych danych rodzice i opiekunowie złożyli około 2 mln wniosków, co objęło ponad 3 mln dzieci. Jak dotąd przyznaliśmy aż 82,5 proc. świadczeń. Warto podkreślić, że wypłatę świadczeń na nowy okres rozpoczniemy od czerwca, ale już teraz większość złożonych wniosków jest załatwiona. Aktualnie

dziennie wydajemy po ok. 100-200 tys. decyzji, wykorzystując do tego system informatyczny. Liczba dzieci, na które przyznaliśmy świadczenie, przekroczyła 2,5 mln. Cały proces przebiega bardzo szybko i bez zakłóceń” - powiedziała prof. Gertruda Uścińska.

Wnioski o świadczenie składane są jedynie drogą elektroniczną. Można to zrobić na kilka sposobów - poprzez aplikację mobilną mZUS na smartfony i tablety, Platformę Usług Elektro-

nicznych ZUS, portal Emp@tia albo swoją bankowość elektroniczną.

Jeśli wniosek złożony zostanie w maju, Zakład Ubezpieczeń Społecznych wypłaci świadczenie do 31 lipca wraz z wyrównaniem od czerwca. W przypadku złożenia wniosku w czerwcu - ZUS wypłaci świadczenie do 31 sierpnia wraz z wyrównaniem od czerwca, a jeżeli w lipcu - ZUS wypłaci świadczenie do 30 września wraz z wyrównaniem od lipca. PAP

Straszne i komiczne oblicza rosyjskiej armii

Grzegorz Kuczyński
Moskwa

**Mówili „druga armia świata”, mówili, że rozbije Ukrainę w kilkanaście dni. Oka-
zało się, że rosyjskie wojsko
to wioska potiomkinowska,
a właściwie putinowska.**

Pierwszy rok inwazji to nie tylko różne jej fazy na froncie. Świat poznał też różne oblicza rosyjskiego wojska. I śmieszne, i straszne. Filmiki z kadyrowcami udającymi Rambo, ale też filmiki ze zrezygnowanymi rekrutami dziesiątkowanymi przez przeciwnika.

Wszystko zaczęło się od tego, że na panewce spalił plan szybkiego wzięcia Kijowa i „ucięcia głowy banderowskiej hydrze”. O ile na południu i w Donbasie inwazja rosyjska w pierwszych tygodniach jakoś wyglądała, to na północy i północnym wschodzie wojsko poniosło poważne straty w ludziach. A przecież to był trzon rosyjskiej armii. Najlepsze jednostki. To musiało mieć poważny wpływ na sytuację kadrową agresorów w kolejnych miesiącach.

Najpierw ściągnięto wagnerowców, potem na większą skalę kadyrowców. Grupa Wa-

Rosjanie zmobilizowali jesienią 300 tys. osób. Zaraz mogą powołać kolejne 300 tys., a nawet pół miliona

gnera zaczęła zaś po odniesieniu strat werbować najemników w koloniach karnych. Kreml zaś zlecił szefom regionów formować własne jednostki do wysłania na front.

Ale to wszystko było za mało. W końcu Władimir Putin musiał zrobić to, przed czym długo się wzdrygał. We wrześniu ogłosił mobilizację. Do wojska trafiło ok. 300 tys. ludzi. Część niemal od razu wysłano na front. Co było niczym wyrok śmierci.

Rosja putinowska, niczym Związek Sowiecki czy Rosja carska, w wojnie życiem swych

żołnierzy się nie przejmuje. Wszak znamy powiedzenie „ludzi u nas dużo”. 300 tys. zmobilizowanych na jesieni? Za chwilę można zmobilizować kolejne 300 tys. A na jesieni i z pół miliona. Na brak mięsa armatniego wódarze Kremla nigdy nie narzekali. Widać to na froncie. Po dużych stratach w pierwszej fazie inwazji Moskwa musiała ratować się więźniami i przymusowo zmobilizowanymi obywatelami. Mięsem armatnim latała luka na linii frontu. Co było widać w dziennych danych strony ukraińskiej o stratach osobowych Rosjan. Zwłaszcza

tuż po rozpoczęciu mobilizacji.

Wtedy część tych rekrutów rzucono od razu na front (więcej szczęścia miało te 150-200 tys., które trafiło na kilkumiesięczne szkolenie). Nic dziwnego, że średnio taki „mobił” był w stanie przeżyć na froncie 1-2 tygodnie.

W przypadku więźniów werbowanych przez Grupę Wagnera było jeszcze krócej. Zwłaszcza pod Bachmutem, gdzie szli do ataku niczym barany na rzeź.

W tym przypadku wiadomo nawet mniej więcej, jaka była skala strat. Od września do grudnia na front trafiło ok. 50 tys. wagnerowców więźniów. Tylko co piąty wyszedł z tego cało. Pozostali zginęli, zostali poważnie ranni, trafili do niewoli lub zdezerterowali.

Ale tysiące prowadzonych na rzeź ludzi to jedna strona medalu. Jest też druga kategoria wojujących na Ukrainie.

Wiadomo, że mowa tu o kadyrowcach - ich oddziały wchodziły właśnie w skład Rosgwardii. Ramzan Kadyrow chwali się, ilu to Czeczenów wysłał na wojnę. Sęk w tym, że mało który wziął udział w bezpośrednim boju. Niektórzy chwalili się wojaczką na Ukrainie, będąc wciąż... w Czeczenii.

KRÓTKO

ZAKOPANE

Kulturowy wypas owiec

Zarząd województwa małopolskiego przeznaczy 2 mln zł na ochronę różnorodności biologicznej i krajobrazu przez wypas kulturowy owiec. Do dopłaty kwalifikują się wybrane rasy owiec: polska owca górska, cakiel podhalański, odmiana barwna polskiej owcy górskiej lub mieszańce tych ras.

TRZEBINIA

Tereny zagrożone zapadliskami

Jak powiedział prezes Spółki Restrukturyzacji Kopalń Janusz Smoliło, zagrożone tereny powinny zostać zabezpieczone w najbliższych tygodniach. - Nie chodzi o spółkę, tylko o firmy. Zobaczymy, jaka będzie możliwość tych firm, które wybieremy. Myślę, że to będzie kilka, kilkanaście tygodni - stwierdził po prezentacji.

W środę w Trzebini eksperci zaprezentowali wyniki badań geologicznych przeprowadzonych na obszarach potencjalnie zagrożonych występowaniem zapadlisk. Najbardziej zagrożonymi i wymagającymi najszybszej interwencji terenami są cmentarz parafialny, ogródki działkowe i stadion. oprac. WS

ARTYKUŁ REKLAMOWY

Już nie pamiętam co to dyskomfort stawów!

Przejmujący list od Pani Anny Marii Babkiewicz

Czujesz, że Twoje kolana i biodra nie są już tak sprawne jak kiedyś? Towarzyszy Ci skrzępowanie przez ich sztywność i charakterystyczny chrzęst? Są to najczęstsze objawy **Choroby Zwrodnieniowej Stawów**, na którą w Polsce choruje aż 2 miliony osób!

W latach 80-tych prowadziłam tramwaj a na inspekcjach nabawiłam się nieznosnego reumatyzmu

Jestem już wiekową Panią, a dla młodych jestem jak książka do historii. W latach 80-

Anna Maria Babkiewicz - emerytowana motorniczka

tych prowadziłam w Trójmieście tramwaj. Wtedy nabawiłam się nieznosnego reumatyzmu. Przez wiele nocy i dni dokuczały mi nadgarstki, lewy łokieć i bark. Wszelkie zabiegi jakie stosowałam nic mi nie dawały. Jednak jak mówi przysłowie, kto szuka, ten znajdzie i ja to właśnie znalazłam. **Olejek laurowy z olejkiem kurkumowym oraz krem laurowy** znalazłam w mojej ulubionej zielarni w Gdańsku. Zaczęłam je stosować. Po trzech dniach pojawiły się pierwsze pozytywne

Znowu mogę swobodnie pobiegać jak dawniej

symptomy - dyskomfort zniknął ale po jakimś czasie znów powracał. Po tygodniu stopa i kolano przestały mnie rwać. Zgodnie z zaleceniami Pani ze sklepu zielarskiego dla lepszego efektu smarowałam dokuczliwe miejsca kremem laurowym. Efekty przerosły moje oczekiwania. To było niesamowite uczucie gdy mi odjęto ten nieustanny dyskomfort. Teraz znowu wróciłam do dawnej formy i już myślę o potańcówkach w Ciechocinku - moim ukochanym kurorcie.

FORMUŁA LAUROWO-KURKUMOWA

- ✓ wspomaga stawy i cały układ ruchu
- ✓ odżywia i usprawnia układ chrzęstny i kostny
- ✓ ma właściwości rozgrzewające i odpężające
- ✓ wspiera elastyczność stawów

Naukowcy potwierdzają!

„Toksyny krążą wzdłuż kręgosłupa aż po palce rąk i nóg. Spróbujcie pokręcić głową a usłyszycie chrupanie - to kryształki toksycznych kwasów, które usadowiły się w kręgosłupie. Częste problemy z kręgosłupem i stawami to dziś choroby cywilizacyjne.” - mówi: ekspert Ochrony Zdrowia. Autorskie, innowacyjne połączenie olejku laurowo-kurkumowego stosowane regularnie przynosi realną nadzieję na poprawę.

Krem który wszystkie dolegliwości mi odjął

We Wszystkich Świętych byłam na grobach w święto-

krzyskim. Słyszę jak nieznajoma Pani na grobie obok mówi do koleżanki: - Ale ty Teresa dobrze teraz chodzisz, już Ci nic nie dokucza i nie sprawia trudności?

Mam taki krem laurowy, który mi pomógł

Mam go z jakiejś kolorowej gazety. Teraz mam wszystko nasmarowane: biodra, kolana i lepiej chodzę. Dawniej to bym nie mogła nawet na cmentarz przyjść a teraz już na cmentarz dojdę, a mam trochę do niego. - Tak się ucieszyłam słysząc tą rozmowę na grobach bo sama używam tego zabawnego kremu laurowego z kropli od dwóch lat i od tego czasu także nie mam bóleści. - Krystyna Zebrzydowska

Kolana wreszcie przestały mi dokuczać

Sztywność stawów szybko znika

0010724947

Kreml dalej będzie namawiał Łukaszenkę do udziału w wojnie? Ukraina przygotowana

Karolina Wrońska
Wojna na Ukrainie

Putin znowu będzie namawiał Alaksandra Łukaszenkę do bezpośredniego udziału w wojnie - powiedział Ołeksij Daniłow, sekretarz Rady Bezpieczeństwa Narodowego i Obrony Ukrainy.

Kolejne spotkanie Putina i Łukaszenki ma się odbyć w piątek.

Na antenie ukraińskiej telewizji Daniłow nazwał Białoruś krajem „już okupowanym przez Rosję”.

„Łukaszenka, jak może, opiera się, by nie zmuszono go do aktywnego, bezpośredniego udziału w wojnie przeciwko naszemu narodowi. Myślę, że w piątek odbędzie się kolejne spotkanie, podczas którego znowu będą go nakłaniać do zmiany punktu widzenia” - powiedział Daniłow.

Putin i Łukaszenka w ubiegłym roku spotykali się 13 razy. Kolejne spotkanie ma się odbyć w piątek w rezydencji Putina pod Moskwą. Prezy-

dent Łukaszenka, który w czwartek zwołał niezapowiedzianą konferencję prasową, w której uczestniczyli m.in. dziennikarze zachodnich mediów, powiedział, że spotkanie będzie dotyczyło zagadnień bezpieczeństwa, obronności i kwestii ekonomicznej współpracy dwustronnej.

Łukaszenka został zapytany przez BBC, czy jest gotów udostępnić Rosji terytorium Białorusi do nowego ataku na Ukrainę, odpowiedział twierdząc, nie zgadzając się z użytym przez dziennikarza sformułowaniem „inwazja”.

„Jestem także gotów prowadzić tę wojnę wspólnie z Rosjanami z terytorium Białorusi, jeśli ktokolwiek, choćby jeden żołnierz, przy-

Łukaszenka pytany, czy jest gotów udostępnić Rosji terytorium Białorusi do nowego ataku na Ukrainę, odpowiedział twierdząc

dzie na naszą ziemię z bronią” - cytuje Łukaszenkę BBC.

Tymczasem Rosja już rozpoczęła zmasowane natarcie na wschodzie Ukrainy, próbując przerwać linie obrony w obwodzie donieckim, ługańskim i zaporoskim - powiedział PAP doradca biura prezydenta Ukrainy Wołodymyra Zełenskiego Mychajło Podolak.

Podolak uważa, że w tej sytuacji należy znacząco przyspieszyć decyzje o przekazaniu Siłom Zbrojnym Ukrainy broni dalekiego zasięgu.

„Widzimy dziś intensyfikację działań bojowych. Dlatego cały czas rozmawiamy z partnerami zagranicznymi o tym, że potrzebujemy rakiet dalekiego zasięgu, aby odeprzeć wojska rosyjskie i uniknąć bezpośredniego kontaktu, w którym wykorzystuje się broń palną” - podkreślił.

Zdaniem doradcy kancelarii Zełenskiego Rosja rzuca do ataku masy żołnierzy, nie licząc się ze stratami w ludziach.

PAP

Prezydent Łukaszenka niespodziewanie zwołał konferencję prasową z udziałem zagranicznych dziennikarzy przed swoim kolejnym spotkaniem z Putinem

FOT. NATALIA KOLESNIKOVA/AFPEAST NEWS

REKLAMA

WYTNIJ I POKAŻ W APTECE

0010724957

STAWY?

Teraz podwójnie skuteczne działanie!

Innowacyjna formuła ze świeżych liści laurowych oraz kurkumy!

Krople do **WEWNĄTRZ**

Krem laurowy na **ZEWNĄTRZ**

LAUROSEPT Q73®

STAWOSAN Q7®

suplement diety

+

ASEPTA

Właściwy wybór dla zdrowia od 1998

Nie czekaj na cud! Tylko pierwsze 100 osób, które zadzwonią do 17.03.23 otrzymają specjalną zniżkę! Liczba produktów w promocji jest limitowana

Zamów: 61 635 06 37 • dostępne W APTEKACH

W SKLEPACH ZIELARSKICH • sklep internetowy www.asepta.pro

Była żona Putina próbuje sprzedać nieruchomości

Anna Nagel
Madryt

Ludmiła Oczeretna, była małżonka rosyjskiego prezydenta, planuje sprzedaż dwóch apartamentów.

wierzchni 229 i 405 metrów kwadratowych. Aby zapłacić, Oczeretna otrzymał kredyt hipoteczny od jednego z hiszpańskich banków.

Hiszpańskie media zwracają uwagę, że zakup hiszpańskiej

nieruchomości o wartości powyżej 500 tys. euro daje cudzoziemcom prawo do uzyskania pozwolenia na pobyt w Hiszpanii, początkowo czasowy - na rok, a następnie stały. PAP

Chodzi o lokalizację w kompleksie mieszkalnym Lomas del Rey, położonym w kurorcie Marbella na południu Hiszpanii. Koszt tych nieruchomości to 2,2 mln euro - poinformował hiszpański dziennik „El Mundo”, który zacytowała „Ukraińska Prawda”.

Powodem sprzedaży jest obawa przed objęciem ich sankcjami Unii Europejskiej. Była żona Putina jest już na liście sankcji Wielkiej Brytanii.

Ludmiła rozwiodła się z Putinem w 2013 roku, ale istnieją podejrzenia, że rosyjski prezydent nadal finansuje swoją byłą małżonkę - zaznacza „Ukraińska Prawda”.

Obecny mąż, Artur Oczeretny, zakupił nieruchomości w 2011 i 2014 roku, krótko przed ślubem z Ludmiłą, i zarejestrował na swoje nazwisko. Są to dwa apartamenty o po-

Ludmiła rozwiodła się z Putinem w 2013 roku, ale istnieją podejrzenia, że prezydent Rosji finansuje swoją byłą małżonkę

FOT. APPEAST NEWS

PULS

#47

#tojestnaszawojna

SĄDY

Biegli poza wszelką kontrolą. Ich błędne opinie skutkują niesprawiedliwymi wyrokami sądów
str. 14-15

ZWIERZĘTA I LUDZIE

Nie ma płaczu i łez, jest za to wierny pies. Denver pomaga dzieciom znosić terapię
str. 16-17

TEMAT NUMERU

Leszek Sykulski.
Siewca propagandy
rodem z Kremla
str. 20-23

Dorota Kania, redaktor naczelny Polska Press

ROZŁAMY I EGZOTYCZNE
SOJUSZE

O siem miesięcy przed wyborami na naszej politycznej scenie robi się coraz ciekawiej. Zaczęło się od tego, że „wspólna lista opozycji”, której pomysłodawcą był Donald Tusk, okazała się fantasmagorią. Na nic zdały się zapewnienia, że były premier głównie wrócił do Polski po to, by stworzyć koalicję, która pokona PiS przy urnach; na nic odezwy mediów sympatyzujących z Platformą Obywatelską; na nic apele podpisywane przez dziennikarzy i celebrytów różnych zawodów skupionych wokół „Gazety Wyborczej”. Rozczarowani tą sytuacją, całą winę zrzucili na Szymona Hołownię, uznając go za winnego rozłamu i zaprzepaszczenia szans na lepszy wynik wyborczy. Został on przez niedawnych sojuszników medialnych potraktowany jak zdrajca: pretensjom nie było końca, a w internecie pod jego adresem kierowano wyzwiska i groźby. Nie wiem, jak się ostatecznie sprawa planowanego sojuszu skończy - być może Szymon Hołownia ugnie się pod presją, ale jedno jest pewne - wspólna lista z PO kierowanej przez Donalda Tuska oznacza całkowite wchłonięcie partii Hołowni, czyli Polski 2050. Przykłady z przeszłości pokazują, jak lider Platformy bezceremonialnie rozprawia się z tymi, których uważa za nieprzydatnych w szeregach własnego ugrupowania, jak dzieli i rządzi miejscami na listach wyborczych. Nie byłoby zatem nic dziwnego w tym, że partia dawnego prezentera TVN została po prostu wchłonięta przez PO, a jej dawni liderzy znaleźliby się daleko poza polityką.

Autorami kolejnego politycznego zawirowania stali się politycy Konfederacji, a do awantury doszło w trakcie prawyborów. Padły mocne oskarżenia o fałszerstwa, w efekcie czego poseł Artur Dziambor został wyrzucony z ugrupowania przez sąd partyjny, a w następstwie tej decyzji odeszli Dobromir Sośnierz i Jakub Kulesza, tworząc koło poselskie „Wolnościowcy”. W Konfederacji został Ruch Narodowy Roberta Winnickiego i Krzysztofa Bosaka, Nowa Nadzieja (dawniej KORWiN) Sławomira Mentzena oraz Konfederacja Korony Polskiej Grzegorza Brauna. Jest to dość egzotyczny sojusz, biorąc pod uwagę poglądy poszczególnych posłów, natomiast spoiwem jest stosunek do Ukrainy. Najbardziej jaskrawy w przypadku prorosyjskiego Grzegorza Brauna, którego partia jest organizatorem akcji „Stop ukrainizacji Polski”. W naszym kraju ma ona zerowe zainteresowanie, ale jest wykorzystywana przez Kreml. Co ciekawe, jego skandaliczne prorosyjskie wystąpienia nie są kontestowane przez kolegów z ugrupowania; nie spotyka żaden ostracyzm czy chociażby partyjna nagana.

Ostatnim akordem politycznych fluktuacji był - jeszcze bardziej niż w Konfederacji - egzotyczny sojusz Porozumienia z Agrounią, której członkowie znani są głównie z publicznych awantur i kontrowersyjnych wypowiedzi. Po ogłoszeniu tej decyzji, na znak protestu z Porozumienia odeszli Jan Strzeżek, Michał Wypij i część młodych działaczy. To jednak nie zatrzymało osobliwego sojuszu - liderzy, czyli Magdalena Sroka i Michał Kołodziejczak kilka dni temu podpisali w Sejmie deklarację ideową: planują stworzenie jednej partii i wspólny start w najbliższych wyborach. W deklaracji nie ma informacji na temat stosunku do Rosji, jest natomiast zapis o konieczności „ściślej współpracy w ramach NATO i Unii Europejskiej” i budowie „długoterminowych, opartych na zaufaniu relacji z wszystkimi sojusznikami”. Z kim i na czym budowa tych relacji miałyby polegać - nie wiadomo. Wiadomo natomiast, że celem jest zwycięstwo wyborcze co - biorąc pod uwagę preferencje wyborcze Polaków - jest mało prawdopodobne.

Wojciech Pokora, redaktor naczelny „Kuriera Lubelskiego”

JAKIE CZASY,
TAKIE DEMIURGI

Jeszcze kilkanaście lat temu nazwisko Aleksander Dugin znane było jedynie wąskiej grupie specjalistów, badających główne nurty ideologiczne Federacji Rosyjskiej. Szczególnie fascynował, co zresztą trwa do dziś, rodzimych „geopolityków”. Spierano się wówczas, czy noszący rasputinowską bródkę mężczyzna faktycznie jest głównym ideologiem Kremla, czy też nawiedzonym dziadkiem-idealistą. Trudno było wprost zdecydować, bo gdy przyjrzyć się jego biografii, to nie jest to jakiś tam, pierwszy z brzegu, dziaduńcio-waria- tuńcio. Z drugiej strony, czy faktycznie należy przypisywać mu rolę rosyjskiego demiurga?

Aleksander Dugin przyszedł na świat na tyle wcześniej, by zdążyć zakosztować życia w Rosji sowieckiej, jednak chyba na tyle późno, by nie czuć dyskomfortu z przynależności do organizacji mającej w swej symbolice sierp i młot. A takim symbolem, wpisanym we flagę III Rzeszy posługiwała się opozycyjna Partia Narodowo-Bolszewicka (dziś jest jednym ze składowych opozycyjnego bloku Drugaja Rossija). Ideologia narodowych bolszewików stanowiła połączenie komunizmu, nacjonalizmu i anarchizmu, które w jeden program połączył właśnie Dugin. To on uznał, że prawa narodu powinny zastąpić w Rosji prawa człowieka, i to on skierował myśli tego narodu w stronę koncepcji eurazjatyckiej.

Drogi Aleksandra Dugina ostatecznie rozszedł się z opozycją w chwili, gdy do władzy doszedł Władimir Putin. Już w 2008 roku, w czasie napaści Rosji na Gruzję, Dugin nawoływał do zajęcia Tbilisi i ustanowienia w Gruzji prorosyjskiego rządu. Wydaje się, że to właśnie wtedy zwrócił na siebie uwagę szerszego grona analityków, szczególnie gdy porównali głoszone przez niego koncepcje z monachijskim przemówieniem Władimira Putina (z 10 lutego 2007 roku). Putin ogłosił wówczas, że chce przełamać jednobiegowy, jego zdaniem, charakter światowej polityki oraz znieść hegemonię Zachodu na arenie międzynarodowej.

Gdy zaczął wdrażać swój plan w życie (latem 2008 roku), Zachód po raz pierwszy poważnie podszedł do „problemu Rosji”. Oczywiście nie

znaczyło to, że Rosja zostanie potraktowana poważnie jako zagrożenie dla bezpieczeństwa w Europie i na świecie. Uznano, że należy poważnie potraktować „problem Rosji”, czyli pochylić się nad jej postulatami i zacząć nadawać znaczenie jej oczekiwaniom wobec partnerów ze świata zachodniego.

Rzeczywiste znaczenie przemówienia w Monachium oraz wojny z Gruzją zrozumiały wówczas jedynie kraje Europy Środkowej i Wschodniej. Dowiódł tego prezydent Lech Kaczyński, dowiedli towarzyszący mu przywódcy państw regionu. Nie rozumiał tego, niestety, ani Nicolas Sarkozy ze swoimi planami na zakończenie ówczesnej wojny, ani Donald Tusk, który był wówczas premierem, ani minister spraw zagranicznych Radosław Sikorski, który w chwili gdy Lech Kaczyński dowiódł, że jest mężem stanu, towarzyszył mu w delegacji w Tbilisi na wyrażenie polecenia Donalda Tuska, „by pilnować Kaczyńskiego”. Jak stwierdził Sławomir Nowak, ówczesny szef gabinetu premiera, Sikorski nie upilnował Kaczyńskiego i prezydent zdołał wygłosić przemówienie, w którym „stanowczo poparł Gruzję, skrytykował za opieszałość Unię Europejską i NATO oraz wytknął Rosji dyktatorskie zapędy”. Taki to był rząd i takie ich twarde stanowiska wobec Rosji, jak dziś próbują siebie przedstawiać skompromitowani wówczas politycy.

Kariera Dugina przygasała w 2014 roku, gdy zbyt radykalnie wzywał do otwartej interwencji Federacji Rosyjskiej na Ukrainie. Był to czas, gdy Ukrainę atakowały „zielone ludziki”, a Putin starał się grać porozumieniami mińskimi, zatem nie potrzebował tak radykalnego głosu w najbliższym otoczeniu. Dugin nie wyczuł tego niuansu i zamiast głosić wraz z Kremlm znaczenie braterskich więzi narodów Rosji i Ukrainy, szedł na tzw. zwarcie, do którego ostatecznie i tak doszło.

Dziś Dugin w oficjalnej polityce Kremla nie znaczy nic (jeśli kiedykolwiek znaczył), jest jednak maskotką środowisk radykalnych w całej Europie Zachodniej, w tym w Polsce.

Wszelkiej maści prorosyjscy politycy, jak Mateusz Piskorski, lubią się nim chwalić, by demonstrować swój radykalizm. I w sumie nie dziwi, że nic nieznaczący politycy, grzeją się w gasnącym blasku nieznaczących nic ideologów. Los im pisany ten sam. Bo, parafrazując Prusa, tyle w nich i w Duginie demiurga, ile trucizny w zapałce.

KOMENDANT GŁÓWNY PSP GEN. BRYGADIER ANDRZEJ BARTKOWIAK DO STRAŻAKÓW WRACAJĄCYCH Z TURCJI

Strażacy ratownicy powiadają, że jak człowieka ratujesz, to jakbyś świat uratował. Myśmy 12 razy świat uratowali. Wielkie podziękowania za wasz profesjonalizm, za wasz wielki wysiłek i za wasze podejście do tego, czym się zajmujecie

ORLEN

ORLEN DLA POLSKI

**Tańszy gaz i energia
w polskich domach,
szpitalach i szkołach**

**Dowiedz się więcej na
OrlenDlaPolski.pl**

Patologia biegłych sądowych. Nierzetelne opinie rzutują na wyroki

Nierzetelne i wadliwe ekspertyzy, brak potrzebnych kompetencji, słaba opłacalność pracy - instytucja biegłego sądowego nie działa nawet w połowie tak efektywnie, jak powinna. Problem biegłych obrazuje skalę patologii i zaniedbań w polskim wymiarze sprawiedliwości. A to od ich opinii zależą bardzo często wyroki sądów i działania prokuratur. I świadczy o tym nie tylko sprawa śmierci dziennikarki Ani Karbowniczak.

Justyna Piasecka, Blanka Aleksowska

Instytucja biegłego sądowego jest niezwykle istotna w wymiarze sprawiedliwości. Ekspertyza biegłego wyjaśnia kwestie, które wymagają fachowej wiedzy z danej dziedziny. Mając do dyspozycji taką opinię, prokurator czy sąd ma możliwość dokonania właściwej oceny całej sprawy. Od lat jednak nie działa to w praktyce tak, jak powinno - biegli są poza jakąkolwiek kontrolą, nie weryfikuje się ich kompetencji ani rzetelności ich opinii, na których opiera się sąd. To z kolei przekłada się na wydane orzeczenia, które - jak się okazuje - nie zawsze są właściwe.

Opinia biegłego podważona

Przykładem tego jest choćby sprawa wypadku dziennikarki „Głosu Wielkopolskiego” Anny Karbowniczak. W toku śledztwa poznańska prokuratura skorzystała z usług biegłego Adama Pachółka z Poznania, eksperta z dziedziny techniki samochodowej, rekonstrukcji wypadków drogowych i ruchu drogowego. Dziennikarka zginęła w wypadku, do którego doszło 3 września 2020 roku w Brześcińcu (pow. chodzieski). Jadąc rowerem została śmiertelnie potrącona przez busa, prowadzonego przez Macieja N. Kierowca i jego pasażerowie uciekli z miejsca wypadku.

Biegły Pachółek wykazał w swojej opinii, że winę za wypadek ponosi wyłącznie Anna Karbowniczak, która wyjechała z drogi podporządkowanej na główną, wymusiła pierwszeństwo i wjechała wprost pod koła busa. Wyliczył również, że do wypadku doszło na środku drogi. Kierując się ustaleniami biegłego, prokuratura przyjęła wersję, że za wypadek odpowiada dziennikarka. W konsekwencji śledczy wycofali większość zarzutów postawionych w tej sprawie i skierowali do sądu

akt oskarżenia przeciwko kierowcy i jego pasażerom, zarzucając im jedynie nieudzielenie pomocy dziennikarce. Wątek nieumyślnego spowodowania wypadku przez kierowcę busa - który śledczy początkowo podnieśli - został umorzony.

Na tym sprawa wypadku Anny Karbowniczak została zakończona, gdyby nie dziennikarce „Głosu Wielkopolskiego”, którzy wspólnie z onet.pl postanowili jeszcze raz przeanalizować sprawę. Na naszą prośbę wieloletni biegły sądowy Jerzy Hyżorek sporządził własną opinię. Jego ustalenia całkowicie podważyły wersję przyjętą przez prokuraturę.

Biegły Hyżorek wykazał, że do wypadku doszło na pasie, którym prawidłowo jechała Anna Karbowniczak. Co więcej, według jego obliczeń, kierowca tuż przed wypadkiem zjechał ze swojego pasa ruchu na lewy i uderzył w jadącą rowerem dziennikarkę.

Nasze ustalenia i liczne publikacje spowodowały, że Prokuratura Krajowa nakazała wznowić śledztwo i powołać nowy zespół biegłych, który sporządzi nową opinię.

Jak już informowaliśmy, nowa ekspertyza sporządzona przez biegłych z Krakowa częściowo pokrywa się z ustaleniami biegłego Pachółka, jednak diametralnie różni się w najważniejszych kwestiach. Krakowscy biegli ustalili, że do wypadku doszło na pasie drogi, którym jechała Anna Karbowniczak. Wskazali przy tym, że kierowca przed zdarzeniem zjechał na przeciwny pas i uderzył w dziennikarkę.

Tym samym potwierdziły się nasze ustalenia oparte na opinii biegłego Hyżorka. Specjaliści z Krakowa wskazali, że kierowca przyczynił się do spowodowania wypadku. Ich zdaniem za wypadek współodpowiedzialna jest także Anna Karbow-

niczak, która miała wymusić pierwszeństwo. Jednocześnie biegli wskazali, że do wypadku by nie doszło, gdyby kierowca zamiast zjechać na lewy pas, hamował jadąc swoim prawym pasem. Śledztwo wciąż trwa. Prokuratura przesłuchała biegłego z Krakowa, teraz planuje skonfrontować go z biegłym Pachółkiem. Ustalenia, którego z biegłych uzna za wiarygodne i rzetelne, dopiero się okaże.

Opinia biegłego Pachółka w sprawie wypadku Anny Karbowniczak jest w dużym stopniu oparta na domysłach, o czym wielokrotnie pisaliśmy. W tym miejscu należy przypomnieć, że nie jest to pierwsza opinia tego biegłego, która pozostawia wiele wątpliwości.

Ekspertyza przesądziła o wyroku

Biegły Adam Pachółek wydał też opinię w sprawie kolizji drogowej, do której doszło w listopadzie 2019 roku. Jak wynikało z aktu oskarżenia, policjant jadąc nieoznakowanym radiowozem nie zachował należytej ostrożności na drodze i uderzył w lewe naroże innego samochodu. Jak twierdzi policjant, to kierująca audi uderzyła w jego samochód, z kolei kobieta twierdzi, że to funkcjonariusz doprowadził do kolizji. Sąd pierwszej instancji uznał winę policjanta i wymierzył mu 300 zł grzywny.

Wydając wyrok, sąd oparł się na opinii sporządzonej przez biegłego Pachółka, uznając ją za „pełnowartościowy materiał przydatny dla rozstrzygnięcia”. Biegły wskazał w swojej ekspertyzie, że „główną przyczyną zaistniałego zdarzenia drogowego było niezachowanie ostrożności i bezpiecznego odstępu przy uwzględnieniu natężenia ruchu prze kierującego samochodem renault trafic [którym jechał policjant - red.]”. Dodał, że funkcjonariusz „miał możliwość uniknięcia zaistniałej koli-

zji drogowej, gdyby widząc wjeżdżający na jego tor jazdy samochód audi zaniechał kontynuowania jazdy, dostosowując prędkość do panującego natężenia ruchu”.

Reprezentująca policjanta Kancelaria Adwokacka Wiza&Paplańczyk poprosiła innego biegłego z poznańskiego Stowarzyszenia Rzecznawców Techniki Samochodowej i Ruchu Drogowego o sporządzenie prywatnej opinii w tej sprawie. Jego ustalenia podważyły wersję biegłego Pachółka.

Biegły w prywatnej opinii wykazał, że najbardziej prawdopodobny przebieg kolizji był związany ze zmianą pasa ruchu przez kierującą audi, która z prawego pasa ruchu wjechała na lewy, bezpośrednio przed jadącym tym pasem samochód renault.

Sposób jazdy kierującej samochodem audi związany był z brakiem zachowania szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu i nieustąpieniem pierwszeństwa kierowcy samochodu renault jadącemu po pasie ruchu, na który zamierzała wjechać. Zachowanie kierującej samochodem audi było jedyną i źródłową przyczyną zaistnienia kolizji - napisał biegły.

Sprawa na skutek apelacji, trafiła do sądu drugiej instancji. Sąd Okręgowy w Poznaniu uchylił pierwszy wyrok i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania przez sąd rejonowy.

W uzasadnieniu wyroku Sądu Okręgowego w Poznaniu czytamy m.in., że „wydając werdykt sąd pierwszej instancji oparł się głównie na opinii biegłego z dziedziny rekonstrukcji wypadków drogowych. Tymczasem opinia ta nie jest w pełni jasna”.

Kiedy sąd rejonowy ponownie zajął się sprawą, powołał biegłego Bolesława Parulskiego, który sporządził nową opinię.

Ekspert wskazał, że z analizy materiału dowodowego wynika, iż wersja policjanta co do przebiegu zdarzenia ma większe odzwierciedlenie w materiale dowodowym niż wersja przedstawiona przez kobietę kierującą audi.

- W tym kontekście należałoby wnioskować, że przyczyną zaistnienia zdarzenia było naruszenie zasady szczególnej ostrożności podczas zmiany pasa ruchu kierującej samochodem audi. Prawo o ruchu drogowym nakłada na kierującego pojazdem, który zamierza zmienić pas ruchu, ustąpienie pierwszeństwa przejazdu jadącemu po pasie ruchu, na który zamierza wjechać - ustalił biegły.

Ostatecznie policjant został uniewinniony.

Trzy opinie w jednej sprawie

Problem z nierzetelnymi opiniami nie zdarza się rzadko. Tu warto przywołać sprawę 21-letniego Adama Czerniejewskiego z Konina, który w listopadzie 2019 roku podczas interwencji, został zastrzelony przez policjanta. W tej sprawie prokuratura zleciła wykonanie aż trzech opinii, bowiem dwie pierwsze wzajemnie się wykluczały. Chodziło o ustalenie, czy policjant strzelił w klatkę piersiową chłopaka, czy w plecy.

Według pierwszej ekspertyzy biegłych lekarzy sądowych z Łodzi, pocisk wystrzelony z broni policjanta miał przelecieć przez rękaw kurtki, trafić w klatkę piersiową i wylecieć tyłem przez plecy. Opinię tę podważyli biegli z dziedziny chemii i balistyki z Centralnego Laboratorium Kryminalistycznego Policji w Warszawie. Uznali, że do strzału doszło w plecy z przyleżenia. Mając dwie sprzeczne opinie prokurator postanowił sięgnąć po trzecią ekspertyzę. Wykonali ją biegli medycy sądowi z UJ w Krakowie, według

których policjant strzelił przodem, w klatkę piersiową chłopaka. Ostatecznie, po dwóch latach od zdarzenia, policjant usłyszał zarzuty i został oskarżony o nieumyślne spowodowanie śmierci.

Odpowiedzialność biegłego za fałszywą opinię

Zasady powoływania i pracy biegłych sądowych nie są uporządkowane. Obecnie kwestię tę reguluje Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. Wynika z niej, że biegli sądowi ustanawiani są przez prezesów sądów okręgowych. Kto może być biegłym? Prawie każdy. Wymaganiem jest wiek powyżej 25 roku życia i wiedza z danej dziedziny. Problem jest z weryfikacją kompetencji biegłych. Prezes sądu, który ustanawia biegłych, nie posiada wiedzy w danej dziedzinie, więc nie jest w stanie ocenić, czy dana osoba ma wystarczające kompetencje, by zostać biegłym. A to przekłada się na rzetelność opinii i ostateczne rozstrzygnięcie sprawy.

Podkreślenia wymaga, że za nierzetelną opinię odpowiedzialność ponosi biegły. Art. 233 § 4 kodeksu karnego głosi: „Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawi fałszywą opinię, ekspertstwa lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10”. Z kolei Art. 271 § 1 głosi: „Funkcjonariusz publiczny lub inna osoba uprawniona do wystawienia dokumentu, która poświadcza w nim nieprawdę co do okoliczności mającej znaczenie prawne, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5”.

Jednak, aby biegły mógł zostać pociągnięty do odpowiedzialności zgodnie z tym paragrafem, należy wykazać, że

FOT. KAROLINA MISZTAŁ

Opinie biegłych są często oceniane przez sędziów jako rzetelne i nie budzące wątpliwości, co wpływa na rozstrzygnięcie procesu

świadomie przedstawił on nieprawdę w swojej opinii, czyli, że działał umyślnie. Tylko jak udowodnić, że biegły kłamał świadomie?

Pokrzywdzonym przez opinie biegłych drogę otworzył wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach, który uznał, że „biegły odpowiada za wadliwie sporządzoną opinię, niezależnie od tego czy działanie sądu podjęte w postępowaniu, dla potrzeb którego sporządzono opinię, było prawidłowe czy nie”.

Mężczyzna pozwał biegłą z zakresu budownictwa, która wydała opinię w jego sprawie sądowej. Z czasem okazało się, że ustalenia biegłej były nierzetelne. Mężczyzna postanowił wytoczyć proces cywilny biegłej, domagając się zapłaty za wyrządzone szkody. Sądy pierwszej i drugiej instancji oddaliły powództwo, jednak na skutek skargi kasacyjnej Sąd Najwyższy uchylił wyrok sądu apelacyjnego i przekazał sprawę do ponownego rozpoznania. Sąd Okręgowy ponownie rozpatrując sprawę powołał biegłego, który wykazał, że opinia pozwanej biegłej była nierzetelna i sprzeczna z rzeczywistym stanem rzeczy. Sąd uznał, że nie można przypisać winy pozwanej i ponownie oddalił powództwo. Odmienne stanowisko zajął Sąd Apelacyjny w Katowicach, który uznał, że biegła sporządzając błędną opinię, dopuściła się fałszerstwa, o którym mówi Art. 233 § 4 KK i zasądził od biegłej na rzecz mężczyzny zapłatę 80 tys. zł odszkodowania.

Warto podkreślić, że Sąd Najwyższy, rozpatrując skargę kasacyjną, odparł zarzut biegłej, że za działania biegłego odpowiada organ procesowy, który zlecił mu sporządzenie ekspertyzy. SN odwołał się do wyroku Trybunału Konstytucyjnego z 12.06.2008 r., sygn. K 50/05, który wskazał, że „Biegły odpo-

wiada osobiście za wykonywane przez siebie czynności, niezależnie od tego, czy do określonego działania zobowiązał go sąd, czy też inny organ”.

Prymat biegłego

Problem biegłych sądowych i sporządzanych przez nich opinii, na których najczęściej całkowicie polega sąd czy prokuratura, jest bardzo złożony. Sprawa wypadku Ani Karbowniczak to tylko jedna z bardzo wielu, w których ekspertyza biegłego w zupełności zadecydowała o całym dalszym działaniu śledczych: wycofaniu zarzutów wobec kierowcy i pasażerów auta, uznaniu dziennikarki za winną wypadku i umorzeniu śledztwa.

Jak podkreśla prof. Maciej Gutowski, dziekan Okręgowej Rady Adwokackiej w Poznaniu, takie postępowanie to, niestety, częsta praktyka wymiaru sprawiedliwości, który nie tylko w całości opiera całe postępowanie na jednej opinii, ale także nadużywa w ogóle instytucji biegłego.

- Sądy często powołują biegłych z ostrożności lub dla wygody, nie chcąc ryzykować ewentualnego uchylenia wyroku. Zbyt duża liczba spraw w sądach powoduje zbyt duże absorbowanie i słabe opłacanie biegłych - wskazuje prawnik.

Dodaje, że w efekcie cierpią na tym sprawy, w których naprawdę potrzebna jest opinia dobrego fachowca. Ale tacy nie chcą być biegłymi. Zwyczajnie im się to nie opłaca.

- Biegli sądowi są za swoją pracę za słabo opłacani, co wiąże się też ze środkami na wymiar sprawiedliwości. Trudno jest pozyskać dobrych fachowców, bo oni zarabiają na rynku. Nie są zainteresowani pracą biegłego, bo to niewielkie pieniądze za dosyć trudną i czasochłonną pracę - mówi nam prof. Gutowski.

Kontaktujemy się ze znajomym ekspertem medycyny sądowej, który wielokrotnie wydawał opinie dla sądów i prokuratur. Prosi o anonimowość.

- Przestałem to robić. Nie dość, że dostaję za to przedpotopowe, słabe wynagrodzenie, to jeszcze przychodzi z absurdalnie dużym opóźnieniem. Nie raz nawet kilka lat po zleceniu. Często otrzymuje zapłatę spóźnioną o kilka lat, nawet nie wiedząc, której opinii ona dotyczy - mówi nam ekspert.

Dodaje, że gdy odmawia wydania opinii, dochodzi do sytuacji, w której konieczną sekcję zwłok i opinię musi wydać np. zakład medycyny sądowej w innym mieście. A to wszystko kosztuje wymiar sprawiedliwości więcej, niż kosztowałaby jego szybka opinia zrobiona bliżej.

- To absurd, ale nie będę przyjmować zleceń, jeździć do innego miasta, by je wykonać, a potem czekać miesiące czy lata na otrzymanie wynagrodzenia lub wytaczać sprawy w sądzie, by je otrzymać - wyjaśnia nasz rozmówca.

Finanse i zbyt częste angażowanie biegłych w stosunkowo proste sprawy to jednak dopiero wierzchołek góry lodowej - bo problem jest wielopłaszczyznowy, złożony i systemowy.

O niewydolności i nieefektywności funkcjonowania instytucji biegłych sądowych alarmują od lat kolejne raporty i kontrole Najwyższej Izby Kontroli. Potwierdzają one diagnozy ekspertów i prawników - biegłym sądowym może zostać tak naprawdę każdy, nic nie gwarantuje rzetelności i wartości merytorycznej ich opinii, a na tych opiniach sądy i prokuratury opierają się często całkowicie i bezkrytycznie. I dlatego wydają wadliwe, niesprawiedliwe czy błędne postanowienia oraz wyroki.

Na podobny proceder, który opisывała NIK i na który wska-

zuje nam prof. Gutowski, zwracał uwagę wielokrotnie także Rzecznik Praw Obywatelskich. „Czasami sądy, zamiast opierać się na własnej wiedzy i doświadczeniu, bezrefleksyjnie zdają się na opinie biegłych, nawet gdy jest ona niepełna. Zdarza się, że sędziowie pytają biegłych nie tylko o fakty, ale też o rozstrzygnięcia prawne. Bywa, że przeliczają na biegłych prowadzenie postępowania dowodowego. Prowadzi to do sytuacji, gdy błędy biegłych wpływają na ocenę materiału dowodowego, na którym później sąd opiera się, orzekając o winie i karze” - ostrzegął RPO.

Podkreślał, że dowód czy ekspertyza dostarczona przez biegłego - pozostającego poza jakąkolwiek kontrolą - często jest oceniany przez sędziów jako „rzetelny i niebudzący wątpliwości” oraz „przesądza o rozstrzygnięciu procesu”.

Węzeł gordyjski

Patologii i niedopuszczalnych sytuacji jest jednak mnóstwo. Jak ujawniła kilka lat temu NIK, zdarzało się, iż do wydawania opinii w roli biegłych ad hoc powoływano osoby skreślone wcześniej z listy biegłych z powodu nienależytego wykonywania obowiązków. Możliwe, że nie było innego wyjścia - bo jak już wspomnieliśmy wyżej, biegłych jest po prostu za mało.

„Jako podstawową przyczynę braku biegłych i związanego z tym wydłużania się czasu oczekiwania na opinie, wymieniano niskie stawki wynagrodzenia dla biegłych sądowych, w porównaniu do stawek osiągniętych przez tych samych specjalistów na rynku” - zaznacza Izba.

NIK alarmuje, że brakuje skutecznej procedury weryfikowania kompetencji kandydatów na biegłych sądowych, a w niektórych specjalnościach brak także samych kandydatów. A to z kolei wpływa na przewlekłość postępowań i zagraża prawu obywateli do rzetelnego procesu w rozsądnym terminie.

Z raportów i analiz zarówno NIK, Rzecznika Praw Obywatelskich, jak i organizacji pozarządowych wyłania się zatem ponury obraz: od opinii biegłych zależeć może wszystko, a opinia ta może być wadliwa. Biegły nie podlega kontroli, weryfikacji kompetencji, a sądy weryfikują mu całe dalsze postępowanie. Dobrych biegłych brakuje, bo za taką opinię dostaną wynagrodzenie wielokrotnie mniejsze niż to, jakie mogą dostawać za zlecenia np. w prywatnej firmie, instytucji, bądź na uczelni.

- Bardzo często biegli wydający opinie to biegli emerytowani, którzy skłonni są wydać taką ekspertyzę, jakiej oczekuje prokuratura. Traktują możliwość wydania takiej opinii jako okazję zarobienia dodatkowych pieniędzy, a tymczasem ich wiedza mogła się już dawno zdezaktualizować. Ich opinie są jed-

nak dla śledczych tanie, szybko się je pozyskuje. A sądy i prokuraturę obowiązują terminy i limity finansowe - mówił nam prof. Zbigniew Cwiakalski, którego rok temu pytaliśmy o ten problem przy okazji pierwszych tekstów o sprawie Ani Karbowniczak.

Były minister sprawiedliwości i prokurator generalny podkreślał, że powinna powstać specjalna ustawa o biegłych sądowych, w której zapisane zostałyby procedury weryfikacji kompetencji czy sposobu działania biegłych w relacji z sądem i prokuraturą.

Co z ustawą o biegłych?

O tę ustawę w resorcie sprawiedliwości wielokrotnie upominali się także Rzecznik Praw Obywatelskich i kontrolerzy NIK. W swoich analizach krytykują ministerstwo, że takich regulacji wciąż nie ma - mimo, że były zapowiadane i obiecane. Na pytania o ustawę MS od 8 lat odpowiada, że prace nad nią „są w toku”.

Czy ustawa o biegłych w końcu powstanie? Pytamy o to wiceministra sprawiedliwości, Marcina Warchoła. Jego słowa raczej na to nie wskazują - jak odpowiada, ustawa nie jest potrzebna, bo niczego nie załatwi.

- Co mamy napisać w tej ustawie? Że biegły ma być pracowity, kompetentny, wydawać rzetelne opinie? Przecież to oczywiste. Stopień doktorski czy profesorski nie gwarantuje mądrości i rzetelności. Ustawa nie rozwiąże problemów - stwierdza wiceminister Warchoła.

Jak jednak przekonuje, resort sprawiedliwości walczy z tymi problemami.

- Powołaliśmy w Łodzi Instytut Ekspertyz Medycznych i Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych. Oba działają pod kierunkiem Ministerstwa Sprawiedliwości i wydają opinie w wielu ważnych sprawach. Stworzyliśmy też cyfrową listę biegłych, gdzie sądy i prokuratury będą mogły znaleźć biegłego z potrzebnej dziedziny. Będzie tam widać, czy dany biegły jest obciążony pracą. Dzisiaj listy są nieprzejrzyste, sędzia szuka biegłych po omacku. Można trafić na biegłego, który jest bardzo zajęty i na jego opinie będzie trzeba długo czekać. Ten cyfrowy system jest praktycznie już stworzony, czeka na uruchomienie - podkreśla polityk.

Dodaje, że Ministerstwo wprowadziło do kodeksu postępowania karnego możliwość rozliczania biegłego z jego opinii. Za nierzetelną ekspertyzę może nie otrzymać wynagrodzenia, a nawet usłyszeć zarzuty. Właśnie na tej podstawie pociągnięto do odpowiedzialności, wspomnianą przez nas wyżej, biegłą.

Czy to wystarczy, by problemy z biegłymi zaczęły zniknąć? By ukarać biegłego za jego

opinię trzeba przecież udowodnić, że jest ona wadliwa i nierzetelna. A to - znów - trwa i blokuje wokandę.

Instytut Ekspertyz Ekonomicznych i Finansowych, powołany przez MS, również został kilka dni temu skontrolowany przez NIK. Izba nie zostawia na tym organie suchej nitki.

„W niewielkim stopniu zrealizował on założenia, którymi uzasadniono jego utworzenie, tj. zmniejszenie przewlekłości postępowań przygotowawczych i sądowych, uzyskanie oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą pogłębiłą wiedzę w dziedzinie ekonomii i finansów. (...) IEEF tylko w niewielkiej liczbie sporządził dla prokuratur czy sądów rozległe i pracochłonne opinie, a przygotowywanie niektórych oszczędności wydatków budżetu państwa i zwiększenie dostępności do biegłych posiadających wystarczającą

NIE MA BÓŁU, STRACHU I ŁEZ, JEST DENVER – WIERNY PIES

Denver sprawia, że dzieci nie jadą na leczenie i nie boją się kolejnego szpitala. Zamiast tego, nie mogą doczekać się spotkania z psem.

Alicja Durka

Denver – pies terapeutyczny, wyszkolony i certyfikowany przez Fundację na rzecz Osób Niewidomych Labrador – Pies Przewodnik zyskał ogólnopolską sławę podczas pandemii COVID-19. Pomagał wtedy medykom przetrwać najtrudniejszy dla nich okres. Czekal na nich, gdy tylko wychodzili ze strefy, w której przebywały osoby objęte ścisłą izolacją. Pracował, wraz ze swoim przewodnikiem na Oddziale Anestezjologii i Intensywnej Terapii Szpitala Powiatowego w Jarocinie.

Sytuacja z COVID-19 uspokoiła się, ale zapotrzebowanie na psa, który pomaga ukoić nerwy nie spadło. Wręcz przeciwnie. Teraz jednak Denver pracuje w zupełnie inny sposób, bo z dziećmi, które z różnych powodów trafiają na leczenie do komory hiperbarycznej w Wielkopolskim Centrum Terapii Hiperbarycznej i Leczenia Ran w Poznaniu.

Droga z oddziału covidowego intensywnej terapii do pracy z dziećmi była nieco przypadkowa, bo któregoś dnia, zaproszono dr. Macieja Naskręta z jego psim towarzyszem Denverem na rehabilitację dzieci. Pomysł budził wątpliwości, bo okazało się, że mali pacjenci nie mają nawet roku. Lekarzowi trudno było sobie wyobrazić tę współpracę, ale spróbował. To okazało się strzałem w dziesiątkę. Maluchy, które miały trudności z poruszaniem się nagle zaczęły wyciągać rączki, raczkować w stronę psa. Denver był dużo lepszym motywatorem niż mama czy rehabilitant.

– Poszliśmy trochę na próbę, a okazało się, że dzieci uruchamiały się na widok psa, że rehabilitant nie potrafił w żaden sposób aż tak ich zmotywować – mówi dr Naskręt.

To był pierwszy impuls, który pokazał, że pies świetnie radzi sobie w towarzystwie dzieci i bardzo dobrze się przy tym czuje. Pies nie zastąpi oczywiście leczenia, ale może znacznie łagodzić stres i motywować do aktywności, a to znacząco poprawia stan pacjentów i ułatwia przeprowadzanie różnych procedur medycznych.

Jeszcze więcej tlenu

Denver pracuje teraz w ośrodku hiperbarycznym, gdzie w dużym skrócie wykorzystuje się działanie tlenu podawanego pod wysokim ciśnieniem. Ma to na celu wsparcie leczenia trudnogojących i nieogojących się ran.

– Idea wykorzystywania tlenu podawanego w wysokim ciśnieniu jest stosunkowo stara i nie jest to żadna nowość, ale im więcej czasu upływa, tym więcej badań robimy i wiemy, w jakich chorobach możemy pomóc. Polega na tym, że stuprocentowy tlen podajemy pacjentowi przez szczelną maskę w ciśnieniu 2,5 razy większym niż ciśnienie atmosferyczne – mówi dr Maciej Naskręt.

2,5 atmosfery to ciśnienie, które panuje 15 metrów pod wodą. W ośrodku hiperbarycznym oczywiście nikt nie nurkuje, ale w szczelnie zamkniętej komorze podobny efekt jest uzyskiwany powolnym sprężaniem powietrza. W tak wysokim ciśnieniu uruchamia się dodatkowy mechanizm pozwalający na rozpuszczenie w osoczu dużo większej ilości tlenu. W latach sześćdziesiątych przeprowadzono badanie, które wykazało, że podanie tlenu pozwoliło utrzymać przy życiu świnkę, której usunięto krwinki czerwone. To pokazuje, że tak skumulowany tlen może dotrzeć wszędzie tam, gdzie w normalnych warunkach byłoby to niemożliwe.

Zwykle pozwala to na przełamanie bariery niedotlenienia i rana zaczyna się goić. Dodatkowo tlen hiperbaryczny ma takie właściwości, że tam, gdzie nie ma naczyń, jest w stanie zapoczątkować proces ich tworzenia. Jak wskazuje dr Naskręt, doskonale jest to widoczne w przypadku odmrożeń, gdzie pojawia się wyraźna granica między miejscami zupełnie niedokrwionymi, a takimi, gdzie naczynia krwionośne jeszcze pełnią swoją rolę, dostarczając tlen do rany. W przypadku ran zakażonych bakteriami beztlenowymi, komora hiperbaryczna również zdaje egzamin, bo największą trucizną dla takiej bakterii jest nie antybiotyk, a właśnie tlen. Takie

Denver jest psem wyszkolonym i certyfikowanym przez Fundację na rzecz Osób Niewidomych Labrador – Pies Przewodnik

rany najczęściej spowodowane są skaleczeniami pod wodą czy zabrudzeniem ziemią, gdzie występuje naturalne środowisko dla rozwoju bakterii beztlenowych. Dołączenie tlenu hiperbarycznego do medycyny standardowej, jaką jest chirurgia, czy antybiotykoterapia celowana i oczyszczanie rany, powoduje ogromne postępy w leczeniu. Jest duża grupa schorzeń, gdzie tlen hiperbaryczny jest nie tyle terapią wspomagającą, co główną terapią powodującą wyliczenie. Mowa tu o zatorach gazowych, czy o chorobie dysbarycznej nurków, która jest wynikiem m.in. nagłego, awaryjnego

wynurzenia się. Warto tutaj także wspomnieć o zatruciach tlenkiem węgla, gdzie hemoglobina zamiast tlenu przyłącza cząsteczki tlenku węgla.

– Pacjent przy ciężkich zatruciach tlenkiem węgla przywożony jest do ośrodka zwykle nieprzytomny, a po terapii wyjeżdża przytomny i świadomy. Tak szybko i skutecznie przebiega proces uwalniania połączeń hemoglobiny z tlenkiem węgla w środowisku tlenu hiperbarycznego. Ma to szczególnie teraz znaczenie, bo daje się zauważyć, że tych zatruc sezonowo jest stosunkowo więcej. Stąd też jesteśmy w gotowości do pomocy

przez całą dobę – tłumaczy opiekun Denvera.

Natomiast nie należy traktować leczenia tlenem hiperbarycznym jako panaceum na wszystkie choroby. Jest to zdecydowanie lek, który ma swoje wskazania i przeciwwskazania i możliwe powikłania. W medycynie stosowany jest po zapisaniu przez lekarza i po konsultacji i akceptacji wskazań przez lekarza hiperbarycznego. Niestety informacje dostępne w sieci internetowej, kreowane przez ośrodki niemedyczne mają zwykle charakter reklam, daleko mijających się z medycyną faktów.

Proces, z perspektywy pacjenta nie jest ani trudnym, ani bolesnym zabiegiem. Chory wjeżdża do komory i zaczyna się okres 10-minutowej kompresji, kiedy to podnoszone jest ciśnienie z 1 atmosfery do 2,5. Po tym czasie pacjentowi nakłada się szczelną maskę, w której podawany jest stuprocentowy tlen. Ten podawany jest w trzech sesjach po 20 minut. Później komora jest rozprężana. Co jest istotne, w takich komorach, zawsze towarzyszy pacjentowi albo pielęgniarka hiperbaryczna albo lekarz hiperbaryczny, wszystko zależy od stanu pacjenta. Jeśli jest zaintubowany, wentylowany mechanicznie, to wchodzi pielęgniarka i lekarz.

– Obrazowo mówiąc, prowadzimy przez te 90 minut intensywną terapię 15 metrów pod wodą. Stąd taka troska i specjalistyczny nadzór nad chorym – dodaje Naskręt.

Nie przychodzą na leczenie, a do psa

Choć procesy zachodzące w komorze nie są bolesne, dla dziecka każda procedura medyczna jest ogromnym stresem. Dzieci przebywające w szpitalach zazwyczaj uległy nagłym wypadkom, już samo to wywołuje ogromne napięcie, a komunikat, że muszą pojechać do komory hiperbarycznej sytuacji nie ułatwia. Zwłaszcza, że taki sprzęt jest tylko jeden w województwie, więc konieczność takiego leczenia wiąże się często z wyjazdem do innego miasta, kolejnego szpitala.

– Nazwa komora hiperbaryczna takiemu dziecku nic nie mówi, nie wie, co je tam czeka, z czym się spotka, co będzie miał robione. I oczywiście podstawowe pytanie: czy będzie bolało? U nas nie boli, niczego nie robimy na siłę, ale dziecko tego nie wie. Żeby odczarować ten proces, mówimy, że dziecko nie jedzie do szpitala, a do psa. [przyp. red. pies dopuszczany jest do dziecka wyłącznie za zgodą rodzica i po wykluczeniu wszelkich przeciwwskazań.] – mówi dr Maciej Naskręt.

Praca Denvera to przede wszystkim zabawa. To dziecko decyduje o formie kontaktu –

czy chce być bliżej, czy dalej, czy chce tylko popatrzeć, a może tylko pogłaskać. Dzieci poruszające się same mogą pocwiczyć podstawowe komendy, pomóc w karmieniu. Biszkoptyw labrador funkcjonuje już w ten sposób prawie od roku. Zyskują na tym wszyscy, pies ma swoje miejsce na świecie, doskonale odnajduje się w ośrodku, gdzie ma swoje legowisko, miskę z wodą i ulubionego człowieka obok niemal przez cały dzień, a dzieci zyskują zupełnie nowe spojrzenie na stresującą sytuację.

- Zauważyliśmy, że dzieci zaczynają dopytywać, kiedy pojadą - nie do komory, a do psa! Chcą się od razu pakować. Zmienia się ich postrzeganie, nie jadą do komory, a przy okazji będzie pies. Przeciwnie. Będzie pies, a przy okazji terapia. Po leczeniu również widzimy efekty. W szpitalu dzieci nie patrzą w telewizor, nie nudzą się, przygotowują rysunki dla psa, opowiadają kolegom i rodzicom - opowiada Naskręt, który w szafie ma kolekcję rysunków z wizerunkiem Denvera.

Obrazki potrafią zawierać wiele szczegółów: żółta apaszka, kokardka wpięta w szelki czy oklapnięte uszka. Pies działa kojąco na najmłodszych pacjentów. Na leczenie trafiają często dzieci po nagłych traumatyzujących wydarzeniach w okresie ostrego stresu, zamknięte w sobie, ale po kilku spotkaniach zaczynają się powoli otwierać, uśmiechać, próbować mówić o tym, co je spotkało. Lekarze nie dopytują, wszystko wiedzą z dokumentacji medycznej. To zawsze wynika z inicjatywy dzieci. To one chcą opowiedzieć komuś o swoich przeżyciach i emocjach, a pies jest doskonałym kompanem do takich roz-

mów. Nie komentuje, nie wtrąca się, ale jest wsparciem. Wszystko jednak odbywa się za każdorazową zgodą pacjenta. A korzystają na tym nie tylko dzieci, bo Denver ma także zbalansowany wpływ na osoby, które zostały pogryzione przez inne psy. Pies terapeutyczny potrafi delikatnie pokazywać, że nie ma się czego bać, że nie każdy pies jest groźny. To ważne dla osób, które kochają zwierzęta, często się nimi zajmują i pracują, ale gdy dochodzi do wypadku, obawiają się, że powrót do kontaktu z psem będzie trudny.

Denver i jego Maciej

Komora hiperbaryczna w Poznaniu jest miejscem, które wydaje się zupełnie inne niż większość szpitali. Każde dziecko jest traktowane indywidualnie. Na koniec leczenia każdy mały pacjent dostaje indywidualny prezent. Maciej Naskręt wsłuchuje się w potrzeby i zainteresowania dzieci.

- Wynika to z obserwacji dziecka, fascynacji, co lubi robić. Ostatnio mieliśmy chłopaka, który lubi wędkować, więc dostał w nagrodę łaskę. Bardzo się ucieszył. Mała pacjentka uwielbiająca rysować otrzymała tablet graficzny i pisaki. Każde dziecko skrzywdzone przez los wymaga indywidualnej pielęgnacji nie tylko w zakresie fizycznym, ale też psychicznym. Czym wcześniej zaczniemy - tym lepiej. Myślę, że to co my tu robimy, co pies robi to doskonały sposób na wczesne zaopiekowanie się szczególnie psychicznie małych pacjentów, bo rzeczywistość szpitala nie zawsze na to pozwala - tłumaczy opiekun Denvera.

Po pracy jednak pies terapeutyczny ściąga oznakowane szelki, zakłada obrozę i staje się

zwykłym psem, który potrafi pogonić kota, odszczekać innemu psu, powęszyć i pobawić się z opiekunem. Gdy zakłada strój roboczy łagodnie, staje się bardziej uważny. Tak było zarówno w czasie pandemii, jak i teraz. Wtedy wszystko odbywało się w reżimie sanitarnym. Teraz sytuacja jest nieco spokojniejsza, ale powtarza się jedno - aproba i zainteresowanie ludzi dla roli psa w terapii.

- W szpitalu nigdy nie spotkaliśmy się z żadną negatywną opinią o tym, co robimy. Wręcz przeciwnie! Psa zawsze było mało. Nigdy nie wchodzimy z psem do nikogo na siłę, ale tam, gdzie nas chcą, to jest kapitalna zabawa. Mówi się pies pracujący, terapeutyczny i myśli, że to wyczerpujące zajęcie, ale Denver i ja traktujemy to jak zabawę - opowiada Maciej Naskręt i wspomina także, że pies ma wpływ nie tylko bezpośrednio na pacjentów i personel, ale także na ich rodziny i przyjaciół.

Zdarzyło się, że jak co roku zorganizowano konkurs rysunkowy dla dzieci z okazji Dnia Pielęgniarki i Położnej. Większość prac przedstawiała klasyczny model pielęgniarki - w czepku, ze strzykawką, przy łóżku pacjenta. Jedna praca się wyróżniała, bo obok pielęgniarki nie było sprzętu medycznego, a pies - żółty labrador z żółtą chustką. Dziewczynka, która to narysowała nigdy nie widziała Denvera, ale jej mama, która jest pielęgniarką, wracając do domu nie mówiła o stresującej pracy w trakcie pandemii, a o psie, który pomagał jej w trudnych chwilach. I taka to zmiana dziejowa - pies w świadomości dziecka stał się elementem terapii. I taki jest właśnie Denver, pies na stres.

Lena jest jedną z pacjentek, którym Denver pomaga przejść proces leczenia w komorze hiperbarycznej

Odświeżenie muralu upamiętniającego Powstanie Wielkopolskie w Żninie

Mocarstwa podpisały rozejm. A walka Wielkopolan o wolność trwała nadal

Data 6 lutego 1919 roku i Rozejm w Trewirze są uważane za symboliczny, zwycięski koniec Powstania Wielkopolskiego. W rzeczywistości jednak Niemcy nie przestrzegali postanowień rozejmu, a walki polsko-niemieckie toczyły się do podpisania Traktatu Wersalskiego.

Wojciech Wybranowski

Wybuch Powstania Wielkopolskiego, odradzanie się państwowości polskiej na ziemiach zaboru pruskiego i sukcesy militarne powstańców wielkopolskich wywołały spore zaniepokojenie rządu w Berlinie. Do Niemiec wracały tysiące niemieckich żołnierzy i osadników, których majątki pozostały w wyzwolonej przez powstań-

ców Wielkopolsce, w społeczeństwie niemieckim rosło bezrobocie i poczucie frustracji. W tej sytuacji niemieckie władze rozpoczęły ciche przygotowanie do kontrofensywy przez rzucanie na front wielkopolski coraz większe grupy przygotowanych i świetnie wyszkolonych żołnierzy. Przygotowywano uderzenie, które miało ponownie przyłączyć Wielkopolskę do ziem niemieckich.

„Zachłanny imperializm polski”

W styczniu 1919 roku niemiecki rząd informował brytyjskie władze, że nie jest w stanie dłużej akceptować sytuacji, w której Polacy-obywatele Rzeszy „przygotowują rebelię, zbrodnię przeciwko Ojczyźnie oraz zdradę stanu”, a w samym Poznaniu zapanowało...

Czytaj str. 18

Dokończenie str. 17

„nieokreślone rozpasanie zachłannego imperializmu polskiego”.

W ramach operacji o kryptonimie „Wiosenne Słońce” Niemcy rozmieścili półmilionową armię wzdłuż polskich granic. Uderzenie miało nastąpić w drugiej połowie maja 1919 roku.

Sytuację zmieniła jednak, także pod presją polskich dyplomatów, konferencja pokojowa w Trewirze. Bohaterem sprawy polskiej stał się Francuz – marszałek Ferdinand Foch, nieprzejednany krytycznie nastawiony do Niemiec, zakochany w walecznych Polakach.

Twardo stawiając sprawę i grożąc opuszczeniem Trewiru, a w praktyce zerwaniem rozmów, doprowadził do sygnowania także przez Niemcy dokumentu przedłużającego rozejm z Compiègne na czas nieokreślony, uzupełniając go zarazem o akapit, w myśl którego Rzesza miała „zaniechać niezwłocznie wszelkich kroków przeciwko Polakom w Poznaniu”.

Biuro Telegraficzne Wolffa, szanowana agencja prasowa, przesłało do gazet specjalny telegram, w którym informowało: „Wewnątrz tej zielonej linii demarkacyjnej nie może przyjść do żadnego ataku ze strony niemieckiej przeciwko Polakom”.

Dokument zawierał jeden błąd. Nie określał daty wejścia w życie rozejmu. Efekt? Niespełna 24 godziny później Niemcy ponownie podjęli działania zbrojne przeciw powstańcom wielkopolskim.

Polacy zdobywają pociąg pancerny.

Już 17 i 18 lutego 1919 roku doszło do krwawych walk pod Nową Wsią Zbąską i Rynarzewem. Pod Nową Wsią Zbąską posterunek powstańczy dowodzony przez podporucznika Korneliusza Manna został zaatakowany przez siedmiokrotnie silniejsze siły niemieckie. Po długiej wymianie ognia powstańcy zostali zmuszeni do wycofania się, jednak polski kontratak okazał się skuteczny – Niemcy zostali wyparci. Polacy ponieśli jednak bardzo duże straty, w walkach zginął ppor. Korneliusz Mann i dwadzieścia polskich żołnierzy, wielu odniosło rany.

Kilka godzin wcześniej, 17 lutego, wojska niemieckie atakowały obsadzoną przez Polaków wieś Kopanica k. Wolsztyna, ale niemiecki atak został odparty. Niedawny niemiecki zaborca prowadził też ostrzał leżącego niedaleko Grójca Wielkiego.

Już dzień później Niemcy rozpoczęli ostrzał wioski Kłonówiec (powiat leszczyński), Miejskiej Górki i Sarnowy (powiat leszczyński), Słupi (powiat poznański), kilka razy do-

JESZCZE W SIERPNIU 1919 ROKU DOCHODZIŁO DO POTYCZEK MIĘDZY POLSKIMI I NIEMIECKIMI ŻOŁNIERZAMI LUB CZŁONKAMI GRENZSCHUTZU.

chodziło też do starć Polaków z niemiecką piechotą.

18 lutego Niemcy podjęli kolejną próbę zajęcia odzyskanej 5 lutego 1919 r. przez Polaków miejscowości Rynarzewo (województwo kujawsko-pomorskie), wykorzystując w tym celu regularnie nękający powstańcze posterunki pociąg pancerny.

Powstańcom udało się zdetonować podłożoną wcześniej na trasie przejazdu pociągu minę, ale skład nie został zniszczony i doszło do trwających blisko dwie godziny walk z liczącymi czterystu żołnierzy siłami niemieckimi. Bitwę na polską korzyść rozstrzygnęła dopiero ściągnięta z Łabiszyna artyleria, która zmusiła Niemców do odwrotu.

Polacy zdobyli parowóz, sześć wagonów pancernych i jedenaście karabinów maszynowych, ale sukces przypłacił śmiercią dwudziestu dziewięciu żołnierzy.

Niemcy nie rezygnowali i kolejny raz zaatakowali Rynarzewo 19 czerwca 1919 r., ale ponownie zostali odparci przez oddział powstańczy.

„Rzucające się w oczy pogwałcenie rozejmu”

Cofnijmy się nieco w czasie. 16 lutego Niemcy przeprowadzili – także z wykorzystaniem pociągu pancernego – atak na wielkopolski Krotoszyn, jednak niemieckie uderzenie zostało odparte. Wojska niedawnego zaborcy usiłowały zająć też okoliczne wsie: – Siejew, Borownicę i Chachalnię, 21 lutego 1919 roku po krwawej bitwie Niemcy zajęli Borownice. Jak informuje portal IPN, starcia w tym rejonie trwały jeszcze długo po wprowadzeniu zawieszenia broni.

Powstańcy Wielkopolscy nie pozostali bezczynni wobec niemieckiej agresji. 19 lutego Polakom udało się zająć wieś Radwanki (powiat chodzieski) i mimo niemieckiego kontrataku obronić zajęte pozycje.

Nie udało się natomiast podjąć w nocy z 21 na 22 lutego polska próba natarcia na Chodzież. Błędy powstańczych dowódców spowodowały, że Niemcom udało się ściągnąć silne posiłki i zmusić powstańców do odwrotu.

Komisja Międzysojusznicza w Warszawie 22 lutego zwróciła uwagę na poczynania niemieckich wojsk wskazując, że to one są stroną zaczepną, agresywną, a działania powstańców wielkopolskich w głównej mierze wynikają z samoobrony.

Niemcy ruszają do szturmów.

Pismo Komisji Międzysojuszniczej zostało całkowicie zignorowane, zlekceważone przez stronę niemiecką. 26 lutego 1919 r. ruszyły działania zaczepne w wielu miejscach Frontu Wielkopolskiego. Historycy IPN wymieniają m.in. ostrzały artyleryjskie przejętych przez polskie wojska wiosek i miejscowości: okolic Międzychodu, Rynarzewa, Kargowej, Miejskiej Górki, Kępna.

Dwa tygodnie później, w połowie marca, niemiecki pociąg pancerny i artyleria ostrzelały pozycje powstańcze i cywilną polską ludność pod Nowym Dworem w okolicach Zbąszynia, atak powtórzono dwa dni później. Szacuje się, że tylko na Nowy Dwór spadło blisko 150 pocisków artyleryjskich.

W ostatnim dniu marca doszło do kolejnej poważniejszej potyczki o Paterkę (kujawsko-pomorskie). Kolejnej, bo w trakcie Powstania wieś przechodziła z rąk do rąk, by od 3 lutego 1919 pozostać w granicach kontrolowanych przez powstańców wielkopolskich. Od 7 lutego, po zaciętej walce wygranej przez Polaków niewielki Paterka stał się silnym punktem powstańczym. 31 marca jednak grupa niemieckich żołnierzy wsparta przez niemieckich osadników mieszkających na tamtym terenie, przeprowadziła przez Notę pontonami i zaatakowała polski posterunek. W trakcie walk zginęło co najmniej sześciu Niemców, straty polskie wyniosły trzech żołnierzy i dwóch zastrzelonych przez Niemców cywilnych, polskich sanitariuszy. Atak został odparty.

Niemieckie ataki na polskie wioski i miasteczka obfitowały w czyny, które dziś zostałyby – i słusznie – nazwane zbrodniami wojennymi. Na przykład – jak informuje serwis IPN – pod koniec kwietnia, w trakcie walk na tzw. „odcinku gołanieckim” Niemcy zabili czteremastu cywilów, a sześćdziesięciu odniosło rany.

Bohaterska walka Leona Kmietka

Do jednej z najbardziej spektakularnych potyczek Powstańców Wielkopolskich i wojsk niemieckich doszło – cztery miesiące po podpisaniu Rozejmu w Trewirze – pod Szamocinem, na skraju Pojezierza Chodzieskiego. Z licznym oddziałem niemieckim zmierzył się wówczas... trzyosobowy powstańczy patrol dowodzony przez Leona Kmietka, wówczas sierżanta polskiego wojsk. Leon Kmietek to postać nietuzin-

kowa, jeden z bohaterów polskich walk wyzwoleniczych. Syn wielkopolskich rolników wstąpił się likwidacją trzech niemieckich placówek pod Baranowem. 7 czerwca 1919 roku, dowodzony przez niego patrol (kapral Lewandowski, starszy strzelec Górny i strzelec Mendyk z 9. Pułku Strzelców Wielkopolskich) w okolicy Lipiej Góry (powiat szamociński) natknął się na liczny oddział Niemców. W trakcie walk Polacy zastrzelili około czterdziestu Niemców i zdobyli karabin maszynowy.

Po zakończeniu powstania Leon Kmietek walczył w wojnie polsko-bolszewickiej, a później (awansowany na kolejne szarże, ostatecznie do rangi majora) w wojnie obronnej w Armii Poznań.

Po klęsce kampanii wrześniowej już w październiku 1939 r. założył Wielkopolską Organizację Bojową. W czerwcu 1940 roku został aresztowany przez Gestapo, więziony w Forcie VII, a następnie w więzieniu przy ul. Młyńskiej w Poznaniu.

Skazany na karę śmierci „za przygotowywanie zdrady stanu” został zamordowany przez Niemców – 15 lipca 1942 r. w więzieniu we Wrocławiu.

Wracając do walk Powstania Wielkopolskiego: jeszcze nieco ponad dwa tygodnie przed podpisaniem Traktatu Wersalskiego trwały większe i mniejsze potyczki oddziałów powstańczych i wojsk niemieckich na froncie północnym i zachodnim w Wielkopolsce. 18 czerwca Polacy próbowali przeprowadzić ofensywę pod Szubinem, w trakcie walk zginęło dwadzieścia Polaków i czterdziestu dwóch Niemców.

Pokój w Wersalu, potyczki w Wielkopolsce

Walki na froncie wielkopolskim trwały do 26 czerwca 1919 roku. Oficjalnie zakończyło je podpisanie, 28 czerwca 1919 roku, Traktatu Pokojowego w Wersalu. Zgodnie z nim Polska otrzymała tereny Pomorza Nadwiślańskiego, Górnego Śląska, Wielkopolskę (z miastami Leszno, Rawicz, Zbąszyń, których powstańcom wcześniej nie udało się odzyskać).

Tego samego dnia, gdy w Wersalu podpisywano pakt pokojowy – doszło do wymiany ognia między niemieckim i polskim pociągiem pancernym. Ostrzał z polskiej „Danuty” zniszczył lokomotywę niemieckiego pociągu.

Tydzień później, pod Kąkolewem (powiat leszczyński) Niemcy zabili dwóch polskich żołnierzy z 6 Pułku Strzelców Wielkopolskich, zaś pod koniec lipca grupa niemieckich żołnierzy pod Czarnkowem ostrzelała pracujących rolników.

Jeszcze w sierpniu 1919 roku w Wielkopolsce dochodziło do potyczek między polskimi i niemieckimi żołnierzami.

Taki mural na ścianie bloku na Osiedlu Leśnym w Koziegłowych stworzyli w 2018 r kibice Lecha Poznań

FOT. UG CZERWONAK

Wszystkie hity Festiwalu Kultury Narodowej

Na III edycji Festiwalu „Pamięć i Tożsamość” (w dniach 22.02-1.03) zobaczymy produkcje o polskiej kulturze i historii, które TVP zrealizowała w ostatnich kilkunastu miesiącach

Tadeusz Żarek

Jest w czym wybierać, bo Festiwal Kultury Narodowej „Pamięć i Tożsamość” to nie tylko filmy fabularne, dokumentalne i seriale, ale też koncerty, spektakle teatralne i wiele innych. W bogatej ofercie festiwalowej znajdują się m.in. film „Filip” w reż. Michała Kwiecińskiego - to prapremiera, „Marzec'68” wyreżyserowany przez Krzysztofa Langa, a także premiera zwycięzcy ubiegłorocznego konkursu FKN w kategorii filmu dokumentalnego - „Kłątwa góry. Śladami pierwszych zdobywców” w reż. Dariusza Załuskiego i Oswalda Rodriga Pereiry.

„Ojczyzna”, „Naród”, „Europa”

Festiwal Kultury Narodowej „Pamięć i Tożsamość” jest inicjatywą Telewizji Polskiej. Głównym założeniem tego wydarzenia jest upowszechnianie

treści o tematyce tożsamościowej, upamiętnieniu historii naszego kraju i dokonań wybitnych Polaków. Jego nazwa została zaczerpnięta z tytułu ostatniej książki - wywiadu św. Jana Pawła II, której tematem jest człowiek - świadek wydarzeń XX w., poszukujący tożsamości i znaczenia słów - „Ojczyzna”, „Naród”, „Europa”.

Festiwal odbywa się na stronie www.fkn.tvp.pl, na której bezpłatnie (również poza Polską), można oglądać prezentowane w tej edycji produkcje. Nieodłącznym elementem Festiwalu jest także studio festiwalowe, w którym gościmy najznakomitsze postaci świata kultury. Są wśród nich znani reżyserzy, producenci, aktorzy oraz dziennikarze i krytycy. Każdego dnia studyjne rozmowy dotyczą innych kategorii festiwalowych.

Najlepszy dokument

Wydarzenie transmitowane będzie także na antenach Telewizji Polskiej. TVP Historia i TVP Historia 2 zaproszą codziennie

FOT. MATERIAŁ PRASOWE

Festiwal zakończy się galą, na której twórcy otrzymają statuetki Złotych i Platynowych Ryngrafów

o godz. 20 do studia festiwalowego, relacje z festiwalu będą prezentowane również w TVP1 i TVP Info.

W ramach festiwalu odbędzie się również pitching, czyli

finałowa prezentacja, podczas której komisja wyłoni zwycięzcę tegorocznego konkursu na projekt filmu dokumentalnego. Ten decydujący o zwycięstwie etap odbywa się zawsze 23 lutego,

w drugi dzień festiwalu, który w całości jest poświęcony filmom i serialom dokumentalnym.

Nagrodą jest zrealizowanie zwycięskiego projektu przez Telewizję Polską, będącą jednym z kluczowych producentów i koproducentów filmów dokumentalnych w Europie.

Co trzeba zobaczyć?

W weekend 24-26 lutego, w warszawskim kinie Iluzjon odbędą się bezpłatne otwarte pokazy wybranych produkcji prezentowanych w ramach festiwalu. W repertuarze znajdują się najnowsze filmy, seriale i dokumenty poświęcone polskiej kulturze i historii, które upamiętniają dzieje naszego kraju i dokonania wybitnych Polaków.

Na dużym ekranie będzie można zobaczyć przedpremierowo film „Filip” (reż. Michał Kwieciński), a także produkcje: „Marzec'68” (reż. Krzysztof Lang), „Sonata” (reż. Bartosz Blaschke), „Prorok” (reż. Michał Kondrat), „Orleń. Grodno'39”

(reż. Krzysztof Łukaszewicz) i „Orzeł. Ostatni patrol” (reż. Jacek Bławut). Niewątpliwą atrakcją będą spotkania z twórcami filmów „Filip”, „Marzec'68” oraz „Sonata”.

Podczas pokazów kinowych również najmłodszych widzów czekają atrakcje. W programie niedzielnego poranka z TVP ABC zaplanowano pokaz spektaklu „Misja Lolka Skarpetczaka” i programu „Figu Migu na planecie Czochozas” oraz spotkanie z bohaterami, zabawy, konkursy i niespodzianki.

Festiwal zakończy się 1 marca uroczystą Galą, na której wręczone zostaną najlepszym twórcom statuetki Złotych i Platynowych Ryngrafów. Również tego dnia poznamy zwycięzcę konkursu na najlepszy projekt filmu dokumentalnego.

Aktualne informacje są publikowane na stronie festiwalu www.fkn.tvp.pl, profilach na Facebooku FKN i „TVP włącz się” oraz profilu festiwalu na Instagramie.

REKLAMA

0010727387

PAMIĘĆ I TOŻSAMOŚĆ

III FESTIWAL
KULTURY
NARODOWEJ
2023

NAJLEPSZE PRODUKCJE O POLSKIEJ KULTURZE I HISTORII

OGLĄDAJ ONLINE BEZPŁATNIE

22.02-1.03.2023

FKN.TVP.PL

FOT. [HTTPS://TWITTER.COM/SYKULSKIESZEK](https://twitter.com/SYKULSKIESZEK)

Zapowiedzi swoich akcji Leszek Sykulski ogłasza w mediach społecznościowych

SYKULSKIEGO PROPAGANDA ANTYWOJENNA

Zapowiedź, że na ulicach polskich miast pojawią się plakaty z napisem „To nie jest nasza wojna” rozgrzała internet do białości. Kim jest inicjator akcji Leszek Sykulski, komentator infekujący przestrzeń publiczną w Polsce jawną propagandą rodem z Kremla?

Wojciech Pokora

Pelny pakiet grafik #ToNieNaszaWojna do oddolnej kampanii informacyjnej jest już gotowy. Zachęcamy do pobierania i drukowania oddolnie, we własnym zakresie. Każdy może dodać swoją małą cegiełkę do bu-

dowy pokoju - informuje za pomocą mediów społecznościowych dr Leszek Sykulski, dziś lider tzw. Polskiego Ruchu Antywojennego, do niedawna urzędnik państwowy, wykładowca akademicki i komentator w dziedzinie geopolityki.

- Leszek Sykulski nie jest postacią nową w środowisku polskich komentatorów, natomiast przekazy, które formułuje od kiedy Rosja zaczęła prowadzić wojnę przeciwko Ukrainie, zdecydowanie uległy zmianie - mówi pełnomocnik rządu ds. bezpieczeństwa

przeprzeni informacyjnej RP Stanisław Żaryn. - Działalność, w którą ostatnio zaangażował się Sykulski, ma na celu skupienie wokół swojej osoby, jako w pewnym sensie lidera, środowisk, które są pod wpływem działań o charakterze prorosyjskim, lub też chce wpłynąć

na te środowiska tak, by realizowały cele spójne z celami, które realizuje przeciwko Polsce Federacja Rosyjska - dodaje Kamil Basaj z Rządowego Centrum Bezpieczeństwa. Kim zatem jest Leszek Sykulski i komu przynoszą korzyść jego działania?

Geopolityk - analityk

Przed wybuchem pełnoskalowej agresji Rosji na Ukrainę dr Leszek Sykulski kreował się na naukowca, który zajmuje się popularną, szczególnie w Rosji, a bardzo enigmatyczną dziedziną, jaką jest geopolityka. Przez ostatnich kilka

Materiał informacyjny HYABAK®

0210744984

REKLAMA

0010744491

Zobacz, jak przynieść ulgę zmęczonym oczom. Znajdź rozwiązanie z HYABAK®

Pieczenie i zaczerwienienie. W ten sposób Twoje oczy dają Ci znać, że są zmęczone patrzyaniem w... ekran. Na szczęście w łatwy sposób możesz dać im ulgę, dbając o nie z HYABAK® dzięki prostym ćwiczeniom i zdrowym nawykom.

Do prawidłowego funkcjonowania oczu potrzebują regularnego mrugania. **Niestety, długa praca przy komputerze czy korzystanie ze smartfona sprawiają, że tracimy prawidłowy odruch mrugania i robimy to coraz rzadziej.** W rezultacie powierzchnia oczu jest niewystarczająco nawilżona, a my czujemy podrażnienie, zmęczenie, nadwrażliwość na światło i pieczenie. Nie da się całkiem wyeliminować ekranów z naszego życia, ale możesz wprowadzić zdrowe nawyki, które pomogą nam zadbać o zmęczone oczy i zapewnić im ulgę!

Zadbaj o oczy z HYABAK®: jak złagodzić zmęczenie oczu wpatrzonych w ekran?

1. Zasada 20/20/20

Po 20 minutach patrzenia w ekran (komputera, telewizora czy telefonu) **zrób 20 sekund przerwy.** W trakcie odpoczynku postaraj się patrzeć 6 metrów w dal (czyli 20 stóp, stąd nazwa zasady).

2. Joga oczu

Proste **ćwiczenia jogi oczu** wzmacniają sprawność mięśni gałki ocznej, a w rezultacie niwelują zmęczenie - zobacz instrukcje na grafice.

3. Krople do oczu

Używaj kropli nawilżających. Krople HYABAK® przynoszą natychmiastową ulgę zmęczonym oczom, łagodzą pieczenie. Unikalna hypotoniczna formuła zapobiega odwodnieniu komórek nabłonka rogówki i pozwala ustabilizować film łzowy. Dzięki temu zapewnia odpowiednie nawilżenie struktur oka oraz zabezpiecza je przed uszkodzeniami.

Krople HYABAK® są bezpieczne również dla osób o szczególnie wrażliwych oczach: użytkowników soczewek kontaktowych i alergików. Nie zawierają substancji konserwujących.

Ćwicz jogę oczu

Ćwiczenia te mogą pomóc zmniejszyć częstotliwość występowania zmęczenia oczu i dyskomfort w pracy.

PRZYŁÓŻ DŁONIE DO OCZU
i pocieraj nimi - poczujesz ukojenie

ROZCIĄGAJ
spoglądaj w lewo i w prawo

spoglądaj po skosie naprzemiennie

spoglądaj w dół i w górę

RÓB ÓSEMKI
wyobraź sobie ósemkę i zataczaj oczami jej kształt

ruszaj gałkami dookoła

MRUGAJ
przez 10 sekund i otwórz oczy szeroko. Następnie zamknij oczy na 20 sekund. Powtórz ćwiczenie.

Kochamy TWOJE oczy

Odbierz krople HYABAK® za darmo!

HYABAK® kocha Twoje oczy, dlatego w dniach **13-24 lutego** nawilżające krople do oczu będą rozdawane za darmo w **Poznaniu w okolicy biurów Marcelin, Winogrody, Mała, Kaponiera, Bałtyk, Automobilklub, Business Link**

**SZKÓLKI
KÓRNICKE**

istnieją od 1820 roku

**POLSKA AKADEMIA NAUK
ZAKŁAD DOŚWIADCZALNY W KÓRNIKU**
62-035 Kórnik, ul. Średzka 20
tel. (61) 817-01-55; www.szkolkikornickie.pl,
e-mail: szkolkikornickie@szkolkikornickie.pl

Szanowni Państwo!

W związku z wydaniem decyzji cofającej likwidację PAN Zakładu Doświadczalnego w Kórniku chcielibyśmy wyrazić swoją wdzięczność i serdecznie podziękować Prezesowi Polskiej Akademii Nauk Markowi Konarzewskiemu za podjętą decyzję, Kanclerzowi Polskiej Akademii Nauk Rafałowi Wierchosławskiemu oraz Pracownikom Biura Organizacyjno – Majątkowego Polskiej Akademii Nauk na czele z Dyrektorem Kazimierzem Grzybem, Wicedyrektorem Magdaleną Filipek-Lejman oraz Naczelnik Agnieszką Abramow za zaangażowanie i wsparcie w podjętych działaniach zmierzających do zachowania ponad 200-letniej tradycji i historii „Szkółek Kórnickich”.

Dziękujemy także władzom Miasta i Gminy Kórnik, samorządowcom, politykom wszystkich opcji, szkółkarzom oraz każdemu z Państwa za pomoc i okazaną życzliwość

**Pracownicy PAN Zakładu Doświadczalnego
w Kórniku**

lat, wraz z Jackiem Bartosiakiem, innym popularnym promotorem tego terminu, w zasadzie skolonizował polską przestrzeń informacyjną w tym zakresie. Dziś szukając informacji na temat geopolityki, można być pewnym, że natrafi się na artykuły i książki Sykulskiego lub Bartosiaka, albo któregoś z ich akolitów. Robiący w Polsce zawrotną karierę w ostatnich latach termin „geopolityka”, używany jest na określenie deterministycznej koncepcji nauki o państwie jako zjawisku przestrzennym. W takim ujęciu organizmy państwowe są bytami, których funkcjonowanie przede wszystkim zależy od czynników fizyczno-geograficznych. Koncepcja ta stała się wygodnym punktem wyjścia m.in. dla Aleksandra Duginy i jego historiozoficznych poglądów deterministycznych. Jak zauważa Jakub Potulski we wstępie do książki „Współczesne kierunki rosyjskiej myśli geopolitycznej”, termin „geopolityka” już na początku XX wieku trudno było odnieść do dziedziny naukowej, bowiem nastąpiło wyniesienie geopolityki do rangi ideologii. „Ideologizacja geopolityki spowodowała jej głęboki kryzys i kompromitację jako dyscypliny badawczej” – pisze Potulski i uzasadnia ten stan rzeczy. „Krytyce poddano zwłaszcza

geopolitykę niemiecką, której zaangażowanie w tworzenie agresywnej polityki III Rzeszy prowadziło do wniosków, iż geopolityka nie jest nauką, tylko ideologią wykorzystywaną do pseudonaukowego uzasadniania ekspansji terytorialnej”. Wydaje się, że dzisiaj w Rosji, ale także w prorosyjskich środowiskach w Polsce, termin ten robi zawrotną karierę z podobnego powodu, uzasadnia ekspansję terytorialną agresora, którym w Europie jest dziś Federacja Rosyjska.

Analizując działalność Leszka Sykulskiego sprzed 2022 roku, wydaje się, że doskonale pojął do czego służy geopolityka, a jego aktywność po eskalacji wojny na Ukrainie pozwala sądzić, że postanowił wdrożyć w życie to, czego dotychczas dotyczyła w teorii. Taką ocenę potwierdzają eksperci. Kamil Basaj wskazuje, że dla większości analityków, którzy zajmują się zawodowo analizą zagrożeń dla przestrzeni informacyjnej, działalność Sykulskiego od dłuższego czasu była podawana w wątpliwość w tym sensie, że realizował on wielokrotnie sympatie prorosyjskie pod maską geopolitykasy-metrysty.

- Wnikliwa analiza jego działalności rzuciła niepokojące światło na pewien trend, który budował, mianowicie

był to trend antyzachodni, trend antytransatlantycki, którego realizacja, gdyby ówczesne idee Sykulskiego były realizowane, spowodowałaby osamotnienie Polski, która podlegałaby procesowi separacji. Beneficjenta takiego stanu w systemie bezpieczeństwa możemy się doszukiwać na Wschodzie – zauważa ekspert RCB.

Andrzejew mówi, Sykulski rezonuje

W kwietniu 2022 roku, dwa miesiące po ataku wojsk Federacji Rosyjskiej na Kijów, gdy świat dowiedział się o zbrodniach wojennych dokonanych w Buczy, Leszek Sykulski wstał się na ul. Belwederskiej 49 w Warszawie. Jako „polski humanista”, jak sam się określił, uznał, że „póki stosunki dyplomatyczne między naszymi krajami nie zostały zerwane, należy prowadzić dialog”, a polskim intelektualistom „absolutnie nie wolno się zamykać i popadać w nienawiść do Ro-

sji”. W związku z tym odbył niemal godzinną rozmowę z ambasadorem Federacji Rosyjskiej w Polsce Siergiejem Andrzejewem, dając mu możliwość wypowiedzenia kłamstw na temat Polski, NATO i Ukrainy (choćby o tym, jak to w Polsce wymyślono na początku XXI wieku „politykę historyczną” w celach koniunkturalnych, o tym, jak Ukraina wywołała wojnę i o tym, że Rosja nie atakuje celów cywilnych).

Wydawało się, że wywiad Sykulskiego z ambasadorem Federacji Rosyjskiej jest jedynie jego osobistą kompromitacją, która niewiele wnosi. Bartłomiej Radziejewski, szef Nowej Konfederacji, nazwał występ Sykulskiego na kanapie ambasadora Andrzejewa nudnym wywiadem przeprowadzonym na kolanach, który nie ma żadnej istotnej wartości informacyjnej. Tu się mylił. Analitycy zwrócili uwagę na jedną, szczególną wypowiedź przedstawiciela Rosji, która została

wtłoczona do polskiej przestrzeni informacyjnej:

- Z dokumentów, które uzyskaliśmy w czasie naszej specjalnej operacji wojskowej w Donbasie i na Ukrainie, wiemy, że władze kijowskie miały plany rozwiązania siłowego sytuacji na wschodzie Ukrainy. Wyprzedziliśmy ich o parę tygodni. Bo gdyby nie rozpoczęło naszej operacji, to rozpoczęłaby się wojna przez stronę kijowską i musielibyśmy bronić republiki ludowe doniecką i ługańską w sytuacji dużo bardziej niekorzystnej dla nas – mówił nieniekpokojony przez Sykulskiego Andrzejew.

- W lutym 2022 roku Leszek Sykulski zrezygnował z maskowania własnych działań, wpisując się w cele Federacji Rosyjskiej – tłumaczy Kamil Basaj. - Wywiad, który przeprowadził z reprezentantem państwa agresora, które w sposób brutalny i bezwzględny popełnia nie tylko akt agresji wobec Ukrainy, ale także zbrodnie wojenne, jest działaniem, którego nie sposób ocenić z innej perspektywy, niż realizowanie celu informacyjnego, który Sykulski pomógł realizować ambasadorowi Andrzejewowi. Z perspektywy bezpieczeństwa środowiska informacyjnego, to bardzo szkodliwe wydarzenie, ale z drugiej strony pokazujące też intencje Sykulskiego, które na tamten czas tylko się ugrun-

towały względem wcześniejszych wniosków. To, co robi dzisiaj Sykulski, to m.in. starania, by zostać liderem środowisk antysystemowych, a efekty w środowisku informacyjnym generowane przez Sykulskiego są obecnie zbieżne z niektórymi celami operacji informacyjnych Federacji Rosyjskiej – mówi ekspert RCB.

Czyja ta wojna?

Niemal w rocznicę rosyjskiej pełnoskalowej agresji na Ukrainę Leszek Sykulski, w towarzystwie założyciela „Góralskiego Veta” Sebastiana Pitonia (który zasłynął z akcji antyszczepionkowych), ogłosił powstanie Polskiego Ruchu Antywojennego, „oddolnej inicjatywy”, która powstała z „głębokiej niezgody na politykę wewnętrzną i zagraniczną prowadzoną przez rządy w Warszawie po 1999 r. Politykę awanturniczą, nastawioną na konfrontację z naszymi sąsiadami i realizację interesów strategicznych Waszyngtonu” – czytamy na stronie internetowej tej inicjatywy.

- Ten ruch antywojenny to kolejna legenda, którą tworzy Sykulski – tłumaczy Kamil Basaj. - Myślę, że celem jego działań jest stworzenie stosunkowo radykalnej grupy zwolenników. Jednocześnie cały nurt informacyjny, o który Sykulski

dokończenie na str. 22

Materiał informacyjny Josera petfood spółka z o.o.

0010735813

Josera petfood buduje nową fabrykę w Polsce

Josera petfood, polska firma należąca do międzynarodowej, rodzinnej grupy ERBACHER the food family, rozpoczęła właśnie nową inwestycję w Nowym Tomyślu. Obok wybudowanej ponad 15 lat temu fabryki mieszanek mineralnych i produktów specjalnych dla zwierząt hodowlanych,

powstaje nowoczesna, innowacyjna fabryka suchej karmy dla psów i kotów.

„Rosnąca świadomość i wiedza na temat prawidłowo zbilansowanej karmy dla zwierząt – to trendy wzrostowe na rynku karm premium i super premium. Dla opiekunów czworonogów coraz

istotniejszym kryterium wyboru staje się jakość składników karmy i dlatego coraz więcej klientów jest skłonnych sięgać po produkty z wyższej półki. Stąd nasza decyzja o budowie w Polsce nowego zakładu produkującego taką karmę dla psów i kotów” – mówi Błażej Synowiec, Dyrektor Sprzedaży i Marketingu na Centralną

i Wschodnią Europę w Josera petfood.

Zgodnie z przyjętą przez grupę ERBACHER the food family strategią zrównoważonego rozwoju, powstający w Nowym Tomyślu obiekt będzie efektywną ekologicznie fabryką, wykorzystującą innowacyjne technologie i procesy.

Nowoczesne laboratorium będzie korzystać z najbardziej zaawansowanych technologii oraz starannie zaprojektowanych procedur kontroli jakości. Zagwarantują one najwyższą jakość produktów dla psów i kotów.

Otwarcie nowej fabryki Josera petfood planowane jest na 2025

rok. Produkty Josera trafią głównie na rynek europejski.

„Nasze nowe moce produkcyjne pozwolą na pokrycie zapotrzebowania zarówno europejskich, jak i światowych klientów. Cieszy nas, że nasza dynamika rozwoju przyniesie również wzrost zatrudnienia w gminie Nowy Tomyśl” – zapewnia Błażej Synowiec.

W nowej fabryce powstanie kilkadziesiąt nowych miejsc pracy. Już teraz, w swoich istniejących lokalizacjach w Nowym Tomyślu oraz w Poznaniu, Grupa ERBACHER the food family oferuje ciekawą i rozwijającą pracę. Obecnie poszukiwani są kandydaci m.in.

w takich obszarach, jak: magazyn, e-commerce, IT. Pracownicy mogą liczyć na prawdziwie rodzinną atmosferę, bogaty pakiet benefitów dla siebie i swoich bliskich oraz stabilność zatrudnienia w międzynarodowej, rozwijającej się firmie.

Zeskanuj kod, żeby zobaczyć aktualne oferty pracy:

dokończenie ze str. 21

opiera funkcjonowanie tej organizacji, jest oparty na fałszywych przesłankach, które są wprost zaczerpnięte z rosyjskiej propagandy. Wpisuje się w narrację strachu i presję psychologiczną Federacji Rosyjskiej. Sykulski twierdzi, że grozi nam wojna, a ta groźba jest wynikiem wsparcia udzielanego Ukrainie. On to nazywa wciąganiem nas w wojnę. To jest manipulacja wpisana w wiele linii narracyjnych, którymi Kreml stara się oddziaływać na polskie społeczeństwo. To Rosja zaatakowała Ukrainę i to Rosja prowadzi agresywną politykę w stosunku do państw Europy Środkowo-Wschodniej. Z pozycji logiki, którą stara się zaprezentować Sykulski, stawianie oporu agresorowi jest prowokowaniem go do agresji. To również jest działanie, które wpisuje się w cele, które chce osiągnąć Kreml w domenie psychologicznej w stosunku do Polski i odbiorców na Zachodzie. Takie działania nie są prowadzone tylko w Polsce, jest prowadzona aktywizacja takich środowisk zarówno w Europie Zachodniej, jak i w Stanach Zjednoczonych, Kanadzie, Wielkiej Brytanii – zauważa Basaj. W podobnym tonie o inicjatywie Sykulskiego mówi pełnomocnik rządu ds. bezpieczeństwa przestrzeni informacyjnej RP:

- Różnego rodzaju środowiska czy osoby, które od dawna prowadzą działalność wpisującą się w oddziaływanie informacyjne Rosji przeciwko Polsce konsoliduje się, co zauważamy. Te osoby starają się współdziałać i współpracować, zakładam, że liczą na to, że koordynacja działań pozwoli im na większe rezonowanie i większe ekspozowanie swoich tez – zauważa Stanisław Żaryn i dodaje. - Tak samo oceniam działanie i decyzje o stworzeniu konkretnego ruchu, który ma być sposobem na promowanie ich działalności i konsolidowanie środowisk, które w tej odsłonie i działaniu Leszka Sykulskiego się odnajdują. To, co jest niepokojące, to to, że taka działalność informacyjna może pomóc Rosjanom osiągać konkretne cele, nie tylko w wojnie przeciwko Ukrainie, ale również w wojnie informacyjnej z Zachodem. Ostatnia aktywność Leszka Sykulskiego jest elementem szerszego oddziaływania, które widać w Europie Zachodniej, ale też w Stanach Zjednoczonych, bowiem środowiska, które odwołują się do haseł pacyfistycznych w ostatnich tygodniach czy miesiącach, coraz mocniej się odzywają i są zdecydowanie stymulowane przez również rosyjską propagandę, która zmieniła w ostatnim czasie sposób opowiadania o tym, co dzieje się na Ukrainie.

Twitter zareagował natychmiast na akcję Sykulskiego. Powstały grafiki i hashtag #tojestnaszawojna

REKLAMA

0010736742

Europejski Kongres Gospodarczy 2023 na horyzoncie

Trzy dni wypełnione dyskusjami na najbardziej aktualne tematy, którymi żyją Polska, Europa i świat. Uznane autorytety, decyzyjni politycy, menedżerowie dużych firm, przedsiębiorcy, eksperci, naukowcy, ludzie mediów. Niewiele ponad dwa miesiące dzieli nas od XV Europejskiego Kongresu Gospodarczego w Katowicach (EEC – European Economic Congress), w tym roku zaplanowanego na 24-26 kwietnia. Rejestracja dla uczestników startuje już w lutym.

Europejski Kongres Gospodarczy przez lata wyrobił sobie renomę wydarzenia, którego organizatorzy trzymają rękę na pulsie najistotniejszych wyzwań dla współczesnych gospodarek i społeczeństw. Głównymi nurtami tegorocznej odsłony wydarzenia będą: geopolityka, gospodarka oraz bezpieczeństwo; sytuacja w Ukrainie w kontekście jej wsparcia i odbudowy; zielona gospodarka, transformacja sektora energii; a także technologie, innowacje i digitalizacja. Wyróżnione obszary zainspirują ponad 150 debat, którym będą towarzyszyły gale, finały konkursów i bankiety.

– To już 15. edycja Kongresu, o którego sile stanowi synergia zaangażowania przedstawicieli biznesu, ekspertów i liderów opinii oraz samych uczestników, którzy są ciekawymi wnioskami z tej ważnej dyskusji, jaka toczy się co roku w Katowicach – mówi Wojciech Kuśpiak, prezes Grupy PTWP, inicjator i organizator Kongresu. – Program tegorocznej odsłony naszego wydarzenia, które aspiruje do miana najbardziej opiniotwórczej debaty dotyczącej wyzwań dla europejskiej gospodarki, poruszy tematy najistotniejsze dzisiaj, ale będzie także ramą dla stawiania diagnoz dotyczących społeczno-gospodarczej przyszłości Polski, Europy i świata – dodaje.

Geopolityka

Wojna w Ukrainie niesie ze sobą poważne, globalne konsekwencje dla gospodarki i będzie stanowić jeden z centralnych punktów dyskusji

podczas tegorocznego Kongresu. Uczestnicy poruszą też tematykę kumulacji wielu kryzysów: klimatycznego, energetycznego, surowcowego, bezpieczeństwa żywnościowego czy recesji. Będą również dyskutować o odłożonych w czasie, lecz trwałych skutkach pandemii. Spróbują ustalić granicę pomiędzy potrzebą niezależności i samowystarczalności, a potrzebą współpracy i solidarności, w kontekście perspektyw Unii Europejskiej w zmieniającym się świecie.

Ukraina – wojna, wsparcie, odbudowa

Podczas debat wzięte pod lupę zostaną także przykłady konsekwentnego wsparcia dla walczącej Ukrainy, a także skutki wojny, obecne warunki życia w tym kraju i perspektywy jego odbudowy. Podjęty zostanie również m.in. temat europejskich aspiracji i kolejnych etapów zbliżenia Ukrainy do Unii Europejskiej czy obecności Ukraińców na polskim rynku pracy.

W kierunku zielonej gospodarki

Kongresowi paneliści będą szeroko dyskutować o procesach dostosowania gospodarki do wyzwań klimatycznych. Przeanalizują możliwe ścieżki rozwoju nieobciążające środowiska i podejmą temat współpracy międzynarodowej na rzecz klimatu, a także upowszechnienia

technologii bezemisyjnych w przemyśle i transporcie. Szeroko omówione będą również: zielone finansowanie, ESG oraz zaangażowanie odpowiedzialnego biznesu i środków publicznych w walkę z katastrofą klimatyczną.

Transformacja sektora energii

Stabilny, bezpieczny, zrównoważony – jaki powinien być miks energii teraz i z myślą o przyszłości? O tym również dyskutować będą uczestnicy Kongresu, który przy okazji poznają dokonania, wyzwania i prognozy dotyczące podnoszenia stopnia niezależności europejskich gospodarek poprzez dostęp do własnych źródeł energii. Poruszone zostaną również kwestie bezpieczeństwa energetycznego, a także temat gospodarki wodowej i warunków jej rozwoju. Paneliści Kongresu pochylą się też nad perspektywami rozwoju energetyki jądrowej i przeobrażeń zachodzących w tej branży.

Technologie, innowacje, digitalizacja

Uczestnicy kongresowych debat wezmą na tapetę również obszary cyfrowego świata o szczególnym potencjale zmiany gospodarki i życia codziennego, takie jak: chmura, Big Data, sztuczna inteligencja, czy technologie Przemysłu 4.0. Zaproszeni goście zagłębią się w tematykę globalnego wyścigu cyfrowego oraz roli cyfrowych technologii w walce o klimat. Nie bez komentarza pozostaną także m.in.: współpraca nauki z biznesem oraz cyberbezpieczeństwo.

XV Europejskiemu Kongresowi Gospodarczemu towarzyszyć będą uroczyste gale wręczenia nagród. Rozstrzygnięte zostaną kolejne edycje konkursów EEC Startup Challenge, Top Inwestycje Komunalne oraz Inwestor Bez Granic, swoją kontynuację będzie miał w rozszerzonej formule także Ranking Zielonych Inicjatyw.

Program i rejestracja umożliwiające udział w Europejskim Kongresie Gospodarczym dostępne będą na stronie www.eecpoland.eu.

**Sykulski wzywa
do insurekcjonizmu**

Eksperti wskazują, że główne niebezpieczeństwo wynikające z działań Leszka Sykulskiego nie wynika jedynie z tego, jakie narracje wtłacza do polskiej przestrzeni informacyjnej, ale również z faktu, że realnie zaczyna realizować strategię, które przed laty sam opisywał.

W 2014 roku Sykulski zaprezentował opracowanie pt. „Wojny buntownicze i wojny informacyjne w rosyjskiej myśli i praktyce politycznej”, w którym zwrócił uwagę na geopolityczne strategie Aleksandra Dugina (z którym Sykulski spotkał się w Moskwie w lutym 2019 roku). W opracowaniu pojawiły się cytaty tego, jak go określił sam Sykulski „badacza”, mające wydźwięk antyukraiński i antyeuropejski:

„Rosja nie zatrzyma się w swoim wyzwoleniu marszo-zrywem na terytorium Krymu ani na Dnieprze, ani nawet na zachodnich granicach eks-Ukrainy” czy też „Naszym celem jest wielko-kontynentalna walka wyzwolenicza. Najpierw bitwa o Europę”.

To bardzo ciekawe cytaty, a jeszcze ciekawsze, że Leszek Sykulski wykazał się ich znajomością już w lutym 2019 roku (czyli w czasie, gdy trwała wojna na wschodzie Ukrainy, a Rosja zaanektowała Krym). Szkoda, że nie pamiętał ich, gdy swoje oceny w jego obecności wygłaszał ambasador Siergiej Andriejew, który wprost twierdził, że rosyjska agresja na Ukrainę była atakiem uprzedzającym. Gdy zestawia się tę wypowiedź rosyjskiego dyplomaty z myślami rosyjskiego geostratega, okazuje się, że słów jednego z nich nie można brać na poważnie. W 2019 roku Sykulski brał na poważnie słowa Dugina, skoro sam wybrał te cytaty, co się zmieniło w 2022 roku? Może powrót do cytowanego opracowania pomoże zrozumieć jego postawę.

Sykulski zwrócił uwagę na fenomen wojen buntowniczych, które w strategii Federacji Rosyjskiej zajmują wysoką pozycję. Jak czytamy w przygotowanym przez niego opracowaniu, opierają się one na kilku ważnych zasadach. Warto je przywołać, bo pomagają zrozumieć obecną sytuację w Polsce.

Twórcą rosyjskiej adaptacji koncepcji wojen buntowniczych był rosyjski strateg, pułkownik Jewgienij Messner, którego teorie stały się podstawą do sformułowania koncepcji konfliktów asymetrycznych i wojen hybrydowych, z którymi mamy do czynienia obecnie. Rosyjski pułkownik wskazywał, że podstawową formą walki w wojnach buntowniczych są działania nieregularne, prowadzone w zaatakowanych krajach przez bezpaństwowe formacje militarne (pamiętamy tzw. zielone ludziki) oraz m.in.

przez zrewoltowane i doraźnie uzbrojone grupy społeczne, takie jak związki zawodowe, grupy przestępcze, bojówki partyjne, organizacje polityczne i społeczne. Prowadzą one swoje działania poprzez dywersję, terror, partyzantkę i powstanie. Zatem zrewoltowane masy społeczne używane są w tej koncepcji do destabilizacji zaatakowanego państwa.

Jak słusznie zauważał Sykulski, od niedawna lider „nieformalnego” ruchu antywojennego, jedną z form przygotowania wojny jest inspirowanie i finansowanie rozwoju ugrupowań radykalnych i ekstremistycznych (m.in. politycznych czy religijnych) w państwach wrogich i rozwijanie ich w oparciu o strategię oporu niekierowanego. Co ciekawe, jako nieświadome rezonatory dezinformacji, która wykorzystywana jest w powyższej strategii, Sykulski podał media określane jako „dysydenckie”, „prawicowe” i „antykomunistyczne”, nakręcające spiralę wojennego strachu. Teraz wpiszmy w popularną wyszukiwarkę nazwisko doktora Sykulskiego i sprawdźmy, gdzie rezonują jego obecne poglądy.

Być jak IRA

- Opór niekierowany to strategia terrorystyczna, którą Leszek Sykulski sam opisał, więc doskonale wie do czego nawołuje - zauważa Kamil Basaj. - Strategia ta dzieli się na część legalną i nielegalną. Legalna to jest to, co robi w tej chwili Sykulski, natomiast nielegalna to już akty sabotażu, terroru, zabójstwa, zastraszanie, to, co wchodzi w próbę obalenia porządku konstytucyjnego.

Zdaniem ekspertów działania Sykulskiego w dużej mierze mogą być obliczone na to, by stworzyć z niego kogoś w rodzaju lidera grupy oporu niekierowanego. To początkowa faza budowy tego typu struktury. Obok lidera, który jest zarazem głównym ideologiem takiej grupy, budowane są równoległe struktury określone jako „propagatorzy” oraz „sympatycy”. Te struktury są całkowicie legalne. Dopiero dalej pojawiają się struktury nielegalne, do których należą komórki wywiadu, szkoleniowe, związane z finansami i w końcu z akcjami terrorystycznymi. Tak to wygląda w praktyce.

- Opór niekierowany to jest nic innego, jak działania aktywne z komponentem działań o charakterze terrorystycznym. Mamy tam do czynienia z rozproszonymi komórkami, które spaja cel i idea, jednym liderem, ale jednocześnie działają samodzielnie i realizują swoje cele w konspiracji - tłumaczy Basaj, który zastrzega, że w tym momencie trudno mówić o tak rozbudowanej działalności Sykulskiego, w której dziś niepokoją duże podobieństwa do opisywanych struktur, ale

trudno tu mówić o jakichś działaniach nielegalnych. - Taka organizacja radykalna, jaką buduje Sykulski, to dziś bardziej dla Rosjan pewne żerowisko, gdzie mogą inspirować czy przejmować jej członków na użytek działań wywiadowczych. Tu bym widział ryzyka.

Niestety, tezy oporu niekierowanego są obecnie promowane przez obiekty kojarzone z rosyjskimi operacjami wpływu i rezonują w polskiej przestrzeni informacyjnej. Dobrym przykładem tego typu treści jest wpis Marka Gałasia na portalu „Niezależnego Dziennika Politycznego” z 14 lutego br. Czytamy w nim:

„Chciałbym jeszcze raz podkreślić, że nasz rząd, reprezentowany przez zbrodniczą partię PiS, zawsze działa na szkodę swoich obywateli. Przesiedlanie hord uchodźców z całkowicie nieprzyjaznej Ukrainy, okopywanie się na prawach i przywilejach rodowitych Polaków, nieostrożne i niedyplomatyczne wypowiedzi premiera i prezydenta, eskalujące kryzys na Ukrainie i napinające stosunki z krajami sąsiednimi, wprowadzanie obcych wojsk i broni, przygotowywanie Polaków do udziału w nieswojej wojnie - wszystko to nie tylko szkodzi zewnętrznemu wizerunkowi Polski na arenie światowej, ale także wywołuje wśród ludności poczucie zagłady i spustoszenia. Może to w przyszłości zaszkodzić wiarygodności partii rządzącej i rządu, cierpliwość Polaków może się wkrótce wyczerpać, a w końcu doprowadzić do usunięcia siłą rządu, który stawia na pierwszym miejscu interesy własne i Stanów Zjednoczonych”.

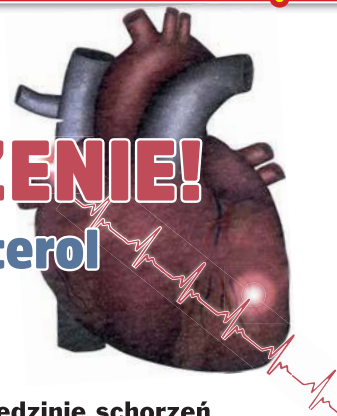
Warto zwrócić uwagę szczególnie na ostatnie zdanie: „cierpliwość Polaków może się wyczerpać i doprowadzi do usunięcia rządu siłą”. Mamy tu wszystko, niszowy portal o prawicowym zabarwieniu, radykalne wypowiedzi antyzachodnie, groźby radykalizacji społeczeństwa. Pułkownik Messner mógłby być dumny ze zdolnych rezonatorów jego strategii.

- W retoryce Sykulskiego i jego rezonatorów, Polska jest dziś państwem, które w sposób nieodpowiedzialny, angażując się we wspieranie państwa, które zostało zaatakowane, czyli Ukrainy, naraża się na odwet, który może skończyć się, jak to mówi Sykulski, wciągnięciem Polski do wojny - podsumowuje Basaj. - Jest to również działanie, które możemy obecnie obserwować w aktywności rosyjskiego aparatu propagandowego, który wprost zastrasza Polskę dokładnie takimi konsekwencjami. Jak spojrzeć na ewolucję linii propagandowej Kremla i zestawiać ją z ewolucją i zachowaniem Sykulskiego, widać sekwencję i zbieżność wybranych efektów informacyjnych.

ARTYKUŁ REKLAMOWY

AKCJA REFUNDACJA - PULA PRODUKTÓW ZA 0 ZŁ!

MASZ SZANSE POPRAWIĆ KRAŻENIE! Możesz zmniejszyć cholesterol i szybko udrożnić tętnice!

Stephan Chao

Światowej sławy specjalista w dziedzinie schorzeń układu krążenia odkrył wyjątkową kompozycję składników, która może pomóc poprawić krążenie. Naturalny preparat ma szansę zmniejszyć ilość niebezpiecznych złogów płytki miażdżycowej i cholesterolu blokujących tętnice. Czy to odkrycie zrewolucjonizuje rynek?

Problemy związane ze złym krążeniem, wysokim poziomem cholesterolu oraz nadciśnieniem narastają stopniowo i niepostrzeżenie, już po 30. roku życia - możesz nawet nie wiedzieć, że je masz. **Działaj, zanim będzie za późno!**

Jeśli: **szybko się męczysz**; masz bolesne **skurcze nóg**; odczuwasz **bóle lub zawroty głowy**; masz **kłopoty z koncentracją** i pamięcią, oznacza to, że Twoje tętnice są stopniowo blokowane złogami cholesterolu oraz zwapniałą blaszką miażdżycową i potrzebują szybkiego oczyszczenia. **Jesteś w grupie wysokiego ryzyka!**

Na ratunek tętnicom

Lata naukowych poszukiwań doprowadziły eksperta ds. dolegliwości układu krążenia - Chao do niezwykłego odkrycia. Opracował naturalny środek, który może wspomóc udrażnianie tętnic i zmniejszać powstałe uszkodzenia. Dzięki unikalnej kompozycji roślinnych składników i silnych antyoksydantów preparat ma szansę dopomóc w oczyszczaniu tętnic ze zwapniałych złogów blaszki miażdżycowej i gąbczastych narośli cholesterolu. Gdy krążenie zacznie się polepszać, środek może odżywić martwiejące komórki oraz zmniejszyć ryzyko wystąpienia nowych zatorów.

„Od dawna byłem przekonany, że stosowanie syntetycznych, mało przyswajalnych preparatów nie daje dobrych efektów. Po latach prac odkryłem, że rozwiązanie miałem cały czas obok siebie”, mówi twórca przełomowej metody. „To w mądrości kraju moich azjatyckich przodków znalazłem odpowiedź - roślinę niezwykle bogatą w substancje, które mogą pomóc w udrażnianiu tętnic i regulowaniu poziomu cholesterolu we krwi”.

Źródłem niezwykłych właściwości tej formuły jest **Gotu kola** (*centella asiatica*), roślina, której działanie wykorzystuje się od ponad 2000 lat w azjatyckiej medycynie naturalnej. Może ona działać jak potężny taran, który z wielką siłą uderzy w zwapniałe złogi płytki miażdżycowej i cholesterolu.

Do produkcji preparatu wykorzystano również *terminalia arjuna* czyli korę z drzewa występującego na terenach Indii, Birmy i Sri Lanki, wykazującą silne działanie antymiażdżycowe oraz ekstrakt z liści lotosu, będący bardzo skutecznym środkiem walki z problemami układu krążenia. Kombinacja tych trzech naturalnych składników ma szansę sprawić, że złogi zalegające w tętnicach zostaną zminimalizowane. Efekty? Po kilku dniach mogą się zmniejszyć zawroty głowy i bolesne skurcze nóg. Po kilku tygodniach może zmaleć odczuwanie bólu w okolicy mostka, a opuchlizna kończyn zacznie się zmniejszać. Następnie tętnice mają szansę zostać odblokowane. Komórki Twojego ciała mogą wypełnić się życiodajnym tlenem, mózg i serce zaczną pracować pełną parą!

**Efekty mogą
być widoczne po
kilku dniach**

Naturalny skład preparatu ma szansę sprawić, że będzie można go stosować bez obaw o skutki uboczne. Oto możliwe efekty jego stosowania:

- ✓ **zmniejszenie ilości blaszek miażdżycowych i złogów cholesterolu**
- ✓ **poprawa drożności tętnic**
- ✓ **zmniejszenie ryzyka wystąpienia degeneracji komórek mózgu (wzrost koncentracji)**
- ✓ **poprawienie ukrwienia kończyn (powrót krążenia, zanik skurczów i opuchlizny)**

Za sprawą tej nowatorskiej formuły masz szansę zmniejszyć **ilość obrzęków** kończyn i duszności. W trakcie przyjmowania środka może **poprawić się Twoje krążenie**, a wszystko to dzięki rozbiciu złogów płytki miażdżycowej i cholesterolu.

Naturalna metoda Chao w tym roku trafiła do Polski, gdzie jest dostępna wyłącznie w sprzedaży telefonicznej. Obecnie trwa promocja i pierwsze 100 osób może otrzymać preparat całkowicie za darmo.

**SKUTECZNA POMOC
DLA UKŁADU KRAŻENIA!**

Zadzwoń do **20 lutego 2023r.**, a dostaniesz **100% zniżki!** Otrzymasz wtedy preparat Chao **za 0 zł!**

Zadzwoń: tel. 56 300 35 90

Poniedziałek - niedziela 8:00 - 20:00 (Zwykle połączenie lokalne bez dodatkowych opłat)

*Szczegóły oraz informacje dotyczące procedury zwrotów i reklamacji dostępne są pod adresem: www.grouptcm.com

**Zadzwoń teraz
PRODUKT
GRATIS
czekają!**

REKLAMOWANE W
TV

Sawosz Uznański drugi polak w kosmosie, pierwszy na księżycu?

– Jeśli Polska będzie chciała mieć swoją reprezentację na orbicie, a może nawet na Księżycu, to jestem gotów podjąć się takiego zadania – mówi doktor Sławosz Uznański, operator Wielkiego Zderzacza Hadronów w CERN i członek rezerwowego korpusu astronautów ESA

Kacper Rogacin

Jak zostać członkiem korpusu astronautów Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA)?

Teoretycznie droga jest prosta – wystarczy przejść przez proces rekrutacji. Ten, w którym ja brałem udział, trwał półtora roku. Wszystko zaczęło się

w maju 2021, a wyniki ogłoszono 23 listopada 2022. Aby zostać wybranym, trzeba było przejść przez sześć etapów.

W pierwszym etapie wzięło udział ponad 22 tysiące kandydatów. To ogromna grupa.

To prawda, kandydatów było bardzo wielu. Pierwszy etap dotyczył dokumentów – musieliśmy przedstawić list motywacyjny, CV (które zresztą dopracowywałem do ostatniego momentu), a także wyniki badań medycznych, jakie prze-

chodzą kandydaci na pilotów. Wzrok, słuch, EKG, itd. Nic skomplikowanego. Do tego cała masa przeróżnych formularzy, pytań o doświadczenie.

Ile osób odpadło już na pierwszym etapie?

Do etapu drugiego trafiło 1500-1600 osób. Ja na drugi etap zostałem zaproszony dosyć szybko. Na początku września 2021 poleciałem do Hamburga na testy percepcyjne – sprawdzenie pamięci wzrokowej, słuchowej, tego, jak szybko przetwarzamy informacje. Wyświetlano nam obrazki, które szybko znikaly, a my musieliśmy odtworzyć to, co zobaczyliśmy. Do tego orientacja w przestrzeni, koncentracja, a także matematyka, fizyka i język angielski. Na tym etapie mieliśmy też testy na symulatorach lotu z joystickiem.

Domyślałem się, że zapaleni gracze komputerowi mieli łatwiej?

Ci, którzy w życiu grali sporo w gry komputerowe, statystycznie wypadali w tym zadaniu faktycznie trochę lepiej od reszty. Ja nigdy nie grałem, nie miałem styczności z joystickiem, więc przed drugim etapem kupiłem sobie ten sprzęt i trochę poćwiczyłem.

Na czym polegał kolejny etap?

Trzeci etap w moim wypadku to był luty 2022 i wizyta w Kolo-

nii. Zostało nas ok. 400 osób. Były to testy komunikacyjne i psychologiczne – panele jeden na jeden z psychologiem, psychiatrą, rozmowy z astronautą. Do tego testy w grupie – sprawdzano, jak komunikujemy się z innymi przy dużej dawce stresu. Dla mnie to był fajny etap, bo wtedy pierwszy raz byłem w Europejskim Centrum Astronautów (EAC). Bardzo dobrze wspominam tamten czas. Testy przebiegały w grupach 8-osobowych, czasem mniejszych. Moja grupa była bardzo fajna, chociaż same testy były dosyć stresujące, bo wiadomo – jesteśmy konkurentami, ale jednocześnie musimy współpracować, próbować rozwiązać postawione przed nami problemy. Testy były tak skonstruowane, żeby w zadanym czasie nie można było znaleźć rozwiązania i żeby generowało to dodatkowe konflikty.

Poradził Pan sobie jednak znanomicie i przeszedł do czwartego etapu.

To były testy medyczne. Spędziłem tydzień w szpitalu w Tuluzie, gdzie zrobiono mi i innym kandydatom wszystkie testy, jakie można sobie wyobrazić. Obrazowanie głowy, sprawdzenie gęstości kości, obrazowanie całego ciała. Naprawdę bardzo, bardzo dużo szczegółowych badań. Na tym etapie było nas około 100

osób. Do kolejnego etapu zakwalifikowała się około połowa.

Jakie tym razem postawiono przed wami zadania?

Etap piąty to były rozmowy kwalifikacyjne, znów w Kolonii. Na te rozmowy musieliśmy poczekać naprawdę długo, ponieważ nasze wyniki medyczne analizowano bardzo dokładnie. Ja nie próżnowałem, postanowiłem jak najlepiej przygotować się do rozmów. Co tydzień spotykałem się z koleżanką, z którą od początku przechodziliśmy każdy etap. Ona jest lekarzem chirurgiem, ja jestem inżynierem, więc ja dawałem jej wykłady odnośnie space systems, a ona mi na temat space medicine. Budowaliśmy razem wiedzę, razem czytaliśmy dokumenty, opracowania. Taki system był zdecydowanie bardziej efektywny niż uczenie się samemu. Wiadomo, co dwie głowy to nie jedna. Co ciekawe, na etapie rozmów kwalifikacyjnych tak się złożyło, że ja wchodziłem na mój test bezpośrednio po niej.

Jak przebiegły rozmowy?

Ten etap był bardzo trudny, przede wszystkim emocjonalnie. Sprawdzano limity naszej wiedzy i to, jak zachowujemy się w sytuacjach, kiedy nie wiemy, jak odpowiedzieć, albo

REKLAMA

0010734621

green PARKING

**OD LISTOPADA
KOLEJNY PARKING
W POZNANIU,
UL. KOLEJOWA 50**

atrakcyjne ceny,
abonamenty

**9 parkingów
w Poznaniu**

- Zarządzanie parkingami
- Projektowanie i organizacja parkingów
- Zarządzanie Strefami Płatnego Parkowania
- Projektowanie i organizacja Stref Płatnego Parkowania
- Organizacja ruchu

www.greenparking.pl

Bezpieczny i przyjazny

REKLAMA

0010736629

Wielkopolskie Centrum Fizjoterapii.pl

FIZJOTERAPIA DOMOWA
NA NARODOWY FUNDUSZ ZDROWIA
DLA DZIECI, DOROSŁYCH I SENIORÓW
ZE ZNACZNYM STOPNIEM
NIEPEŁNOSPRAWNOŚCI - I GRUPA

ZABIEGI FINANSOWANE PRZEZ
NFZ
UWAGA! KONIECZNE JEST
SKIEROWANIE OD LEKARZA

- z ogniskowymi uszkodzeniami mózgu
- z uszkodzeniem rdzenia kręgowego
- z chorobami przewlekłe postępującymi
- z chorobami zwyrodnieniowymi stawów biodrowych lub kolanowych oraz po zabiegach
- z urazami kończyn dolnych
- w stanie wegetatywnym lub apalicznym
- z ciężkimi uszkodzeniami centralnego i obwodowego układu nerwowego
- po zabiegach endoprotezoplastyki

**DO 80 DNI
FIZJOTERAPII DOMOWEJ**

☎ 512 046 048 ☎ 573 973 963
www.WielkopolskieCentrumFizjoterapii.pl

kiedy jesteście postawieni pod ścianą z trudnym, niewygodnym pytaniem. Do tego była część kompetencyjna - czy wiemy, jak zbudowane są systemy kosmiczne, jak działa stacja kosmiczna itd.

Aż wreszcie przyszedł etap ostatni.

Tak, po rozmowach kwalifikacyjnych odpadła kolejna połowa kandydatów, aż w końcu zostało nas ok. 25. Dostaliśmy zaproszenia od dyrektora generalnego ESA Josefa Aschbachera i w zasadzie wszystkich najważniejszych dyrektorów ESA. Ale rozmawialiśmy przede wszystkim z dyrektorem generalnym. Po rozmowach podjęto decyzję i wybrano 17 osób: jedenaście do korpusu rezerwowego (w tym mnie), jedną jako parastronautę oraz pięć osób do korpusu podstawowego.

No właśnie, pięć. Tymczasem przed ogłoszeniem wyników spekulowano, że w korpusie podstawowym może znaleźć się sześć osób. Zgadza się.

Czy to oznacza, że jest jeszcze jedno wolne miejsce?

Dobre pytanie. Nabór prowadzono w celu wyłonienia 4-6 osób. Wszyscy liczyli na szóstkę, szczególnie w związku z zawieszeniem

współpracy z Roskosmosem. Ostatecznie wyselekcjonowano pięć osób. Dlaczego? Wydało mi się, że mimo wszystko w dobie kryzysu wzrost budżetu ESA nie był taki, na jaki agencja liczyła. Aktywni astronauta w korpusie pochodzą z krajów, które płacą największe składki. Polska do nich nie należy. Jesteśmy w rezerwie.

Gdybyśmy zatem zwiększyli swoją składkę, to mógłby Pan wskoczyć do korpusu głównego?

Myszę, że drzwi są otwarte.

O jaką kwotę chodzi?

Generalnie my nie jesteśmy dużym kontrybutorem. Płacimy bardzo mało. Mamy tu sporą pracę do wykonania. Jeśli mamy ambicję bycia krajem, który chce budować technologie kosmiczne, to musimy w nie zainwestować. Wtedy drzwi naprawdę stoją otworem. A jakiego rzędu to są kwoty? Przed radą ministerialną nasza roczna składka wynosiła 48 mln euro. Teraz wynosi lekko ponad 60 mln euro, a musielibyśmy wskoczyć na pułap ponad 100 mln euro rocznie.

Czyli nie są to jakieś abstrakcyjne sumy.

Absolutnie. W porównaniu z budżetem np. na wojsko, jest to promil. A przecież technolo-

gie kosmiczne są bardzo ważnym wsparciem również dla naszego wojska. Bez tego wsparcia każda armia jest wręcz „ślepa”.

Ze zwiększenia składki członkowskiej mielibyśmy też jakieś inne profity?

Ogromne! Bardzo ważna informacja - kraje członkowskie otrzymują zwrot geograficzny ze składki, którą płacą do budżetu. Z tego co wiem, w 2022 roku Polska otrzymała z powrotem 96 proc. pieniędzy, które zostały przez nasz kraj wpłacone. Te pieniądze wracają do polskiego sektora prywatnego w postaci zamówień na technologie kosmiczne.

W jaki sposób Pana umiejętności mogłyby być wykorzystywane w kosmosie?

Po pierwsze - jestem inżynierem, buduję systemy kosmiczne. Drugą moją specjalizacją jest niezawodność systemów w przestrzeni kosmicznej, w warunkach środowiskowych na orbicie. Wiemy, że Międzynarodowa Stacja Kosmiczna (ISS) nie jest najnowszym sprzętem i wiele jej elementów wymaga wymiany, napraw. Takie sytuacje zdarzają się coraz częściej, biorąc pod uwagę, że ISS się starzeje. Jako specjalista od niezawodności, jestem w stanie policzyć, oszacować, przewidywać

usterki, które będą miały miejsce. Jestem również efektywny operacyjnie. Operowałem Wielkim Zderzaczem Hadronów, musiałem posiadać skomplikowaną wiedzę odnośnie dosyć unikalnej infrastruktury naukowej. A taką jest również ISS.

Od kiedy fascynuje Pana kosmos?

Od zawsze. Urodziłem się 12 kwietnia, w rocznicę lotu Gagarina w kosmos. My to nazywaliśmy Dniem Kosmonauty, dziś ESA nazywa to Międzynarodowym Dniem Załogowych Lotów Kosmicznych. Ja w moje urodziny zawsze widziałem w telewizji astronautów, kosmonautów. Przywiązanie do kosmosu zawsze gdzieś we mnie siedziało. Wybierając doktorat, zdecydowałem się na budowę systemów kosmicznych. Jako inżynier projektujący systemy elektroniczne mogłbym projektować np. smartfona albo satelitę. I mimo że moja praca na co dzień w obu przypadkach wyglądałaby w zasadzie praktycznie tak samo, to - przynajmniej dla mnie - smartfon nie jest inspirujący, a satelita jest. Zawsze lubiłem tę nienamacalną część kosmosu. Wysłać w kosmos coś, co będzie w pewien sposób uczestniczyć w rozwijaniu technologii kosmicznej. To działa na wyobraźnię.

Większość ludzi podziwia astronautów, ale gdyby powiedziano im: „Wsiadajcie do rakiety, zaraz lecicie w kosmos”, to nie zrobiliby tego za nic w świecie. Pan nie boi się wizji lotu na orbitę, albo i dalej?

Obawy są zawsze. Siedzenie w rakiecie jest de facto siedzeniem na bombie, która w sposób kontrolowany wybucha pod nami. Mam do tego duży respekt, obawy również, ale z drugiej strony towarzyszy mi potężna ekscytacja. Myszę, że ta ekscytacja u mnie dominiuje. Mam nadzieję, że będę miał okazję zmierzyć się z tymi wszystkimi emocjami. To, co pozwala mi poradzić sobie w pewien sposób z obawami, ewentualnie ze stresem, to jest mimo wszystko moja ekspertyza czysto matematyczno-fizyczna. Liczenie niezawodności systemów. A druga rzecz to cała część szkolenia dla astronautów

Zawsze możemy napotkać problem, który nie został przewidziany.

Takie sytuacje się zdarzają - na szczęście bardzo rzadko. Ryzyko jest zawsze. Natomiast codziennie ryzykujemy, nawet wychodząc rano z domu, wsiadając do autobusu czy samochodu. Wtedy - statystycznie - ryzyko, że spotka nas nieszczęście, jest dużo większe.

Na pokładzie jakiej rakiety mógłby Pan polecieć w kosmos?

Na dziś nie jest to określone. W tym momencie ESA lata tylko i wyłącznie z NASA. Jedyną możliwością dla astronautów z ESA jest więc kapsuła Dragon i rakieta Falcon 9 ze Space X. Natomiast pamiętajmy, że w 2022 roku odbył się bezzałogowy lot misji Artemis z rakieta SLS i kapsułą Orion. Kolejny lot ma być już lotem załogowym. Więc za kilka lat może i ta rakieta będzie wykorzystywana w innych lotach. Współpraca z Roskosmosem jest na dziś zawieszona. Czy pojawiają się możliwości latania na chińskich rakietach? To okaże się w przyszłości.

Kiedy wasz korpus stanie się korpusem aktywnym?

Na razie rozpoczyna się faza szkoleń. Piątka z korpusu podstawowego zaczyna swoje szkolenie 1 kwietnia. Od tego dnia będą oni szkoleni w pełnym wymiarze czasowym. My, jako rezerwa, czekamy. Nie będziemy przechodzić szkolenia głównego. Będziemy mieli okresowe testy medyczne, jakieś minimalne szkolenie roczne, natomiast na ten moment to tyle.

To znaczy, że ludzie z korpusu podstawowego de facto są już

dokończenie na str. 26

REKLAMA

0010745330

CENTRUM MEBLOWE PRODUCENTA MSC-MEBLE

czynne pn.- sob. 9-20, niedz. handlowa 10-17 www.msc-meble.pl
NAJNIŻSZE CENY | TRANSPORT | WNIESIENIE | MEBLE NA WYMIAR | ODBIÓR STARYCH MEBLI

MEGA OKAZJA!

MEBLE
FORTE
RABAT 5%

STAŁE RATY!
CA
CRÉDIT AGRICOLE
Z NISKIM
OPROCENTOWANIEM!

3199,-
Narożnik
DELTA

1899,-
Kanała
ATENA

1999,-
Sofa
RETRO

4149,-
Narożnik
GORDON

2749,-
+ 20%
160x200

PROMOCJA!

PRZY ZAKUPIE SYPIALNI
O WARTOŚCI POWYŻEJ 3000 ZŁ
2 LAMPY GRATIS!

tel. 61 651 41 77, kom. 501 054 684, 509 107 758

📍 Swarzędz ul. Stawna 14

Zeskanuj mnie!

dokończenie ze str. 25

pracownikami ESA, a korpus rezerwowy zajmuje się swoimi aktywnościami i czeka w trybie stand-by?

Dokładnie. Ja będę dalej inżynierem w CERN, będę projektował moje systemy. To jest mój podstawowy kontrakt. Mam też jednak kontrakt z ESA, który obejmuje do 20 dni w roku. W tym czasie będę odbywał testy medyczne, przechodził szkolenia oraz będę wykonywał zadania związane z byciem ambasadorem ESA.

Ile będzie trwało szkolenie tej podstawowej piątki?

Bazowe szkolenie trwa od 12 do 18 miesięcy. Po jego zakończeniu rozpoczyna się szkolenie pod kątem konkretnych misji, które trwa mniej więcej tyle samo czasu. Jeżeli misja wymaga np. spaceru kosmicznego, to w ciągu tego czasu astronauta przechodzi szkolenie z systemów skafandrów kosmicznych, przygotowywania i optymalizacji ruchu pod kątem misji itd. Także najprawdopodobniej najwcześniej nasza grupa astronautów będzie leciała w 2027 roku.

Zakładając, że poleciałby Pan wtedy w kosmos, byłby Pan pierwszym Polakiem w przestrzeni kosmicznej od 49 lat. To praktycznie pół wieku. Każdy Polak, który interesuje się kosmosem, zna nazwisko naszego pioniera, generała Mirosława Hermaszewskiego. Ma Pan poczucie, że będąc drugim Polakiem w kosmosie również zapisałby się w historii naszego kraju?

Na pewno byłoby to wydarzenie bardzo medialne, ale nie przywiązuję się do takiej myśli. Wydaje mi się, że z mojego ewentualnego lotu w kosmos mogłoby wynikać dużo dobrego, przede wszystkim jeśli chodzi o inspirację dla innych ludzi. Być może byłoby to w stanie zmienić podejście niektórych osób do nauki. Może kogoś zainspirowałoby to do pójścia tą ścieżką kariery – niekoniecznie związaną z byciem astronautą, ale np. z technologiami kosmicznymi? Jeśli mógłbym w ten sposób kogoś zainspirować, to super.

Ewentualne misje z Pana udziałem mogłyby w jakimś stopniu dotyczyć Księżyca?

Zacznijmy od tego, że pierwsza misja programu Artemis, czyli powrotu człowieka na Księżyc, była misją bezzałogową. Artemis 2 będzie odpowiednikiem Apollo 8 – załoga poleci dookoła Księżyca bez lądowania. Natomiast Artemis 3 będzie już normalnym lotem ludzi z lądowaniem.

FOT. GRZEGORZ GAŁAŃSKI

– Moje doświadczenie i umiejętności przydałyby się zarówno na Międzynarodowej Stacji Kosmicznej, jak i w misjach księżycowych – mówi dr Sławosz Uznański

waniem na Księżycu. Załogi tych misji będą w stu procentach amerykańskie. Ale później są zakontraktowane trzy kolejne misje – Artemis 4, 5 i 6. Z tego, co wiem, na każdej misji jest przewidywane miejsce dla astronauty z Europy.

Na te trzy misje „załapie się” obecny korpus, czy już wasz?

Wszystko będzie zależało od kalendarza. Dla obecnej grupy lot na Księżyc byłby oczywiście bardzo atrakcyjny, więc będą o to walczyć. Z drugiej strony wiemy, że misje często przesuwają się w czasie, są opóźniane. A to będzie działało na korzyść naszego korpusu. Oczywiście o te miejsca będą walczyć kraje takie jak Francja, Niemcy, Włochy. Natomiast dlaczego my również nie mielibyśmy o to powalczyć? Tutaj wiele zależy oczywiście od finansowania, ale szansa zawsze jest.

Pana profil jest interesujący dla ESA i NASA z punktu widzenia lotu na Księżyc? Albo budowy stacji Gateway?

Myślę, że jak najbardziej. Szczególnie jeśli chodzi o budowę stacji Gateway – tam na pewno moje doświadczenie i umiejętności byłyby bardzo przydatne. Ale podstawową kwestią jest to, że musimy stać się większym graczem w strukturach ESA. Co – jak już powiedziałam – nie jest wcale nieosiągalne.

W czym przydałby się Pan na stacji Gateway?

Gateway ma być montowana na orbicie Księżyca. Po złożeniu

elementów stacji, wszystko będzie musiało zostać gruntownie, skrupulatnie przetestowane. Ja przeprowadzałem takich testów całą masę dla Wielkiego Zderzacza Hadronów. Myślę, że jestem dobrą osobą do pomocy przy takich zadaniach. Jeśli Polska będzie chciała mieć swoją reprezentację przy tym projekcie i w takiej formie, to jestem gotowy, żeby podjąć się takich wyzwań.

Orbita Gateway ma być na tyle specyficzna, że człowiek znajdujący się na tej stacji będzie jedną z osób, które byłyby najbardziej oddalone od Ziemi w całej historii ludzkości.

To prawda. To będzie naprawdę niezwykle projekt. Od lat 70. nie lataliśmy – jako ludzie – dalej niż niska orbita okołoziemską. Teraz wracamy na Księżyc, ale nie tylko po to, żeby wylądować w celach eksploracji, jak kiedyś. Tym razem chcemy zbudować tam naszą długoterminową obecność.

Osiem lat temu gen. Hermaszewski w rozmowie z youtuberem SciFunem twierdził, że warto myśleć o locie na Marsa, ale wszystko trzeba robić z głową, a nie jak najszybciej i za wszelką cenę. Jaki jest Pana pogląd w sprawie lotu człowieka na Marsa?

Zdecydowanie zgadzam się z gen. Hermaszewskim. Trzeba najpierw zbudować odpowiednią technologię, a to jest długoterminowy proces.

Chciałby Pan polecić na Marsa?

Raczej nie. To byłaby bardzo długa podróż, 6-8 miesięcy w jedną stronę, tyle samo z powrotem, a jeszcze trzeba czekać na dobre ułożenie planet. Dzisiaj technologiczny aspekt takiej podróży jak najbardziej pozwalałby nam na lot na Marsa. Ale problemem jest natura człowieka. Ekspozycja na promieniowanie kosmiczne – co jest moją specjalizacją – to tylko jedna kwestia. Druga to problemy czysto psychologiczne – wielomiesięczne osamotnienie z niemożliwością natychmiastowego powrotu. I problemy natury czysto medycznej – założymy, że podczas lotu ktoś będzie miał zapalenie wyrostka. Co z tym zrobić? Jak przeprowadzić operację w stanie nieważkości? Dodatkowo, zanim człowiek poleciałby na Marsa, trzeba byłoby wysłać tam pełną infrastrukturę, która pozwalałaby ludziom przeżyć, chronić ich środowiskowo. To jest naprawdę przedsięwzięcie o gigantycznej skali.

Wróćmy na chwilę na Ziemię. Czym zajmuje się Pan w wolnym czasie?

Zawsze prowadziłem bardzo aktywne życie. Dużo się ruszałem, uprawiałem dużo sportów. Jako chłopiec byłem członkiem klubu żeglarskiego w Warszawie. Ściagałem się w mistrzostwach Polski, również międzynarodowo. To był mój pierwszy sport. Oprócz tego dużo jeździłem na deskorolce, na rolkach, grałem w koszykówkę. Od najmłodszych lat chodzę też po górach.

Lubi Pan poczytać literaturę sci-fi, albo obejrzeć film o tej tematyce?

Jak najbardziej, lubię zwłaszcza filmy. Co prawda nigdy nie byłem fanem np. „Gwiezdných wojen”, ale mogę polecić serial, który nazywa się „The Expanse”. Podobno książki są jeszcze lepsze, ale ja ich nie czytałem. Natomiast oglądając serial, miałem kilkakrotnie przemyślenia w stylu: „Hmm, coś mi się tutaj nie zgadza”. Siadałem więc z kartką i zaczynałem liczyć. I zawsze okazywało się, że moje wyliczenia pokrywały się z tym, co przedstawiano w serialu.

Jaka jest Pana ulubiona planeta w układzie słonecznym?

Muszę się zastanowić... Wszystkie planety są niezwykle, niepowtarzalne i bardzo ciekawe, ale moją ulubioną jest chyba Ziemia. Z tego co obecnie wiemy, jest to jedyne miejsce we wszechświecie, na którym istnieje życie. Oczywiście w przyszłości może się okazać, że życie jest powszechne w kosmosie, ale gdybym miał wybrać na dziś, to zdecydowanie wybrałbym Ziemię.

A ulubiony księżyc w naszym systemie planetarnym?

Chyba wskazałbym na nasz Księżyc.

Nie Tytan, albo np. Enceladus?

Nasz Księżyc jest na ten moment osiągalny i to sprawia, że jest moim ulubionym. A propos księżyców, przypomnia mi się fajna historia. Jakiś czas temu występowałem na warsztatach rakietowych dla dzieci w Łodzi i byłem niesamowicie zaskoczony, jaką wiedzę mają dzieciaki. Zadałem im pytanie, czy nasz Księżyc jest jedynym, jaki znają. A one mówią: „Nie, jest Tytan, jest Europa...”. Spytałem w takim razie, ile księżyców ma Mars. I dzieci w wieku 8-11 lat odpowiedziały: „Dwa. Fobos i Deimos”. A ja sam przez lata nie mogłem zapamiętać nazwy Deimos! To jest fascynujące, że dzieci mają taką wiedzę o naszym układzie słonecznym. I warto byłoby zrobić wszystko, żeby tej wiedzy nie straciły.

CV

Sławosz Uznański

Polski naukowiec i doktor elektroniki. Urodził się w 1984 r. w Łodzi. Obecnie pracuje w Europejskiej Organizacji Badań Jądrowych (CERN). W 2022 roku został wybrany do rezerwowego korpusu astronautów Europejskiej Agencji Kosmicznej (ESA).

HOROSKOP

Wodnik (20.01 - 18.02)

Przed Tobą udany dzień. Horoskop dzienny zapowiada, że ludzie będą Cię chwalić, i doceniać to, co zrobisz.

Ryby (19.02 - 20.03)

„Dojrzejesz” do podjęcia ważnych decyzji. Horoskop na dziś mówi, że nie będą one dotyczyć tylko Ciebie.

Baran (21.03 - 19.04)

Unikaj drażliwych tematów i ludzi, którzy lubią je podejmować. Horoskop dzienny na piątek mówi, że unikniesz dzięki temu sporej awantury.

Byk (20.04 - 20.05)

Horoskop dzienny zapowiada, że staniesz dzisiaj przed szansą na poprawę kondycji swoich finansów.

Bliznięta (21.05 - 21.06)

Optymizm i otwartość na potrzeby innych będą Twoim znakiem rozpoznawczym. Horoskop na dziś mówi, że to będzie przyjemny dzień.

Rak (22.06 - 22.07)

Ktoś będzie próbował stawiać przed Tobą zadania przerastające Twoje możliwości. Horoskop dzienny na piątek radzi dać temu odpór.

Lew (23.07 - 22.08)

Horoskop dzienny wyraźnie wróży, że napotkasz dzisiaj przeszkody na drodze do realizacji niektórych ważnych planów i przedsięwzięć.

Panna (23.08 - 22.09)

Oczekuj sukcesów. Horoskop na dziś zapowiada, że nawet najtrudniejsze zadania nie będą sprawiać Ci żadnych problemów.

Waga (23.09 - 22.10)

Przed Tobą dzień pełen niespodzianek i zaskakujących zwrotów akcji. Horoskop dzienny na piątek wróży, że będzie dość ekscytujący...

Skorpion (23.10 - 21.11)

Ktoś będzie próbował zakraść się w Twoje łaski. Horoskop dzienny ostrzega, że zrobi to z niskich pobudek...

Strzelec (22.11 - 21.12)

Ludzie będą narażeni na słowa krytyki z Twojej strony. Horoskop na dziś to wyraźna wskazówka, by nieco przemyśleć swoje zachowanie...

Koziorożec (22.12 - 19.01)

Horoskop dzienny na piątek mówi, że zainicjujesz przedsięwzięcie, w które bardzo chętnie zaangażuje się spore grono Twoich znajomych.

Mikołaj Kopernik i jego współcześni wierzyli, że układ planet w chwili narodzin ma wpływ na całe życie, dlatego kto mógł, ten dbał o zanotowanie dokładnych danych.

Minutowa końcówka budzi pewne wątpliwości, ponieważ w XV stuleciu zegary miały prze-
ważnie tylko jedną wskazówkę, nie pokazywały zatem czasu tak dokładnie, jednak pamiętać trzeba, że astronom pochodził z bogatej i wpływowej rodziny. Zaraz, zaraz - ktoś powie. Wybitny naukowiec i horoskopy? Tak, co więcej, on również je stawał analizował.

- Pamiętajmy, że Kopernik w gruncie rzeczy zaczynał od astrologii, astronomii jako nauki jeszcze wtedy nie było - mówi prof. Krzysztof Mikulski, historyk z Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu, między innymi badacz dziejów wielkiego astronoma. - Kopernik stawił horoskop na zdrowie swojej matki w 1495 roku. Moim zdaniem pani Barbara była już wtedy schorowana i niebawem zmarła. Uważam, że dlatego Kopernik wrócił ze studiów w Krakowie do Torunia.

Skąd ten ród?

Matka astronoma pochodziła z bardzo bogatej i wpływowej toruńskiej rodziny Watzenrode. Jej brat Łukasz został biskupem warmińskim. O ile na temat wpływu planet w chwili narodzin na dalsze życie astronoma można dyskutować, o tyle wpływy wujka bezspornie były znaczące.

Ojciec, również Mikołaj, był kupcem. Przyjechał do Torunia... No właśnie, jedni mówią o Krakowie, inni wywodzą ród Koperników od miejscowości Koperniki.

Jak to wygląda w świetle najnowszych badań?

- Stawiam tezę, że nazwisko pochodzi od zawodu - wyjaśnia profesor Mikulski. - Chodzi o ludzi, którzy zajmowali się górnictwem bądź produkcją miedzi. Nazwisko to jest charakterystyczne dla określonego regionu, obszaru od Wałbrzycha po Śląsk Opawski, czyli terenów, na których wydobywano miedź. Po śląsku „kopernik” to mniej więcej to samo, co po polsku „kotlarz”. Przybył do Torunia ojciec Mikołaja Kopernika zajmował się m.in. handlem miedzią. W mieście nazwisko to pojawiało się już jednak wcześniej, na przełomie XIV i XV

NIEZŁY KOCIOŁ Z TYM KOPERNIKIEM

Wstrzymał Słońce, ruszył Ziemię, a los jego zapisany był w gwiazdach. W każdym razie jego rodzice byli o tym przekonani i dzięki temu znamy dokładną datę jego urodzin: 19 lutego 1473 roku o godz. 16.48. Informacje te przetrwały do naszych czasów dzięki... horoskopowi

Szymon Spandowski

Rozmowa astronoma z Bogiem, obraz Jana Matejki przedstawiający Mikołaja Kopernika we fromborskim obserwatorium

wieku został odnotowany Wawrzyniec Kopernik, który był... kotlarzem. Niewykluczone, że mógł być jakoś z „naszymi” Kopernikami spokrewniony.

Problematiczny adres

Jak widać, różnego rodzaju źródeł jest sporo. Mamy informację na temat godziny narodzin, ale na przykład miejsce, w którym astronom przyszedł na świat, jest przedmiotem trwających od stuleci dyskusji.

Na pewno Kopernik nie urodził się w kamienicy na rogu Piekara i obecnej ul. Kopernika, którą w 1812 roku zwiedzał Napoleon Bonaparte.

Raczej też nie przywitał się ze światem w kamienicy przy obecnej ul. Kopernika 15/17. Dom należał do Koperników, jednak Barbara i Mikołaj senior przeprowa-

dzili się stąd do budynku przy Rynku Staromiejskim 36.

- Moim zdaniem to, że Kopernik urodził się przy Rynku Staromiejskim jest bardziej niż prawdopodobne - mówi Krzysztof Mikulski. - Jak udało mi się wykazać, Kopernikowie dokupili do już wcześniej posiadanej, drugą połowę domu. Posiadali zatem całą kamienicę w najbogatszej i najbardziej reprezentacyjnej pierzei rynku, na dodatek położonej bezpośrednio przy prowadzącym przez miasto głównym szlaku handlowym. Byłoby dziwne, gdyby się tam nie przenieśli.

Mikołaj Kopernik był torunianinem, o czym zresztą informuje napis na cokole pomnika odsłoniętego w październiku 1853 roku na toruńskim Rynku Staromiejskim. Inskrypcja jest łaciń-

ska, co było bardzo mądrym posunięciem ówczesnych władz miasta. Walka, którą toczyli między sobą Niemcy i Polacy o prawo do uznania Kopernika za swego, trwała dwa stulecia. Realia czasów kopernikańskich nie dają się jednak podporządkować czarno-białym podziałom.

Gorszy pieniądź wypiera lepszy

- Na pewno pierwszym językiem, którym posługiwano się wtedy w domach bogatych toruńczyków, był niemiecki, jednak polskiego Kopernik również musiał się nauczyć już w Toruniu - mówi profesor Krzysztof Mikulski. - Chociaż językiem elit był wtedy niemiecki, to połowa ludności miasta była pochodzenia słowiańskiego. Poza tym polski był również językiem kontra-

hentów, z którymi handlowali toruńscy kupcy.

Poza tym, jak wiadomo, Kopernik w 1521 roku bronił przed Krzyżakami Olsztyna, ale - o czym się dziś raczej nie pamięta - utrzymywał jednocześnie kontakty z wieloma osobami z dworu Albrechta Hohenzollerna.

Warto przypomnieć, że podczas ostatniej wojny, którą prowadzili Krzyżacy z Polakami, Kopernik dał się poznać nie tylko jako obrońca Olsztyna, ale również... pieniądza.

W marcu ubiegłego roku minęła 500. rocznica wystąpienia Kopernika podczas grudniadzińskiego sejmiku stanów Prus Królewskich, na którym astronom przedstawił swoje pomysły dotyczące reformy monetarnej. Zresztą pomysły te były efektem załamania gospodarczego, jakie Kopernik obserwował podczas trwającej się od 1519 roku wojny.

- Zauważył, że fałszowane podczas wojny monety wypierają z rynku pieniądze prawdziwe - mówi Michał Kłosiński, kierownik mieszczącego się w domu Koperników oddziału Muzeum Okręgowego w Toruniu. - Monety fałszowali m.in. Krzyżacy, zmniejszając w nich zawartość srebra czy złota. Taki zepsuty pieniądź zalewał rynek, natomiast pieniądź cenny, czyli taki, w którym proporcje kruszcu były właściwe - z rynku zniknął, ponieważ podczas kryzysu każdy chciał się zabezpieczyć gromadząc mocną walutę. To samo dzieje się dzisiaj. Kopernik uważał, że mocny pieniądź jest fundamentem rozwoju gospodarczego.

Po wystąpieniu w Grudniadzie Kopernik swoje uwagi spisał, jednak jego traktat niestety w oryginale się nie zachował. Wiadomo, że astronom postulował w nim m.in. utworzenie jednej mennicy centralnej, do czego jednak wtedy nie doszło.

Widok z ogrodu

Naukowcy pochylają się nad Kopernikiem i jego spuścizną od lat, wciąż jednak wokół astronoma krążą konstatacje tajemnic. Chociaż Matejko przedstawił badacza w obserwatorium na fromborskiej wieży, w rzeczywistości Kopernik oglądał niebo z ogrodu przy swojej kanonii. Korzystał przy tym z prostych urządzeń do pomiaru pozycji gwiazd. Nie widział nic więcej, poza tym, co mogło dostarczyć ludzkie oko. Nie przeszkadzało mu wtedy jednak smog i światła miasta.

We Fromborku miał również gospozię, o której złośliwi mówili, że była nie tylko gospo-
sią...

- Wiemy, że była to krewna, wobec której Kopernik prawdopodobnie miał również obowiązek opieki - mówi Michał Targowski z Wydziału Nauk Historycznych UMK. - Mamy też listy z otoczenia Kopernika, które pokazują, że była ona uważana za jego kochankę. Być może mieli romans, jednak trzeba wziąć pod uwagę, że głosy, które docierały do biskupa, pochodziły od ludzi Kopernikowi niechętnych, ale za to zainteresowanych przejęciem jego stanowiska. Sam Kopernik w listach do biskupów warmińskich tłumaczył się z zarzutów i obiecywał, że ta pani więcej u niego nogi nie postawi. Prawda jednak była taka, że nawet po śmierci astronoma przysłała ona po swoje rzeczy.

Zachowana korespondencja jest bardzo oficjalna, trudno więc na tej podstawie wyciągnąć jakieś poważniejsze wnioski. W badaniach nad Kopernikiem rola gospozi to jednak drobnotka, w porównaniu z dyskusją na temat miejsca spoczynku astronoma.

Gdzie ten grób?

Kilka lat temu świat obiegra wieść, że we fromborskiej katedrze udało się odnaleźć fragment czaszki Mikołaja Kopernika.

Pobrany z kości materiał DNA miał pasować do materiału z włosa znalezionej w jednej z książek należącej do astronoma. Wyniki tych badań wywołały dyskusje, które trwają do dziś. Sceptycy uważają, że nie ma pewności, iż włos należał do Kopernika, a znalezione fragmenty kości były zbyt małe, żeby na ich podstawie pokusić się o rekonstrukcję. Z pewnością łatwiej by było rozwiązać wątpliwości, gdyby udało się znaleźć szczątki kogoś z krewnych Kopernika, tylko gdzie ich szukać?

- Chowani byli w toruńskim kościele Świętych Janów, ale czy pochówki te się zachowały? - mówi dr Michał Targowski. - Najprościej byłoby odnaleźć szczątki Łukasza Watzenrode. We Fromborku jest krypta biskupia, jednak tu również nie wiemy, który ze znajdujących się tam szkieletów będzie tym właściwym?

Wielki odkrywca skrywa jeszcze wiele tajemnic, z którymi badacze będą się mierzyć jeszcze długo.

CV

Mikołaj Kopernik - łac. Nicolaus Copernicus, niem. Nikolaus Kopernikus (ur. 19 lutego 1473 w Toruniu, zm. przed 21 maja 1543 we Fromborku) - polski prawnik, urzędnik, dyplomata, lekarz i niższy duchowny katolicki, doktor prawa kanonicznego, zajmujący się również astronomią i astrologią, matematyką, ekonomią, strategią wojskową, kartografią i filologią. Bywa też nazywany fizykiem i filozofem.

Kopernik jest najbardziej znany jako astronom - twórca heliocentrycznego modelu Układu Słonecznego i prawdopodobnie pierwszy heliocentryk w Europie od czasów starożytnej Grecji. Autor dzieła „De revolutionibus orbium coelestium” (O obrotach sfer niebieskich) przedstawiającego szczegółowo jego wizję Wszechświata.

Prace Kopernika - inaczej niż wcześniejsze koncepcje Arystarcha z Samos - dokonały przełomu i wywołały jedną z najważniejszych

rewolucji naukowych od czasów starożytnych, nazywaną przewrotem kopernikańskim. Z tego powodu heliocentryzm bywa nazywany kopernikanizmem, a kosmologiczno-filozoficzny postulat odrzucenia wszelkiego geocentryzmu i antropocentryzmu - zasadą kopernikańską. Inne osiągnięcia uczonego to m.in. sformułowanie ilościowej teorii pieniądza i prawa Kopernika-Greshama w ekonomii. W geometrii płaskiej rozpowszechnił twierdzenie nazywane jego imieniem, choć nie jest je-

go pierwszym autorem. Kopernik to również tłumacz bizantyjskiego pisarza Teofilakta Symokatty na język łaciński, autor łacińskiego poematu „Septem Sidera” (Siedem Gwiazd) oraz map Warmii i innych terenów Prus.

Astronomiczne dzieło Kopernika wiązało się też z rewizją fizyki Arystotelesa, będącej częścią jego systemu filozoficznego - otwierając drogę do mechaniki klasycznej, teorii grawitacji Newtona i do nowożytnej metody naukowej. (WIKIPEDIA)

polski serial telewizyjny

zasuwa przy drzwiach

material dla modelarza

piękno, uroda

proszek do drukarek

Zosia z wiersza

poskramiacz lwów

arystokrata z Anglii

rosyjski

kwiat doniczkowy

rosyjski

piersiastek jak wyspa

dział mechaniki

popularne imię psa

wyprawiona koźła skóra

nabór aktorów do filmu

roślina doniczkowa

piońowa ścianiana grani

narzędzie do wygładzania powierzchni

roślina przyprawowa

wpleciona we włosy

pycha miasto w Hiszpanii

drzewo z Azji, sliwodaktyl

mała walizka

karabin maszynowy

polska tele-nowela

orkan lub halny

ptak błotny

rosyjski

kwiat doniczkowy

roślina do majenia

zadrapanie, skaza

skrzeczy na płocie

sprzet lekkoatletyczny

At dla chemika

mieszana w tenisie

choroba pasożytnicza, zimnica

czzerwony kozak

Violetta, aktorka z serialu „Ranczo”

Wawrzyn dumny z ogona

turecka łódka

ma 365 dni

kolarski

suszy się na łące

wyspa Odyseusza

potocznie o pistolecie

likier kminkowy

odkryty przez Marię Curie

belka na statku

podaje węgiel sztuczna skóra

duchowny w synagodze

piłkarze z Mediolanu

litery na szyldzie

muzyka Budki Suflera

karabin maszynowy

grecka bogini switu

pogoda, atmosfera

filmowa dla atlety

pisze o moralności

głębia część spłaty długu

kościelna kłątwa

bulgarski grosz

fryga

lekarstwo na ból

odmiana esperanto

Deja-niry

muł, szlam

zawijane ciasto

luka między deskami

seria-łowa hrabina zakątek

petla kowboja

zastępuje szelki

niejeden w rupieciarni

pramatka w raju

barwa gaz szlachetny

następca rodu

film Luca Bessona

woźny sądowy z „Pana Tadeusza”

złot-nierz lekkiej jazdy

zboże siane jesienią

rodzaj uczesania lub kucharz na statku

egipski bóg świata zmarłych

akt prawny

tajniki zawodu

ciepły lub słoneczny

poważanie

etan lub propan

demoniczna kobieta

małpa z Borneo stolica w Afryce

głębia część spłaty długu

kościelna kłątwa

rodzaj uczesania lub kucharz na statku

egipski bóg świata zmarłych

akt prawny

tajniki zawodu

ciepły lub słoneczny

zbiór obrazów

ścięty róg

powóz konny

małpa z Borneo stolica w Afryce

głębia część spłaty długu

kościelna kłątwa

rodzaj uczesania lub kucharz na statku

egipski bóg świata zmarłych

akt prawny

tajniki zawodu

ciepły lub słoneczny

peruwiański złoty

miazga owocowa

z liryczną dramatem

ryba śledziowa

duża skrzynia

wieje ku równikowi

barwa gaz szlachetny

następca rodu

film Luca Bessona

woźny sądowy z „Pana Tadeusza”

złot-nierz lekkiej jazdy

zboże siane jesienią

rodzaj uczesania lub kucharz na statku

egipski bóg świata zmarłych

akt prawny

tajniki zawodu

ciepły lub słoneczny

powieść Kraszewskiego

przetak

szansa

małpa z Borneo stolica w Afryce

głębia część spłaty długu

kościelna kłątwa

rodzaj uczesania lub kucharz na statku

egipski bóg świata zmarłych

akt prawny

tajniki zawodu

ciepły lub słoneczny

24

28

22

25

16

18

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

1

10

7

29

12

11

20

3

8

19

30

15

21

27

23

6

9

17

28

16

14

26

5

2

4

13

DROBNE

Jak zamieścić ogłoszenie drobne?

Telefonicznie: 800 472 852, 61 86 94 143 Faxem: 61 623 25 28
Przez internet: ibo.polskapress.pl E-mail: drobne@glos.com

Biuro Ogłoszeń:

ul. Grunwaldzka 19, **60-782 Poznań**,
tel. 61 869 41 43; 61 86 94 162

NASZE BIURO W POZNANIU

GŁOS WIELKOPOLSKI

ul. Grunwaldzka 19,
60-782 Poznań
pon.-pt. w godz. 8.00-16.00
sob. nieczynne
tel. 61-869-41-43, 502 499 742
e-mail: drobne@glos.com

NASZE BIURA W WIELKOPOLSCIE

CHODZIEŻ

ul. Wojska Polskiego 8
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel. 502 499 778
e-mail:
reklama.chodziez@glos.com

GNIEZNO

ul. 3 Maja 1
czynne pon-pt 9.00-17.00
tel. 502 499 738, 797 607 921
e-mail:
reklama.gniezno@glos.com

GRODZISK WIELKOPOLSKI

ul. Szeroka 1
czynne pon-pt 9.00-17.00
tel. 698 635 707, 502 499 744
e-mail:
reklama.grodzisk@glos.com

KALISZ

ul. Polna 20/112
czynne pon-śr 8.00-16.00,
czw-pt 9.00-17.00
tel. 797 607 922
e-mail: reklama.kalisz@glos.com

KOŚCIAN

ul. Piłsudskiego 44/4
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel. 502 499 009
e-mail:
reklama.koscian@glos.com

KROTOSZYN

ul. Rawicka 5
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel. 797 607 919
e-mail:
reklama.krotoszyn@glos.com

LESZNO

ul. Słowiańska 55
czynne pon-pt 8.00 -16.00
tel. 606 930 800
e-mail: reklama.leszno@glos.com

OBORNIKI

ul. Rynek 11A
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel. 514 800 943
e-mail:
reklama.oborniki@glos.com

PIŁA

ul. Wojska Polskiego 26
czynne pon-pt 9.00-17.00
tel. 797 607 925, 698 635 722
e-mail: reklama.pila@glos.com

PLESZEW

ul. Słowackiego 14
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel. 797 607 923
e-mail:
reklama.pleszew@glos.com

SZAMOTULY

ul. Dworcowa 12
czynne pon-pt 8.00-16.00
tel./fax 797 607 920
e-mail: dzien@glos.com

WĄGROWIEC

ul. Dworcowa 2
czynne pon-pt 9.00-17.00
tel. 514 800 958
e-mail:
reklama.wagrowiec@glos.com

Nieruchomości

MIESZKANIA DO WYNAJĘCIA

POKÓJ

DLA pary, Świerczewo 517-915-341

DOMY - SPRZEDAM

GÓRCZYN ok. PANORAMY dom 140 m²: 4 mieszkania 2-pok. 721-096-318

DOMY - DO WYNAJĘCIA

GÓRCZYN ok. PANORAMY dom: cztery mieszkania 2-pokojowe 570-455-025

DZIAŁKI, GRUNTY SPRZEDAM

BUDOWLANA

DZIAŁKA budowlana 1010 m, linia brzegowa jeziora, 20 km od centrum Poznania sprzedam, tel. 507 222 063

GARAŻE

GARAŻE blaszane, bramy, kojce, dowóz montaż gratis, raty! 509-058-388, 61/812-54-69, 62/586-07-83, 63/220-26-46, 65/619-34-15, 67/345-05-16 www.konstal-garaze.pl

Handlowe

ANTYKI

POZNAŃ, okolice skupuję porcelanę obrazy, monety, książki, medale i mundury wojskowe Tel.530-005-327

MATERIAŁY BUDOWLANE

CEGLA pełna 501-984-368

Motoryzacja

SAMOCHODY OSOBOWE- KUPIĘ

ABSOLUTNIE wszystkie- 881-18-18-07

AUTO kupię 2000-2020; 609-16-22-66

Finanse biznes

KREDYTY, POŻYCZKI

Pomoc finansowa WEKSŁO Sp. Jawna - gotówka do ręki - z dojazdem do domu - tel. 511-044-116

0010716007

Potrzebujesz pieniędzy?

Bank odmówił Ci kredytu?

DZWOŃ tel. 881 603 927

Praca

ZATRUDNIĘ

DEKARZY i pomocników 693-638-443

FIRMA z branży paliwowej

z wieloletnim doświadczeniem poszukuje pracownika biurowego. Wymagane doświadczenie, znajomość pakietu Office, mile widziana obsługa programu Subiekt oraz platformy skarbowo celnej PUESC. Oferujemy umowę o pracę oraz stabilne warunki zatrudnienia. Kontakt: 603 266 776

INSTALATOR WOD-KAN-CO-GAZ

zatrudnię,
tel. 607-566-688.

MONTERA wentylacji oraz do przyłączenia, (Ukraińcy), praca w Poznaniu. Tel: 883-196-100

NIEMCY: murarz, cieśla, hydraulik, malarz, ślusarz, spawacz: 601218955

W gospodarstwie mlecznym, z doświad.- zamieszkanie, 517-433-784

Warsztat Ślusarski zatrudni rencistę lub emeryta na cały lub 1/2 etatu. Praca od poniedziałku do piątku. Tel. 539-227-494

0010730851

Wyjedź jako opiekunka do Niemiec i zarób nawet do **1900€ netto!**

Zadzwoń!
+48 518 733 727

SZUKAM PRACY

UCZCIWA zaopiekuję się starszą osobą, doświadczenie. 693-458-208

AUTOPROMOCJA

GŁOS WIELKOPOLSKI

Gotuj się na
sobotę

W magazynie „Weekend z rodziną” smaczne domowe przepisy
gloswielkopolski.pl

REKLAMA 0010697885

Stacja demontażu pojazdów
ZŁOMUJGRATA.PL

KASACJA POJAZDÓW

500 545 500

Zdrowie

ZABIEGI

MASAŻE różne. Tel. 664-811-233

MASAŻE wszystko tel. 518-039-310

Usługi

AGD RTV FOTO

TELEWIZORY - naprawa u klienta, tel. 602 116 108

BUDOWLANO-REMONTOWE

CYKLINA lakier układ 509-39-59-90

Cyklinowanie bezpył. 602582486

CYKLINOWANIE, parkiety- 669934242

Dachy 781-098-740

MALARKA szpachel tapeta 515550833

ODNAWIANIE wanien, 600 979 826

REMONTY od A do Z, 662-099-292.

INSTALACYJNE

Hydraulik, awarie, udrażnianie kanalizacji tel. 608-347-255

MONTAŻOWE

ROLETY bramy żaluzje plisy Serwis 61/8171839 www.dudzikbronslaw.pl

OGRODNICZE

DRZEWA, wycinka, skracanie, przycinka, wywóz Tel. 605-320-460

PORZĄDKOWE

SPRZĄTANIE i wywóz, mieszkania, strychy, piwnice Tel. 605-320-460

STOLARSKIE

TAPICER 502113808 tanio 618105-107

TRANSPORTOWE

ABSOLUTNIE tani wywóz 501-223-965

INNE

ZDUN: piece, kominki 502-27-26-60

Rolnicze

MASZYNY ROLNICZE

KUPIĘ ciągniki, przyczepy, maszyny rolne. Tel. 535135507.

KUPIĘ ciągniki, przyczepy, maszyny rolne. Tel. 535135507.

Zwierzęta

USŁUGI

KURY nioski leghorn 690570009

Matrymonialne

Biuro "ZAUFANIE" tel 501-632-235

Towarzyskie

DYSKRETNA!!! 511-503-418

Różne

KASA za stare książki 609-643-399

ODSTĄPIĘ miejsce na cmentarzu, Poznań przy ul. Lutyckiej, 661-834-800

REKLAMA

0010703171

POGOTOWIE

Wypadki 999, 112

WAŻNE TELEFONY

Policja 997

Straż Pożarna 998

Straż Miejska 986

Pogotowie Energetyczne 991

Pogotowie Gazowe 992

Pogotowie Wodno-Kanalizacyjne 994

Pogotowie Ciepłownicze 993

UM Poznań

Informacje ważne dla mieszkańców miasta

tel. 61 834 61 26

Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej

tel. 61 624 22 22

MPK Poznań,

ul. Głogowska 131, 60-224 Poznań,

tel. 19 445

Informacja PKP

tel. 19 757

Informacja – Dworzec Główny Poznań

tel. 61 63 31 659

Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich,

aleja Solidarności 77, 00-090 Warszawa,

tel. 22 551 77 00

Bezpłatna Infolinia Obywatelska

800 676 676

Federacja Konsumentów Klub Poznański,
ul. 27 Grudnia 17/19, 61-737 Poznań,

tel. 61 851 61 52

Powiatowy Rzecznik Konsumentów

Marek Radwański,

ul. Słowackiego 8, 60-823 Poznań,

tel. 61 841 88 30

Miejski Rzecznik Konsumentów

(dla Poznania) dr Marek Janczyk,

ul. Libelta 16/20, Poznań,

tel. 61 878 58 70

ZUS Centrum Obsługi Telefonicznej

tel. 22 560 16 00

Telefon dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

„Niebieska Linia”

(czynny 24 godziny)

tel. 61 814 17 17

Zgłoszenia przemocy w rodzinie:

niebieska.skrzynka@poznan.policja.gov.pl

Katolicki Telefon Zaufania, Poznań

tel. 61 865 10 00

Telefon zaufania dla osób z problemem

alkoholowym i ich rodzin

(czynny 24 godziny)

tel. 61 843 01 01

Anonimowi Alkoholicy

(czynny w godz. 18-22)

tel. 61 853 16 16

MONAR Poznań

tel. 61 868 72 27

(czynny pon.-pt. w godzinach 9-15)

Infolinia WOW NFZ Poznań

800 190 590

(czynna pon.-pt. w godzinach 8-16)

Krajowa Informacja Skarbowa

801 055 055

Wojewódzki Inspektorat Inspekcji

Handlowej w Poznaniu,

al. Marcinkowskiego 3, 60-967 Poznań,

tel. 61 852 09 77

Polubowny sąd konsumencki w Poznaniu,

al. Marcinkowskiego 3, 60-967 Poznań,

tel. 61 852 35 07

Wojewódzki Inspektorat Farmaceutyczny,

ul. Szwajcarska 5, 61-285 Poznań,

tel. 61 875 95 75

Wojewódzki Inspektorat Weterynarii,

ul. Grunwaldzka 250, 60-166 Poznań,

tel. 61 868 93 47

Całodobowa infolinia w sprawach

kwarantanny i zdrowia - Sanepid

tel. 222 500 115

Nekrologi i kondolencje

Szanowni Państwo,
w trosce o zdrowie Państwa i naszych pracowników
prosimy o ograniczanie wizyt w naszych oddziałach.

ZACHĘCAMY
do korzystania z poczty email:
nekrologi@glos.com
lub z formularza na stronie
https://nekrologi.gloswielkopolski.pl

Biuro Ogłoszeń „Głosu Wielkopolskiego”
Poznań, ul. Grunwaldzka 19
czynne: pn.- pt. w godz. 8.00-16.00
w soboty nieczynne
☎ 61 866 66 81, 61 869 41 43, 502 499 742

Każdy nekrolog w specjalnym
serwisie internetowym
www.nekrologi.net

0010744828

Serdeczne podziękowania
Wszystkim Uczestnikom uroczystości pogrzebowej

ś†p
Leopolda Bartkowskiego
składa
Rodzina

0010745950

Z głębokim żalem przyjęliśmy wiadomość o śmierci 8.02. 2023 r.
Naszej Drogiej Koleżanki, długoletniej Pracownicy

ś†p **Elżbiety Szaroleta**
Rodzinie Zmarłej
wyrazy szczerego współczucia
składają
Koleżanki, Koledzy Wyborowa S.A. w Poznaniu

0010746357

Z głębokim smutkiem i żalem
przyjęliśmy wiadomość o śmierci

ś†p
Roman Kuźmia
Członka Klubu Gazety Polskiej,
aktywnego uczestnika wydarzeń patriotycznych.

Rodzinie zmarłego
wyrazy szczerego współczucia
składają
Bartłomiej Wróblewski,
Poseł na Sejm RP wraz ze współpracownikami

0010746403

*Piękni duchem, szlachetni,
zawsze za szybko odchodzą...*

ś†p
Edward Skrzypczak
Nasz drogi, nieodżałowany Szwagier i Wujek
zmarł 12 lutego 2023 r.

Zostanie pochowany 21 lutego 2023 r.
o godzinie 13.00 na cmentarzu w Skórzewie.

Halina i Zofia z rodzinami

Poznań, Kraków, Dallas, Lizbona, Londyn,
Long Island, San Jose

0010746596

Z wielkim smutkiem
przyjęłam wiadomość o śmierci

Pana
Edwarda Skrzypczaka

oddanego i wieloletniego działacza lewicy,
patrioty, prawego, szlachetnego człowieka,
na którego zawsze można było liczyć.

Rodzinie i Bliskim
składam
głębokie kondolencje

Katarzyna Kretkowska
Posłanka na Sejm RP

0010746451

Dnia 12 lutego 2023 r. zmarł
Szlachetny, Prawy, Wspaniały Człowiek,
mój najukochańszy Mąż

ś†p
mgr inż. elektryk
Edward Skrzypczak
lat 86

Zawsze oddany innym,
spieszący z pomocą potrzebującym.
Zaangażowany w działalność humanitarną
na rzecz Afryki
(dwadzieścia lat życia i pracy w Nigerii).
Czynny na niwie społecznej - harcerze seniorzy,
weterani, rezerwiści - do ostatnich chwil życia.
Wieloletni główny inżynier fabryki obrabiarek HCP.
W latach 1981-1982 oddolnie wybrany
I Sekretarz KW PZPR w Poznaniu,
odwołany z funkcji przez władze stanu wojennego.

Pogrzeb odbędzie się 21 lutego 2023 r. o godzinie 13:00
na cmentarzu w Skórzewie.

Pograżona w głębokim smutku
żona Aleksandra

0010746521

*Chociaż wiemy, że kiedyś nastąpi,
śmierć zawsze jest niespodziewana.*

Z głębokim żalem zawiadamiamy,
że w dniu 12 lutego 2023 roku
w wieku 93 lat, odeszła nagle
nasza kochana
Mama, Teściowa, Ciocia, Babcia i Prababcia

ś†p
Alina Kowalczyk
z domu Florkowska

Msza św. odprawiona zostanie
w środę, 22 lutego 2023 roku o godzinie 11.00
w kościele pw. św. Wawrzyńca
przy ul. Przybyszewskiego 30
(księża Pallotyni) w Poznaniu.
Ceremonia pogrzebowa
odbędzie się tego samego dnia
na cmentarzu Junikowo o godzinie 12.30.

Pograżona w smutku
Rodzina

0010746509

Naszej drogiej Koleżance i Przyjaciółce
Basi Kożeniewskiej

wyrazy serdecznego współczucia i słowa otuchy
z powodu śmierci

Mamy
ś†p
Marii Kożeniewskiej

składa wraz z całym zespołem
Agata Ławniczak
Dyrektor Telewizji Polskiej S.A.
Oddział w Poznaniu

REKLAMA 0010712283

NAGROBKI
ZAPEWNIAMY NAJWIĘKSZY WYBÓR!

Poznań, ul. Dąbrowskiego 139 (przed pętlą tramwajową Ogrody),
tel.: 61 843 62 37, kom.: 781 999 551, 601 999 551, www.nagrobki-wicherek.pl
Oborniki, ul. Kasztanowa 4 (za Urzędem Miejskim),
tel.: 601 999 551; www.nagrobki-oborniki.pl,
czynne od 9.00 do 17.00, sobota 9.00 - 13.00

REKLAMA 0010717486

• USŁUGI • POGRZEBOWE • PRZEWOZY
• KREMACJA • BALSAMACJA • NAGROBKI
• WIEŃCE • WYPŁATA ZUS • POŻYCZKI
• USŁUGI KAMIENIARSKIE
• LITERNICTWO W KAMIENIU

Tel. 61 853 19 43 Fax 61 852 93 20

Główne Biuro Pogrzebowe CZYNNE CAŁĄ DOBĘ:
• ul. Woźna 15a, 61-777 Poznań
Główne Biuro Pogrzebowe czynne 7:00 - 15:00
• ul. Grunwaldzka 305, 60-179 Poznań (Junikowo)
• ul. Gnieźnińska 36, 61-021 Poznań (Miłostowo)

www.universum-poznan.com.pl

Dominacja niemieckich klubów, PSG poczeka na LM?

Filip Bares

redakcja@polskapress.pl

PIŁKA NOŻNA. Bayern, Milan, Benfica i Borussia Dortmund wygrały pierwsze spotkania 1/8 finału Ligi Mistrzów. Po porażce z Bayernem blisko odpadnięcia z rozgrywek jest Paris Saint-Germain.

Był to czwarty pojedynek PSG i Bayernu w ostatnich czterech sezonach Ligi Mistrzów. W ćwierćfinale rozgrywek 2020/21 lepsza w dwumeczu okazała się francuska ekipa, a kilka miesięcy wcześniej w finale w Lizbonie Bayern wygrał 1:0.

Od początku wtorkowego meczu w Paryżu zdecydowaną przewagę mieli goście, którzy rzadko pozwalali rywalom wyjść z własnej połowy i w miarę swobodnie rozgrywali piłkę niedaleko ich pola karnego. Taki przebieg spotkania sprawił, że z trybun rozlegały się gwizdy kibiców, niezadowolonych z postawy PSG w ostatnich tygodniach. W sobotę mistrz Francji przegrał z AS Monaco w ekstraklasie, trzy dni wcześniej uległ Olympique Marsylii w 1/8 finału krajowego Pucharu. Wydaje się, że ewentualne odpadnięcie z Ligi Mistrzów przesądzi o zwolnieniu trenera Christophe'a Galtiera.

PSG przetrwało jednak bez straty gola do końca pierwszej połowy. Po zmianie stron przez chwilę wydawało się, że mecz stanie się bardziej wyrównany, ale gol Kingsleya Comana przesądził o wyniku spotkania. Francuz, który strzelił gola także w finale w 2020 roku, wykonał przeproszający gest, ponieważ większość juniorskiej i pierwsze miesiące seniorskiej kariery spędził właśnie w paryskim klubie.

FOT. CHRISTOPHE ENA/ASSOCIATED PRESS/EAST NEWS

Z trybun rw Paryżu rozlegały się gwizdy kibiców, niezadowolonych z postawy PSG w ostatnich tygodniach

Oprócz Messiego, problemy zdrowotne miał ostatnio także inny gwiazdor paryżan Kylian Mbappe, który we wtorek usiadł na ławce rezerwowych. Skorzystał na tym Warren Zaire-Emery, który został najmłodszym w historii piłkarzem w wyjściowym składzie spotkania fazy pucharowej LM. We wtorek miał dokładnie 16 lat i 343 dni, a 17. urodziny będzie obchodził w dniu rewanżu - 8 marca.

Przewagę po pierwszym meczu ma też AC Milan, który jest na dobrej drodze, aby zażegnać niedawny kryzys formy. Przed piątkowym zwycięstwem nad Torino „Rossoneri” ponieśli pięć porażek w sied-

miu meczach o stawkę. We wtorek wygrali z Tottenhamem dzięki bramce Hiszpana Brahimy Diaza w siódmej minucie. W środę w Dortmundzie gospodarze pokonali Chelsea 1:0, ale mogą też mówić o dużej dozie szczęścia.

W pierwszej połowie dwie znakomite okazje dla The Blues zmarłował Portugalczyk Joao Felix. Gdy wydawało się, że londyńczycy w pełni przejęli kontrolę nad meczem, BVB wyprowadziła kontratak. Wybitą przez defensywę gospodarzy piłkę przyjął jeszcze na swojej połowie Karim Adeyemi, popędził z nią ok. 70 metrów, mijając ostatniego obrońcę Chelsea, zmylił hisz-

pańskiego bramkarza Kepę Arrizabalagę i spokojnie wykończył akcję.

Mip, mip! I tyle go widzieli. Tak szybki piłkarz jest problemem dla każdej defensywy. Taka właśnie jest jakość Karima. To był piękny gol, do tego bardzo ważny, bo dał nam zwycięstwo - powiedział po meczu trener BVB Edin Terzic, porównując swojego zawodnika do Strusia Pędziwiadra.

Początek 2023 roku jest wymarzony dla drużyny BVB i jej kibiców. W pięciu spotkaniach Bundesligi i jednym Pucharu Niemiec dortmundzcy odnieśli komplet zwycięstw, a teraz mają dobrą zaliczkę w starciu z jednym z angielskich gigantów przed rewanżem, zaplanowanym na 7 marca w Londynie. W Brugii goście zwyciężyli dzięki trafieniom Joao Mario z rzutu karnego (51.) oraz Brazylijczyka Davida Neresy (88.). Benfica pozostaje niepokonana w tym sezonie Champions League.

Cztery kolejne starcia 1/8 finału Champions League odbędą się w przyszłym tygodniu. Ciekawie będzie zwłaszcza 21 lutego, gdy rywalizację rozpoczyna finałsi poprzedniej edycji - Liverpool i Real Madryt.

Tego dnia do akcji wkroczy też jedyny z 16 pozostałych w grze klubów z Polakami w kadrze, czyli Napoli Piotra Zielińskiego, Bartosza Bereszyńskiego i Huberta Idasiaka. Rywalem lidera włoskiej ekstraklasy będzie triumfator Ligi Europy Eintracht Frankfurt.

Na środę 22 lutego zaplanowano mecze RB Lipsk z Manchesterem City oraz Interu Mediolan z FC Porto. Rewanże zostaną rozegrane 7-8 i 14-15 marca. Finał odbędzie się 10 czerwca w Stambule. ©©

Rekord Polski Natalii Kaczmarek nie wystarczył na Holenderki

Filip Bares

redakcja@polskapress.pl

LEKKOATLETYKA. Kaczmarek ustanowiła nowy halowy rekord Polski w biegu na 400 metrów podczas mityngu World Athletics Indoor Tour we francuskim Lievin

Polka nie miała jednak szans z fantastyczną Femke Bol i zajęła trzecie miejsce. Anna Kielbasińska była szósta.

Srodkowe starcie na 400 metrów kobiet miało być polsko-holenderskim pojedynkiem pomiędzy Natalią Kaczmarek i Anną Kielbasińską oraz Femke Bol i Lieke Klaver. W ubiegłorocznych mistrzostwach Europy Bol wywalczyła złoty medal, Kaczmarek srebrny, a Kielbasińska brązowy w indywidualnym biegu na 400 m. Ponadto Klaver i Bol w Monachium zdobyły złoto w sztafecie 4x400 m, a Kaczmarek i Kielbasińska wraz z Iga Baumgart-Witan i Justyną Święty-Ersetic - srebro. Bieg finałowy był podzielony na dwa oddzielne, aby dostosować się

do halowego toru, który jest węższy od tych na zewnętrznych stadionach. W pierwszym Kaczmarek stanęła naprzeciwko Klaver i pofrunęła. Polka pobięła świetnie i ustanowiła nowy halowy rekord Polski z czasem 50.90 s i tym samym zajęła pierwsze miejsce w swoim biegu. Poprzedni należał do Justyny Święty-Ersetic (51.04 s) Klaver przybiegła druga, wolniejsza o 0.62 s.

W drugim starcie Kielbasińska musiała się zmierzyć z Bol. Holenderka narzuciła fantastyczne tempo i dobiegła do mety z czasem 49.96 s, co jest nowym rekordem mityngu. Bol zdeklasowała konkurencję, a druga za nią Rhasidat Adeleke traciła aż 0.59 s.

Halowy rekord Polski Natalii Kaczmarek wystarczył na 3. miejsce. Kielbasińska skończyła na 6. lokacie.

Mityng w Lievin był piątym w cyklu World Athletics Indoor Tour Gold. Wcześniej lekkoatleci rywalizowali w Karlsruhe, Bostonie, Toruniu i Nowym Jorku. ©©

FOT. PAWEŁ RELIKOWSKI

Polka pobięła świetnie i ustanowiła nowy halowy rekord. Poprzedni należał do Justyny Święty-Ersetic

Gąsienica-Daniel dziesiąta w slalomie gigancie mimo problemów!

Piotr Rutkowski

redakcja@polskapress.pl

NARCIARSTWO. Maryna Gąsienica-Daniel zajęła 10. miejsce w slalomie gigancie na rozgrywanych w Courchevel/Meribel alpejskich mistrzostwach świata.

Gąsienica-Daniel wystartowała z numerem 8. - najlepszym z możliwych z drugiej grupy.

Specjalizująca się w slalomie gigancie Polka dobrze przejechała zwłaszcza górą i środkową część trasy Roc de Fer

w Meribel, w dolnej jednak straciła przeszło pół sekundy do prowadzącej wtedy Amerykanki Mikaeli Shiffrin.

Ostatecznie pierwszy przejazd zakończyła na 8. miejscu ze stratą niespełna sekundy do pierwszej Shiffrin.

Do podium 28-letnia Polka traciła 0.68 s. Upragniony medal pozostawał zatem w jej zasięgu, mimo tego, że jak wyznała czuła się słabo (niedawno zmagająca się z gripą żołądkową). Nasze pozostałe reprezentantki - Magdalena Łuczak i Zuzanna Czapska - zakończyły rywalizację poza czo-

łową trzydziestką i nie zakwalifikowały się do decydującego przejazdu.

Jedną z kandydatek do medalu - mistrzyni świata supergiganta - Marta Bassino popełniła poważny błąd w górnej części trasy przez co straciła niemal 1.5 sekundy do Shiffrin, i na półmetku rywalizacji była poza pierwszą dziesiątką. W drugim przejeździe wystartowało trzydzieści najlepszych zawodniczek po pierwszej części rywalizacji. Alpejki startowały w odwrotnej kolejności do zajmowanych miejsc. Trasa Roc de Fer została

ustawiona bardziej kręto w porównaniu do pierwszej części slalomu giganta.

Gąsienica-Daniel wystartowała jako dwudziesta trzecia. Zaczęła bardzo bojowo, ale w miarę trasy gasła, i ostatecznie przekroczyła linię mety na piątym miejscu, sęk w tym że na starcie było jeszcze siedem zawodniczek...

Koniec końców Polka zakończyła rywalizację na 10. miejscu. Najlepsza okazała się Shiffrin, druga była Brignone, a trzecia Mowinckel. Druga po pierwszym przejeździe Francuzka

Tessa Worley nie ukończyła finałowego przejazdu. Awans o osiem pozycji zaliczyła Marta Bassino.

Przed dwoma laty w Cortinie d'Ampezzo zwyciężyła Szwajcarka Lara Gut-Behrami. Gąsienica-Daniel była szóstą. Slalom gigant był ostatnią konkurencją z udziałem Gąsienicy-Daniel w tegorocznych MŚ. To były szóste mistrzostwa świata w karierze Gąsienicy-Daniel.

Pierwsze miały miejsce w Schladming w 2013 roku.

Dotychczas w alpejskich mistrzostwach świata, tylko jeden

Polak zdobywał medale i był to zakopiańczyk Andrzej Bachleda-Curuś, który sięgnął po brąz w Val Gardenie w 1970 roku i srebro w Sankt Moritz cztery lata później.

W obydwu przypadkach w kombinacji.

Wyniki Maryny Gąsienicy-Daniel w MŚ w Courchevel/Meribel, to: 11. miejsce w kombinacji alpejskiej, 9. miejsce w drużynowym slalomie gigancie równoległym, 5. miejsce w slalomie gigancie równoległym, 10. miejsce w slalomie gigancie. Polka nie ukończyła supergiganta. ©©

SPORT

www.sportowy24.pl

65. Enea Bal Sportowca z „10” laureatów i premierą fragmentów filmu „Okoń”!

Radosław Patroniak
r.patroniak@glos.com

To będzie niezapomniany 65. Enea Bal Sportowca. W hotelu Andersia w piątkowy wieczór poznamy laureatów naszego redakcyjnego plebiscytu na najlepszych sportowców i trenera.

Dowiemy się kto został najpopularniejszym sportowcem Wielkopolski i kto został uznany przez kibiców najpopularniejszym trenerem. Grono nagrodzonych uzupełnią zawodnicy i zawodniczki z pierwszej dziesiątki. Przypomnijmy, że przed rokiem triumfowali jakakarna Posnani, Karolina Naja i jej trener Tomasz Kryk. Oboje w tym roku byli też w gronie nominowanych sportowców.

Enea Bal Sportowca to nie tylko wielkie święto laureatów, ale również okazja do spotkania z przedstawicielami świata sportu i polityki. Wśród gości gali zobaczymy w piątek m.in. Szymona Ziółkowskiego, jedynego mistrza olimpijskiego z Wielkopolski, byłego kapitana Lecha Poznań, Piotra Reissa i tatę Magdy Linette, największej sportowej gwiazdy ostatnich tygodni w Polsce. Zresztą tenisistka AZS Poznań, która przed dwoma laty triumfowała w naszym plebiscycie, przygotowała dla uczestników balu specjalną niespodziankę, przesłaną prosto z Florydy.

Producent filmu „Okoń”, Przemysław Erdman, jego główny bohater, Mirosław Ochoński oraz reżyser Piotr Łuczak

Wielkim wydarzeniem imprezy będzie też projekcja zwiastuna filmu „Okoń”, o legendzie Kolejorza, Mirosławie Ochońskim. Jego premiera planowana jest w 2023 r., ale właśnie na balu sportowca po raz pierwszy zobaczymy kilka ujęć tego wyjątkowego filmu, wyreżyserowanego przez naszego redakcyjnego kolegę, Piotra Łuczaka, przy współudziale Sotis Studio. Producentem „Okoń” jest znany agent piłkarski, Przemysław Erdman.

- Dla mnie to była zawodowa przygoda życia. Zdjęcia kręciliśmy m.in. w Poznaniu, Koszalinie, Hamburgu i Atenach. Wszędzie z bliska mogłem poczuć magię nazwiska „Ochoński”. To była taka podróż w czasie, który dla niektórych fanów nigdy się nie skończył. Mam nadzieję, że film spodoba się kibicom i to nie tylko tym, którzy widzieli „na żywo” wydarzenia popularnego Mundka - przyznał Piotr Łuczak.

Partnerami plebiscytu i 65. Enea Balu Sportowca byli: Enea, PZU, Lotto, Lech Pils, Samorząd Województwa Wielkopolskiego, Powiat Poznański, Miasto Poznań, Auto Compol, BP Itaka, Brother, Drzewo Wiśni, WPSL, Mandala Beauty Clinic, Ost Sped, Wielkopolski ZPN, Andersia, Rio Grande i PKOl.

Obszerną relację z balu zamieścimy w poniedziałek, a reportaż z niego będzie można zobaczyć w niedzielę o godz. 19.40 w TVP 3 Poznań.

POZNALIŚMY DATY PIERWSZYCH MECZÓW REZERW

Lech II Poznań w przyszłym tygodniu wznowi zmagania w piłkarskiej eWinner II lidze. Podopieczni trenera Artura Węski poznali daty pierwszych meczów.

Kolejorz w 20. serii gier podejmie na boisku we Wronkach Radunię Stężyca. Mecz został zaplanowany na niedzielę 26 lutego na godz. 13. Niecały tydzień później, 4 marca lechitów czeka trudne spotkanie w Kołobrzegu z miejscową Kotwicą. Ten pojedynek odbędzie się o godz. 14. **BK**

FOT. ADAM JASTRZĘBOWSKI

LECHITA Z GOLEM KOLEJKI
Radosław Murawski otrzymał wyróżnienie za trafienie w meczu z Wisłą Płock. Gol lechity z 20. kolejki piłkarskiej ekstraklasy został wybrany przez kibiców jako najładniejsza bramka ostatniego weekendu. **BK**

FOT. ROBERT WOŹNIAK

Zieloni w ostatnim spotkaniu z Pogonią przegrali na własnym stadionie 1:2. Teraz będą chcieli się im zrewanżować

Warciarze jadą do Szczecina poszukać pierwszej wygranej

Bartosz Kijeski
sport@glos.com

Warta Poznań w sobotę o g. 20 powalczy o pierwsze zwycięstwo w 2023 r. z Pogonią. Lech natomiast w niedzielę o g. 15 podejmie Zagłębie Lubin.

Zieloni cały czas pozostają bez ligowego zwycięstwa w 2023 roku. Ekipa Dawida Szulczka w pierwszych dwóch meczach zremisowała. Najpierw z liderem ligi, Rakowem (1:1), a następnie z ostatnią drużyną w tabeli, Miedzią (1:1). I tak jak wynik z częstochowianami był zaskoczeniem, tak rezultat z legniczanie można uznać za spore rozczarowanie. Jednak te ostatnie mecze szkoleniowiec warciarzy ocenia dobrze.

- Jestem nastawiony pozytywnie. Oceniam ten czas, te wyniki oraz to, jak realizowaliśmy plany, korzystnie. Są rzeczy, które powinniśmy zrobić lepiej w meczu z Rakowem oraz Miedzią. Widać jednak progres w naszej grze. Szkoda, że traciliśmy bramki w tak niepotrzebny sposób, jednak uważam, że to dobry czas

za nami - powiedział szkoleniowiec Warty.

Po spotkaniu z jedną z najsłabszych drużyn w naszej lidze, Zielonym przyjdzie się zmierzyć ponownie z ekipą z czuba tabeli - Pogonią Szczecin. Drużyna Jensa Gustafssona zaliczyła falstart, przegrywając po 0:2 z Jagiellonią Białostok oraz Śląskiem Wrocław. To jednak nie powoduje, że szanse Portowców w tym meczu znacząco spadają. Wręcz przeciwnie. Trener Warty podkreśla, że ich najbliższy rywal będzie podrażniony ostatnimi wynikami.

- Pogoń przez 90 procent czasu jest bardzo dobra, dominuje, a ich miejsce w tabeli jest nieprzypadkowe. Zdarzają im się minuty, w których popełniają kilka błędów - dodał Szulczek.

Historia meczów między Wartą a Pogonią, od momentu powrotu Zielonych do ekstraklasy, przemawia na korzyść szczecinian. Na pięć ostatnich spotkań Portowcy wygrali dwa mecze, natomiast trzykrotnie padł remis 1:1. W ostatnim meczu góram na stadionie w Grodzisku Wielkopolskim byli granatowo-

bordowi, którzy po bramkach Grosickiego oraz samobójczym trafieniu Ivanova wygrali 2:1. Jedynym trafieniem dla Zielonych popisał się Adam Zrelak.

W zespole Warty Poznań zabraknie tradycyjnie Bartosza Kiełliby oraz Mateusza Kupczaka. Trener podkreślił, że oni do gry wrócą najwcześniej za miesiąc. Zabraknie również Wiktora Pleśnierowicza, który w ostatnim meczu otrzymał czwartą żółtą kartkę w tym sezonie.

Lechici gonią czołówkę

Dzień później na boisko wyjdą piłkarze Lecha Poznań. Kolejorz w lidze nie gra ostatnio porywająco, jednak bardzo skutecznie. 6 punktów w spotkaniu z Miedzią (1:0) oraz Wisłą Płock (1:0) umocniły niebiesko-białych w ligowej tabeli na trzecim miejscu. Co więcej, potknięcia Legii oraz Rakowa w poprzedniej kolejce spowodowały, że dystans do tych dwóch zespołów znacząco się zmniejszył.

Spory ból głowy przed tym spotkaniem będzie miał trener Lecha, John van den Brom. Ho-

lender nie będzie mógł skorzystać z dwóch środkowych pomocników: Radosława Murawskiego oraz Jespera Karlstroema. Obaj w meczu z Nafciarzami zobaczyli po czwartej żółtej kartce.

21. kolejka ekstraklasy. Piątek: Cracovia - Stal (g. 18), Widzew - Śląsk (g. 20.30). **Sobota:** Korona - Lechia (g. 15), Raków - Górniki (g. 17.30), Pogoń - Warta (g. 20, Canal+ Sport). **Niedziela:** Miedź - Wisła (g. 12.30), Lech - Zagłębie (g. 15, Canal+ Sport), Piast - Legia (g. 17.30). **Poniedziałek:** Radomiak - Jagiellonia (g. 19).

1. Raków Częstochowa	20	46	37-13
2. Legia Warszawa	20	39	31-24
3. Lech Poznań	20	36	24-17
4. Widzew Łódź	20	32	26-21
5. Pogoń Szczecin	20	30	32-32
6. Cracovia	20	29	23-16
7. Stal Mielec	20	29	25-23
8. Wisła Płock	19	28	29-26
9. Radomiak Radom	20	28	22-23
10. Warta Poznań	19	27	20-18
11. Śląsk Wrocław	20	25	20-26
12. Jagiellonia Białostok	20	23	29-28
13. Lechia Gdańsk	20	22	20-31
14. Górnik Zabrze	20	22	27-31
15. Piast Gliwice	20	20	21-24
16. Zagłębie Lubin	20	20	17-31
17. Korona Kielce	20	17	22-31
18. Miedź Legnica	20	15	21-31